

REVISTA NOASTRĂ

Publicație a elevilor și profesorilor din Colegiul Național „Unirea” – Focșani
Fondată în 1912 – Seria a III-a – Nr. 23 - 24/24 ianuarie 2005

Din cuprins:

Remember - PETRACHE DIMA
CAMIL PETRESCU • ANCHETA „REVISTEI NOASTRE”
ADOLESCENTUL ÎN REAL • DASCĂLII NOȘTRI
DIN COLEGIU ADUNATE ȘI IARĂȘI LA LUME DATE

Camil Petrescu
1894 - 1957

Cuprins

Remember PETRACHE DIMA	pp. 3 - 5
Aniversare CAMIL PETRESCU	pp. 6 - 29
Prolegomene la „Doctrina substanței” de Camil Petrescu - <i>prof. T. AIOANEI</i>	pp. 6 - 20
Proiecții la o oglindă camiliană - <i>M. GRAMA</i>	pp. 21 - 22
Sentimentul izolării în opera lui Camil Petrescu - <i>H. SECARĂ</i>	pp. 23 - 24
Suflete tari! - <i>M. ZAMFIRESCU</i>	pp. 24 - 25
Variațiuni cu... Camil Petrescu - <i>C. MARCU</i>	pp. 25 - 26
Camil Petrescu și dilema condiției umane - <i>A. PARVANA</i>	pp. 27 - 29
Povestea vorbei - prof. E. SOARE	pp. 30 - 31
Laureații - cei încununăți cu lauri	p. 30
Elevi și profesori la romani	pp. 30 - 31
Dintre sute de catarge	pp. 32 - 38
<i>A. PARVANA, A. PALADE, R. MILEA,</i> <i>O. NIȚU, C. CURTEANU, M. PRODAN, C. MOGDA, M. ȘANDRU</i>	
Adolescentul în real	pp. 39 - 46
Dialog de la distanță - <i>prof. L. ARDELEANU</i>	pp. 39 - 40
Viața la 14 ani - <i>L. DASCĂLU</i>	pp. 41 - 42
Viața la 18 ani - <i>A. CIOCÎLDĂU</i>	pp. 42 - 43
Un fior de teamă dinspre viitor - <i>C. MÂNDRESCU</i>	p. 44
Eu și lumea - <i>R. IANOLE</i>	p. 45
Epigoni - <i>O. NIȚU</i>	p. 46
Ancheta „Revistei Noastre” - prof. M. DINUTZ	pp. 47 - 5
Jurnal de dascăl - prof. dr. A. BOTEZ	pp. 51 - 58
Mai e nevoie de cultură generală?	pp. 51 - 55
Pe când ne - credeam în Iisus - Filosoful	pp. 55 - 58
Dascălii noștri	pp. 59 - 62
Corina Ciucu	pp. 59 - 60
Un om obișnuit la prima vedere	pp. 60 - 61
O profesoară din Focșani îi învață engleza pe americani	p. 62
Realia	pp. 63 - 80
<i>R. STOICA, G. ȘUȘU, prof. M. PECETESCU, C. BÂNDAR,</i> <i>A. BUDESCU și V. ALEXANDRU, A. NOANĂ, prof. N. PINTILIE,</i> <i>O. PĂVĂLOIU, L. ONEA, T. ROȘU, prof. A. ALUPULUI</i>	
Din Colegiu adunate și iarăși la lume date	pp. 81 - 93
Olimpiade - Faza națională	p. 81
Concursuri de matematică	pp. 82 - 83
Un proiect școlar european - COMENIUS - <i>prof. J. SCHMOLL</i>	pp. 84 - 85
Cenaclul artelor - „Hyperion”	p. 86
Un succes de prestigiu	p. 87
Și a fost... BALUL BOBOCILOR 2004!!! - <i>A. BUDESCU</i>	pp. 88 - 89
Competiții sportive - <i>prof. V. PAIZAN</i>	p. 90
Profil de sportiv - <i>prof. V. PAIZAN</i>	p. 91
DEBATE - <i>prof. M. ZGĂBÂRDICI</i>	pp. 91 - 92
Ultima oră	p. 93

REMEMBER

PETRACHE DIMA

Oare de ce trebuie să dispară un om pentru a-i recunoaște, până la urmă, meritele? De ce e nevoie să măsurăm, cu sfântă obiectivitate, activitatea unui coleg, care s-a dus dintre noi în urmă cu un deceniu (25.XII 1994), pentru a admite, fie și mârâind, copleșiți de reticențe tardive și inutile, că a construit ceva ce noi toți, cu toate eforturile, abia putem face să viețuiască! După un atare raționament, ar reieși că doar dispariția brutală a unuia dintre noi ne-ar putea aduce râvnita stare de normalitate, astfel încât să înregistrăm judicios faptele de arme ale celui ce a fost lângă noi și cu noi, pe care tot noi le-am văzut – oare de ce?! – cu o teribilă cecitate; pur și simplu, prea încântați de propria persoană și prea măcinați de invidii nemărturisite, am refuzat să recunoaștem adevărul! E mai simplu, mai la îndemână, să cauți punctele slabe (care există, firește!), să numeri greșelele, vinile, păcatele (câte or fi fost!), să colporțezi vești ce se află în buna vecinătate a bârfei și calomniei, să denigrezi, să conțești, să murdărești!...

Ce simplu ar fi fost să vezi ceea ce alții (personalități distinse ale vieții spirituale românești din București, Cluj, Timișoara, Iași) văzuseră de mult: profesorul **Petrache Dima** a citorit aici, la Focșani, o autentică revistă de cultură, lipsită de orice complexe provinciale, înfruntând multele prejudecăți, învingând toate inerțiile!... ba chiar făcând unele compromisuri, ce au angajat omul, niciodată instituția pe care o reprezenta și, în mod sigur, nu au dăunat vreo clipă revistei! Ba, așa spune, dimpotrivă!

„Revista noastră”, seria nouă, sub coordonarea aceluiași neobosit **Petrache Dima**, a primit în anii 1977-1988, mai multe premii I pe țară, a fost înregistrată la UNESCO, a fost apreciată în termenii cei mai elogioși

foto: C. Răduc

în presa culturală de prestigiu a timpului: „Steaua”, „Cronica”, „Luceafărul”, „România literară”, „Orizont”, „Tribuna”, „Ateneu”... Autorul acestui răsunător și consistent succes a fost mult mai respectat în afara județului decât la el „acasă”, unde a fost obligat să înfrunte adversități de tot felul, antipatii otrăvite, negații îndârjite!... Acestea nici astăzi nu au dispărut, chiar dacă -HIC ET NUNC- nimeni nu-și mai permite să-și declare ostilitatea la scenă deschisă, mai ales că ar fi complet inutilă!...

În fața faptului cultural de excepție, sub-mediocrii vor face întotdeauna un front comun, puternic și indivizibil!! „Pericolul de aici vine!” Existența unui fapt cultural eminent stârnește panică... îi arată pe ei în micimea și insignifianța lor... cum e de acceptat așa ceva?! Și ce dacă nu știi ce reviste de la București au lăudat-o?! Și ce dacă nu știi câți

membri ai Academiei Române colaborează aici?! Și ce dacă revista a fost copleșită de nu știu câte distincții la nivel național?! Și ce-i cu asta?! Noi suntem cei mulți, noi reprezentăm partidul mediocrilor și submediocrilor, noi facem legea, noi decidem!! Revista asta nu ne reprezintă (asta-era adevărat! Cum o să-i reprezinte o revistă de cultură?!), nu e nici a elevilor, nu este a noastră, **nu e a liceului!** Liceul a cărui faimă „Revista noastră” o dusese de la Suceava la Roșiorii de Vede și de la Brăila la Cluj sau Sibiu.

Fără să fi întreprins o analiză detaliată a perioadei 1972-1993, când au apărut cele 154 de numere ale „Revistei noastre” - intrată în legendă - pot să certific doar că în acești ani au debutat aici, în seria **Petrache Dima**, câțiva scriitori ce se vor dovedi, peste ani, remarcabili: **Virgil Panait** (debut în 1973), autor a patru volume de poezie, unul din răsfațații presei literare din ultimii 15 ani, **Irimia Bălescu** (debut în 1977), autor al unui volum de povestiri, **Liliana Enache** (debut în 1978), autoare a două romane, în care protagoniștii se mișcă seducător pe axa Eros-Destin sau **Florinel Agafiței** (debut în 1983), doctor în filozofie, specialist în indianistică, autorul unor substanțiale eseuri și proze în linia narativă deschisă de **Mircea Eliade**. Și câți or mai fi! Dacă am insistat, a fost pentru că acest aspect pozitiv a fost ignorat până în prezent! Las la o parte faptul că mulți dintre debutanții de atunci, chiar dacă nu au ajuns scriitori, sunt și astăzi mândri de a fi publicat alături de nume sonore ale culturii române: **Ion Coteanu, Alexandru Piru, Constantin Ciopraga, Iorgu Iordan, Nicolae Manolescu, Eugen Simion, Al. Săndulescu, Mihail Steriade, Romulus Vulpescu, Dorli Blaga, Profira Sadoveanu...**

L-am cunoscut suficient de bine, deși nu am fost vreodată un apropiat al său! Prima mea colaborare s-a înregistrat în aprilie-iunie 1988 cu un articol, ce se voia un semnal de alarmă: „*Unde a dispărut teatrul antic?*” care

atrăgea atenția asupra faptului că se întorcea spatele, cu o inconștientă gravă, valorilor clasice, în condițiile în care societatea românească, proiectată într-un spațiu concentraționar, ignora umanismul clasicist (atunci, ca și acum!), ca o șansă reală de regenerare. Profesorul **Petrache Dima** nu numai că a agreat ideea publicării unui asemenea articol, dar a și sugerat, datorită relațiilor pe care le aveam în acea vreme cu membrii catedrei de limbi clasice a Universității din București, realizarea unor numere compacte dedicate antichității greco-latine.

Acest lucru se va întâmpla după numai un an, când „Revista noastră” a adunat între copertele sale nume strălucite ale clasicismului românesc: **Dan Slușanski, Gabriela Creția, Mihai Nichita, Eugen Cizek, I. Fischer**, cărora li s-au alăturat câteva voci pregnante din Cluj, Craiova, Focșani (numerele 143-145-145 din ianuarie-martie 1989). Este, în primul rând, meritul profesorului-coordonator care avea acest har deosebit: de a prinde o idee valoroasă și de a o duce până la capăt, oricâte dificultăți s-ar fi ivit! Am evocat acest episod din istoria revistei nu numai pentru că am participat activ la realizarea acestor numere, nu neapărat pentru că a fost o reușită (alături de atâtea altele), ci pentru a-i convinge pe cititorii noștri că acesta avea capacitatea de a colabora cu oricine, în condițiile în care era vizat actul cultural ca atare, cu libertatea deplină de expresie din partea coordonatorului. Evident, cu condiția eficienței.

În sfârșit, ultima colaborare a mea, de care nu mai sunt așa de mândru, a fost cu „*Lumea poveștilor lui Creangă între real și fantastic*” în octombrie-decembrie 1989. Ce s-a întâmplat pe urmă, se știe!! Profesorul, artizanul „Revistei noastre”, obligat să se pensionezeze, a emigrat la ... Liceul Economic, unde a publicat ultimele numere! Dispariția sa fizică a născut destule animozități, a stârnit chiar orgolii!... Incredibil, dar adevărat – unii

nu iartă (?!!) nici acum!!...

Să mai adăugăm la cele spuse memorabilele sesiuni de comunicări științifice, manifestările culturale de excepție dedicate lui **Mihail Steriade, Ioan Slavici, I.M. Rașcu, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Marin Preda, Barbu Șt. Delavrancea**, la care au participat personalități culturale de primă mărime: **Șerban Cioculescu, Constantin Ciopraga, Romulus Vulpescu, Amita Bhoșe, Nicolae Manolescu, Liviu Leonte, Al.**

foto: C. Răduc

Săndulescu!... Au rămas, din păcate, o amintire! Să recunoaștem că, oricâte rezerve au avut unii față de omul și intelectualul Petrache Dima, acesta reușise să facă din Liceul „Unirea” un așezământ de cultură mult respectat (în afara județului). Mai e posibil să revenim la gloria de altădată?! E adevărat, promoțiile mai noi nu manifestă același apetit pentru cultură, societatea din care facem parte e consumistă, tranzacțională, cinică și pragmatică, navigăm (la întâmplare!) pe INTERNET, că sala de festivități se află de peste un deceniu în reparații!... Toate acestea sunt adevărate, dar, ne întrebăm, mai e oare posibil să reînviem spiritul viu al culturii

într-un spațiu în care – în afara orelor de curs și activităților impuse/autoimpuse – nu se întâmplă aproape nimic?!? Prea multe lucruri sunt ALTFEL decât odinioară... de ce aș fi optimist?! E de dorit - firește - să nu am dreptate!

Scriam în 1997: „*Venim dintr-o tradiție pe care ne-o recunoaștem, de care suntem mândri și care ne obligă. Este limpede, pentru noi toți, că nu putem apărea oricum*” („Revista noastră” nr. 6/1997). Mai e limpede și altceva: în cele 22 de numere apărute din seria cea mai nouă a revistei de după 1992 ne-am străduit să respectăm această tradiție, întâmpinând, la rândul-ne, adversități! De a fost bine sau a fost rău, asta rămâne să stabilească cei ce vor veni după noi!! Nu cred că avem obiectivitatea necesară pentru a ne măsura succesul sau insuccesul! Iar acesta nu trebuie raportat neapărat la reacția imediată a cititorilor! Suntem obligați să avem răbdare, să avem perspectivă!!

La zece ani de la despărțirea prematură de cel care a fost **Petrache Dima** se impune să ne amintim că NU trăim în cea mai bună dintre lumi posibile, nici măcar într-una mai bună față de aceea din anii '80 (deși contextul e sensibil diferit)... Să ne amintim că oamenii **nu** au devenit mai buni, mai generoși, că impostura e chiar mai trufașă și nerușinată în acești ani, că rolul acordat culturii e unul marginal și că orice ieșire la rampă, în acest orizont al spiritului, are ceva inefabil și eroic!! De departe, cu zâmbetul pe buze, îngăduitor și relaxat, sigur pe sine, **Petrache Dima**, iubitorul de cultură, ne supraveghează atent, asigurându-se că marea performanță nu e chiar o utopie!... și că, oricum, dacă eforturile noastre nu vor fi recunoscute acum, acestea – să fim liniștiți! – vor beneficia de recunoașterea posterității! Cu adevărat, e un gând care mă (ne) liniștește pe deplin!!

prof. Mircea DINUTZ

PROLEGOMENE LA „DOCTRINA SUBSTANȚEI” de Camil Petrescu

„Substanța e structură [profunzime] și deci valoare”

„Lucrurile se nasc și mor unele în miezul celorlalte”

„Totuși, superiorul nu suprimă inferiorul, ci îl înglobează sub o formă transfigurată”

(N. Berdiaev - *Despre menirea omului*)

FILOSOFIE ȘI LITERATURĂ

1. Personajele apogetice - măști ale autorului

Camil Petrescu este exemplul rar al creatorului ce caută ultima ratio a personajelor sale, „conferind operei un fundament speculativ și justificare ontologică”; opera literară pare o „aplicare” a ideilor din eseuri, iar acestea și opera filosofică, o prelungire a operei literare. S-ar putea regăsi în **Doctrina substanței** multe din ideile personajelor, precum am putea întrezări în opera literară, în nuce, **Doctrina substanței**. Aceasta s-a născut, am putea spune, ca o prelungire a frământărilor din opera literară, fiind un posibil răspuns la problemele existențiale de acolo ale multiplilor „măști dramatice” investite cu identități, profesii și condiții diferite, convergând într-un eu unic, ce acționează aceste marionete în contexte diferite; deci același eu în ipostaze, măști, situații și vârste diferite, cu aceeași sete de cunoaștere.

Personajele sale, dependente de masca ce-o poartă, par a fi în căutarea unui autor-purtător (puternică influență pirandelliană!), care să le dea o unică identitate: intelectualul de rasă, superior! Întocmai cum G. Călinescu vedea în cărturarii vechi pe cei moderni, ca sculptorul ce vede statuia în blocul de marmură, „riscăm” și noi să „citim” opera literară a lui Camil Petrescu prin „grila” **Doctrina substanței**! El și-a „programat” pe vârste tipul cel mai potrivit de creație, intuind matur și responsabil nivelele prin care trece eul creator în desăvârșirea de sine, cu atmosfera și culoarea,

experiențele și modalitățile specifice de expresie: liric (25), dramatic (25-35), epic (35-40), reflexiv (40-...). Ca și Tudor Vianu, era convins că geniul este polivalent, de pe o rădăcină comună putându-se dezvolta „forme diferite de manifestare”. Personajele sale primesc girul noocratic, fac parte din elita rară a personajelor înzestrate cu o puternică luciditate, inteligență autonomă, activă, inflexibilă, neprihănită, necorupte sau alterate de ispitele, bruijalele fluctuante ale subspeciei. Personajul său apogetic este un „personaj-pisc” cu „aceeași sete cu neputință de astâmpărat, aceeași nebunie a absolutului”, „un om lângă care viața este frumoasă și adâncă”

2. Timpul operei

Totuși aceste personaje au capacitatea uriașă de a se detașa de situații spațio-temporale, evadează ușor din „timpii situațional” intrând în

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

timpul subiectiv, durată, prin meditație, contemplație sau creație, reușind chiar și aici (mai ales!) să fie obiective. Retragera din subspecia cu timpii ei efemeri în Transcendentalia conștiinței cu durata sa eternă, substanțială e o retragere orgolioasă a intelectualului „de rasă”, căci aici este Imperiul Valorilor Autentice: sediul noocrației sau axiocrației, la care nu mulți au acces: doar persoanele substanțiale cu „vedere noosică”, geniile sau intelectualii autentici... Terenul Transcendentaliei e conștiința autentică, în care coexistă durata noosului cu timpii fenomenelor. Singură memoria afectivă anulează legea ireversibilității timpului, iar timpul prezent, unicul concret, le conține pe celelalte; e timpul substanțial, or, substanța resoarbe în sine trecutul, conținând virtual viitorul. Viața sufletească se sustrage timpilor subspeciei, se desfășoară dincolo de înlănțuirile logice și ale legilor fenomenale, oarecum în afara timpului sau sfidând timpul, de unde rezultă „independența persoanei de tot ce nu este ea”, nerecunoscând decât propriul eu ca singura realitate sigură. Aici lanțul causal se rupe, făcând posibile asocieri surprinzătoare, planări peste timp și spații, reversibilitatea timpului, deformarea spațiului, „creația” umană demiurgică ca urmare a iluminărilor: cunoașterea sau ... re-cunoașterea, când, cu „vedere noosică”, unii (foarte rari, „aleșii”) pot „vedea idei”.

3. Absolutul noosic e o necesitate interioară acută, stringentă la personajele sale; căutat cu febrilitate, totul este raportat la acest absolut, „*această necesitate interioară apărând ea însăși generatoare de conflicte*”, eterna nevoie de absolut din conștiința pură însăși, cu pericolul utopiei, iar „*imposibilitatea de a se găsi certitudini aici provoacă drama*”. Nu există dramă fără personalități puternice, care să nu aibă intuiția absolutului: „*legile adevărului [noosic] sunt în conștiință*”. În conștiința lucidă se reflectă, ca într-o oglindă aburită, fenomenele din subspecie ce-și caută corespondent numenal (arhetipal); și căutarea, și regăsirea sunt dramatice: tragicul incompatibilităților, al imperfecțiunilor de tot felul... Intelectualii autentici au profunzimi

metafizice, substanțiale; cu cât mai multă structură substanțială cu atât mai multă profunzime și deci noos eliberat, lumină interioară și... dramă la raportările cu subspecia! Axa („*Monosia*” = *Monos + noos + osia; monos mai înseamnă și axă, iar axios, valoare*) devolutivă ce trece prin sine e frântă la persoanele aflate în criză: „*Prăbușirea mea lăuntrică era cu atât mai grea, cu cât mi se rupsesse totodată și axa sufletească: încrederea în puterea mea de deosebire [discernământ] și de alegere [selecție], în rigoarea și eficacitatea inteligenței mele*”.

Structurile substanțiale, cucerite materiei de către noos, sunt suportul, sprijinul oricărui demers al ființei, axa, steaua sa polară; în structura substanțială nu încap duplicitatea, lipsa de onestitate, imoralitatea; există o coincidență perfectă deci a structurilor sale morale și sufletești, între ele neexistând dedublări, alienări, decât accidental și cu sfîșieri dureroase, tragice. Structura sa substanțială îl duce, ca pe un halucinat, spre un sfârșit inexorabil, ca un Destin, ea nu e capabilă de compromisuri, ocolișuri, ci de drumul drept al emirului întru Cetatea Sfântă... Și aici se încadrează, fără excepție, toate personajele sale „pisc”, „apogetice”, „primordiale”. Timpul artistic este cel ce învinge timpul concret: „*Tot ce stă în stăpânirea imperioasă a timpului este caduc, pe când ceea ce intră în durata noastră interioară apare ca o bogăție regăsită*” a valorilor autentice, substanțiale;

4. Autenticitatea

Intelectualul fascinat de absolut nu luptă cu „*morile de vânt*”, ci „*cu o cauzalitate dramatică absolută, adică imanentă conștiinței*”; eroii săi trăiesc dramatic revelațiile din propriile conștiințe: conflictul dintre efemerul subspeciei imperfecte măcinate de timp și absolutul numenal al esențelor substanțiale. Causalitatea dramatică absolută li se aplică numai personalităților apogetice, capabile să trăiască autentic, autenticul fiind, repetăm, echivalent cu un „*complex de semnificații adânci*”: „*În artă am pus accentul principal nu pe originalitate, ci pe autenticitate, adică pe ceea ce am denumit de pe atunci substanța, termen care pentru noi înseamnă complex de semnificații*”.

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

structuri cu atât mai profunde, mai apropiate de noos, mai... substanțiale, cu cât sunt mai fine. Conformitate cu sine însuși, a formei cu fondul structural, e un „*complex de semnificații*” unitar, monadic-diferențial, conectat la noos. „*Fără ciocnire nu există conflict, fără conflict nu există destin și fără destin nu există roman*” și „*câtă luciditate atâta conștiință, câtă conștiință atâta pasiune și deci atâta dramă*”, căci luciditatea presupune trăire intensă, febrilitate, voluptate chiar: „*Atenția și luciditatea nu omoară voluptatea reală ci o sporesc... Marii voluptoși și cei care trăiesc intens viața, sunt neapărat și ultralucizi*”, dar în nici un caz iluminați! Luciditatea presupune acuratețea conștiință a structurilor adânci, iluminarea – debarasarea de aceste structuri. „*Literatura presupune probleme de conștiință*”, „*în afară de conștiință totul e bestialitate*”, e o cădere pe nivele ontice inferioare sau cantonarea doar în subspecie deconectat de la axa noosică, în „*vârtejul vicios*” al instinctelor rebele ce măcină în gol, oarbe, pentru ele însele, și nu în slujba Ideii, a unui sens superior; instinctele în sine (egotice) sunt astfel stihiale, cheltuind vorace energiile, gratuit, entropic și nu devolutiv (cenestetica)!... (Ela, de pildă, e salvată temporar, apoi cade în dialectica cercului vicios, în inerția „*bestialului*”, voluptății în sine a instinctelor, care nu-s puse nici măcar în slujba procreației!).

5. Cavalerismul intelectualului superior

Personajele apogetice ale creației sale literare stau sub semnul cavalerismului! „*Cine trăiește, luptă și moare pentru o idee pe care a ales-o este cavaler*” (Malraux) se potrivește perfect eroilor săi, ca și geniilor. Nota cavaleriească a lor constă în înverșunarea cu care cultivă onoarea, onestitatea: Ladima se bate în duel pentru dna T cu Fred, Andrei Pietraru pentru Ioana Boiu, Radu Vălimăreanu pentru Mioara; Gelu Ruscanu, ca și tatăl său, ca și Ladima, se sinucid: „*Ladima se sinucide pentru că și-a pierdut el însuși onoarea iubind o femeie degradată. Plătind cu viața o virtute pierdută, își rezervă dreptul postum al misterului*”. Cavalerismul personajelor sale constă și din eroismul moral al susținerii și impunerii ideilor. Ele fac parte din galeria marilor cavaleri: cavalerul

trac, Făt-Frumos, Sf. Gheorghe, martirii, Tristan, Rolland, Cavalerii Graalului, ai Masei Rotunde: regele Arthur, Lancelot, Yvain, Perceval, cavalerii Templieri, apoi Cavalerul Tristei Figuri, Faust, cel ce asanează, aducând Edenul noosic pe pământ... Cavalerul își pune viața sub semnul Ideii substanțiale, are conștiința libertății, luptă pentru triumful Ideii în subspecia coruptă, iar moartea pentru Idei e întruchiparea servirii iubitoare (D. Stăniloae); „*elogiul nebuniei*” Cavalerului Tristei Figuri fascinat de Transcendentalia și care luptă cu morile de vânt nu este mai presus de „*nebungia*” eroilor săi, după viziunea „*jocului ielelor*”! Spiritul cavaleresc unește, restabilește legăturile rupte dintre axa esențelor și subspecia periferică păraginită („*Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte*”, „*Povestea lui Harap Alb*”); cavalerul este sub prestare de jurământ în numele Ideii pe care o slujește fidel, cu onoare, este un hermeneut, „*citind*” în fenomenele subspeciei labirintice, are deci „*vederea noosică*” a simbolului în Imagine (precum celebrul Ochilă al lui Creangă!) interpretând sensuri, semnificații, simboluri. Este un agent al Binelui, Adevărului, Dreptății, Eticii Magna într-un sistem de raporturi perimate, corupte. Nu vrea să subziste cu orice preț, încât, la limită, preferă sacrificiul dezonoarei: Gelu și Grigore Ruscanu, Ladima, Andrei Pietraru, Fred...

6. Ideea vie. Lupta cu modelul

Venită de „*dincolo de lucruri*”, Ideea mai poartă încă un polen noosic, metaforic-eidetic, ce înlesnește scrutarea lumii de dincolo. „*Ideea*” conține exercițiul revenirii în concret cu bogăția noosică din zborul eteric, e sinteza hegeliană; Transcendentalia este un domeniu liric, dramatic, epic, metafizic, în care autorul se ipostaziază în diferite situații pe care le trăiește liric, dramatic, epic sau metafizic (în chiar această ordine cronologic-biografică!); cavalerul halucinat de „*jocul ielelor*” se metamorfozează în diverse ipostaze. Chiar dacă ritmul acțiunii exterioare (aventura) este încetinit, se menține alert și tensionat ritmul ideilor prin „*personificarea conștiinței personajelor, prin dedublarea lor*” în cele două moduri existențiale: aici (subspectia) și

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

dincolo (noos, absolut). Ideile clorotice, claustrate în biblioteci sub lacăte în prăfuite „*bracuri*”, sunt eliberate ca niște zâne (iele) în Agora de lampadoforul ideilor vii! Cavalerul înseamnă și emanciparea de modele (el însuși devenind un model), inclusiv de modelul livresc din bibliotecile-închisori. El trebuie să trăiască intens, cu fervoare, să ardă și să le... ardă, căci, în fond, o bibliotecă este o pădure uscată, un Labirint, din care cavalerul iese (este de o precocitate uimitoare, asimilând într-o lună cât alții într-un an), trecând în alt labirint... verde (pădurea de simboluri a ființării). Învățăcelul va face ucenicie inițiativă la școala lumii, pornind dinșpre labirintul „*scoarte*”, uscat, livresc, înspre cel viu, verde, esență... Astfel Andrei Pietraru a eșuat ca simplu bibliotecar-arhivar într-o bătrână casă boierească, iluzionându-se că dragostea femeii nobile (Ioana Boiu) poate conferi o anumită aureolă, blazon de noblețe caracterului său; numai dragostea acestei prințese poate desăvârși aura sa de intelectual superior. Modelul de care încearcă să se emancipeze este Julien Sorel; o bună parte din acțiune se petrece în spațiul Bibliotecii, devenită ea însăși „*personaj*” ca-n „*Biblioteca din Babilon*” a lui Borges sau Biblioteca-Labirint din „*Numele trandafirului*” a lui Umberto Eco... Pariul lui Andrei Pietraru echivalează cu un jurământ cavaleresc. Modelul livresc irupe brutal în viața lui. Încrederea Ioanei în tăria de caracter a lui Pietraru se zdruncină, înșelată de o situație percepută eronat, iar imposibilitatea demonstrației sugerează nesincronizarea procustiană (fiecare își judecă semenul luându-se pe sine ca etalon absolut, dar e și un contratimp, o nesincronizare între idei și sentimente, suflete, o criză de transfer noosic (de comunicare). Lupta eroului cu modelul e un refuz de a juca un rol scris de alții, în final Ioana „*moare*”, iar Andrei, după încercarea ratată de sinucidere, pentru a-și salva onoarea, evadează din „*joc*”: „*Ce vreți? Andrei al dv. a murit*” și este luat în pădurea de la Văleni de pădurarul Culai Darie...

Ieșirea din Utopia se realizează când eroul se hotărăște să înfrunte Biblioteca, cultura conservată, uscată, negând puterea constrângătoare a cărților, negându-l pe Julien

Sorel. Ioana străbate drumul invers, nu are curajul să rămână nici ca modelul livresc (dra de la Môle), nici ca acela real (prințesa Suzana Boiu). Pe ea o „*usucă*” (pietrifică în subspecie: „*a rămas împietrită, sprijinită de bibliotecă*”) ceea ce pe Andrei, paradoxal, îl „*învie*”; unul rămâne în carte, „*păpușă a cărților citite*” (echivalentă a apei moarte!), altul evadează intrând în viață: pădurea de simboluri vii (apa vie): „*Eu trăiesc fie și fără să-mi dau seama literatura, dar dumneata literaturizezi viața*”. Andrei Pietraru e un cavaler cu „*sufletul tare*” („*andros*” gr. = bărbat de... piatră: Pietraru), un Cavaler al Tristei Figuri alienat și el de universul cărților o perioadă, separarea de model fiind foarte dificilă, dar nu imposibilă, echivalând cu o iluminare. Se „*vindecă*” în pădure, în aerul tare al acesteia. Iluzia că blazonul l-ar ajuta să afirme noblețea cavalerului autentic se izbește de același conservatorism pe care-l are Biblioteca: spiritul aristocrației de neam era doar o poză, o mască împietrită! Ambele sunt căzute în subspecie, sunt simulacre „*uscate*”, moarte. Societatea din piesă pune pe blazon și nu pe substanța vie a acestuia; se sacrifică șase ani (în al VII-lea se salvează!), fără a fi observat, ba e considerat de Ioana „*un biet rata*” („*un prinț nu trebuie să se bată în duel cu servitorul tatălui ei*” (aparențele înșelătoare!), forțând printr-un pariu strașnic nota. El, sărac, fără blazon, dar cu un „*suflet tare*”, de piatră, cu femeia ce posedă aparențele realizării dragostei absolute și a nobleții absolute: o cruntă iluzie și trezire, autodemistificare; Ioana e o... Dulcinee răpită și înrobite de puternice prejudecăți aristocratice, forme pietrificate în subspecie, inconsistente, dar și iluzia lui Andrei, ce se destramă, că-n subspecie e posibilă substanța în deplinătatea ei: formele cu fond, adică ideile substanțiale vii, așa cum le „*vedea*” Camil Petrescu, și nu reflexele ideilor „*pure*”, abstracte (Platon)! „*Logodna*” dintre formă și fond nu e atât de lejeră cum ar părea la prima vedere! În nici un caz, exterioară, aplicată dinafară, artificial! În timp ce Andrei Pietraru va devolua substanțial pe axă, Ioana coboară în entropia subspeciei.

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

7. *Cavalerul și Biblioteca* sau trecerea de la Realia la Transcendentalia substanței, evitând Utopia noosului pur (absolut) Arderea Bibliotecii (din Alexandria, din Babilon, Labirintul din „*Numele trandafirului*”, a... Bibliotecii Universitare din București...) e un gest simbolic de eliberare și de trăire autentică, de revenire în Realia Agorei a Ideilor. Halucinațiile celor doi se întâlnesc în Utopia, deși una vine dinspre Labirintul Realiei, cealaltă dinspre Labirintul Bibliotecii (Transcendentalia fiind tărâmul de interferență al Realiei cu Noosul, „*la mijloc de Rău și Bun*”, cum ar spune I. Barbu, locul de manifestare a substanței ideilor vii, concrete, iar Utopia, zona virtuală a ideilor platoniciene, neautentice, forme fără conținut proiectate în subspecie. Utopia este zona cea mai primejdioasă, locul comun, alunecos, perfid, ispititor, al tuturor ideologiilor, al tuturor *ism*-elor (ideologii sistemico-satanice mortale, toate sectarismele fanatice, închise și închistate ale unor egoisme de grup devastatoare pentru tot ce este altul, altceva sau altcineva, *pepiniere de ură, extracte infernale* de otrăvuri, care au provocat cele mai oribile manifestări ale ființei umane), aici Ideile „*suportând*” cele mai grotești deformări posibile, ele fiind umbre ale ideilor autentice, vii!).

Modelele copleșesc, întocmai „*jocului ielelor*”, alienează sufletele care se lasă copleșite, impregnate parazitare. Destinul cavalerului însetat de sens e de a elibera aceste zâne (iele) aburoase din tărâmul haotic al subspeciei, închisoarea materiei, întocmai nălucii fetei din Piatra Năculelor („*Pseudo-Kynegetikos*”), în Transcendentalia, spațiu al posibilului și al libertății ideilor substanțiale. Ce este mai fascinant decât eliberarea Ideilor din închisoarea materiei?! „*Eu trăiesc, fără să-mi dau seama, literatura*” par a fi cuvintele lui Don Quijote, ce trăia cavalerismul, voind să instituie în subspecie decăzută cavalerismul autentic! Adevăratul cavaler deci este Andrei, cel ce năzuia la noblețea autentică, vie, cea întrevăzută dincolo de efigie. Cuvintele lui Culai Darie că Andrei a „*murit*” marchează ieșirea din Utopia, înfruntând Biblioteca (cu care se identifică și Ioana), fără a salva „*domnița*”, regenerându-se în pădurea lui... Darius! Rătăcirile într-o Realia prozaică, pragmatică, urmărind „*jocul ielelor*” sau

luptându-se cu „*morile de vânt*”, este luat drept Țicneală, nebuție! Așa este considerat acel Cavaler al Tristei Figuri, Ladima, de către Emilia sau unii dintre „*prietenii*” lui, Bulgăran, Penciulescu. Intelectual inițiat în „*jocul ideilor*” substanțiale, („*avea ceva de monsieur*”), este un civilizator: iese din timpul comun al subspeiei, intră în durată (posibil numai după o severă inițiere), jocul complet al tuturor aptitudinilor într-un spațiu al absolut tuturor posibilităților, apoi coboară cu fructul, trofeul, în subspecie (Realia) năzuind s-o transmute în Transcendentalia.

„*Jocul*” acesta este în realitate un ritual de trecere, de comunicare cu sacralul, Noosul, o forma mentis pregătită să primească și să opereze cu Ideile. „*Cine a văzut ideile [„jocul ielelor”] - devine neom, ce vrei? (...) cu mintea aiurea (...) sau, mai rar, cu nostalgia absolutului*” (întocmai lui Heinrich von Ofterdingen, în căutarea „*florii albastre*”), „*nu mai poate coborî pe pământ*”, crede naiv, mult prea terestru, zeflemistul (bășcăliosul!) Penciulescu despre Gelu. Salvarea e în chiar acest „*Purgatoriu al Ideilor*”, Țara interferenței, a sintezei: avionul după decolare și un zbor lung în eter, ghidându-se după aștri (Steaua Polară), trebuie să aterizeze... în Transcendentalia! (După Praidă, ideile absolute sunt ca Steaua Polară: arată doar drumul, nu sunt portul în care se poate ancora. E logica „*dialectică!*” a curcilor și găinilor plouate ce judecă acru, bășcălios, zborul vulturilor!).

Absolutul noosic, substanțial poate fi un atribut total: sau totul sau nimic. A sta „*nehotărât*”, descumpănit între Cer și Noapte, iată sfâșierea, tragedia. Leșirea din această cumpănă se face prin Acțiune: Erosul, ca formă de cunoaștere, și herosul, Aventura, iar protagonistul e Cavalerul. El e cel ce caută sensuri, direcții. Transcendentalia substanțială nu este un Imperiu plat al Ideii pure, ci un feed-back, între Noos (Idei) și Realia (Necesitate), al acesteia cu lumea concretă, o întreșere vie, Doctrina substanței respingând ferm - am văzut - Utopia Ideilor platoniciene: „*În goana nesfârșită a ideilor/ e-ncă o dată jocul alb al ielelor*” („*Ideea*”). Cavalerul lărgiște frontiera substanțială a „*Cercului*”. „*Cercul*” circumscrie interior... finitul și exterior infinitul, Marele Rest;

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

de fapt, două... infinituri! Circumferința sferei e o frontieră a genezei perpetue, a „războiului” ființei cu neființa, materiei cu noosul, circumferința este hotarul, locul comun al contrariilor, este frontiera substanței, este ideea concretă, iar cel ce înlesnește devoluția, împingând hotarele într-un perpetuu dincolo, este cavalerul. Circumferința sau „harta de pliuri”, „harta holografică sau integronică” reprezintă deci ideea concretă sau echilibrul, locul în care noosul e în perpetuă eliberare din cătușele de câmp ale materiei, coincidentia oppositorum; „lucrurile se nasc și mor unele în miezul celorlalte”, precum noosul se naște sau se... închide în miezul materiei (matern!).

În „**Ideea**” reappare „mitul bibliotecii”, lumea cărților și, metonimic, „cadavrele de idei”, „mumiile”, „adevăratele idei fiind doar cea trăită”. Ideile zac în subspecia bibliotecii „sub formule și sub chei”, devitalizate, o lume în proporții minuscule, gândire prăfuită conservată, gânduri comprimate ca într-un ierbar uscat: „codrii sălbatici” sunt în ierbare(!), „pergamentele” răpesc cunoașterii esențiale orice încărcătură de transcendență, căci ideea care n-are elanul imanent al vieții riscă un zbor frânt. „Vedere noosică” și fiorul viziunii „jocului ideilor vii” nu le are decât cavalerul, care, fascinat, merge în întâmpinarea stafiilor impalpabile!...

Nerăbdarea „ucenicului vrăjitor” de a ieși de sub tutela modelului livresc sau a maestrului și a preluării pe cont propriu a destinului, devenind actantul în jocul imprevizibil al aventurii (ca problemă de rezolvat), este nerăbdarea faptei, nerăbdarea de a da noimă, sens și complexe de sensuri (autenticitate) lumii părăginate, decăzute, corupte, altfel ar rămâne sterilul „șoarece”, rob al ideilor pure de bibliotecă! După inițierea

paidetică, cavalerul își fixează niște „puncte de reper”: Erosul, Moartea (Eros și Thanatos), Destinul, Timpul etc., față de care se raportează serios, fiind intermediarul, cel ce încearcă rezolvarea tensiunilor dintre lumea de aici și cea de pe celălalt „tărâm” (dincolo).

El probează propriile posibilități, pendulând între cele două nivele. Lumea uscată a cărților (lumea ideilor platoniene exilate pe linie moartă) fiind părăsită, viața lui devine un permanent examen socratic ce face să merite trăirea ei, dându-i acel „complex de esențe și sensuri”, adică profunzime și autenticitate! Cavalerul devine agent etic printr-o perpetuă grijă de sine, introspecție, auto-cunoaștere a posibilităților optime, seriozitatea sincronizării gândului cu fapta, dar (Heraclit) „oricât de departe ai merge, n-ai să dai de marginile sufletului, într-atât de adânc este temelul său” sau „există în noi ceva mult mai adânc decât noi înșine” (Augustin), dincolo de ultima structura substanțială, și aceasta este Noosul, Ființa sau Dumnezeu, Spiritul Absolut.

Personajele lui Camil Petrescu sunt conștiente de această adâncime infinită, sunt înfiorate, copleșite de ea, fascinate! Pe Cavaler îl preocupă căutarea de sine, în sine și în alții (în cărți), caută

răspunsuri teoretice (ludic și expeditiv: câteva luni sunt suficiente pentru a „învăța” ce au știut și alții, tautologic, întocmai ca prinții din basme cenvată în doar câteva luni tot ce se putea ști aici, pe acest tărâm sau geniul Noocrației!), pentru ca, ajuns în situații reale, nu numai să le facă față, ci, „văzând noosic”, să le și schimbe faustic! Pentru el „vederea noosică” este adevărata cunoaștere, total diferită de „știință”, clarviziunea substanțială este la doar un pas de iluminarea Marilor Înțelepți... (Camil Petrescu nu se încumetă încă să facă, prematur, și acest ultim pas, fiind

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

credincios devoluției gradate, acest ultim pas neîntrezărindu-se imperativ la orizont, nefiind pregătit de contextul (gabaritul) substanțial încă destul de precar. Este enorm de lucru în Realia pentru ca aceasta să facă posibil și ultimul pas). Stăpân pe sine și pe lumea sa interioară („*harta sa holografică, integronică*”), Cavalerul se caută și în lumea exterioară („*școală*” și ea!), continuă Calea (drumul inițiativ) în Pădurea Semnelor (corespondențele baudelairiene).

Problema l-a preocupat serios în cazul lui Danton, Robespierre sau Bălcescu, în două drame și un roman, puternic contestate astăzi. Aceste personalități reale acționează în Realia. Deci accentul e deplasat dinspre Transcendentalia înspre Realia, urmărind Cavalerul în situațiile cele mai critice ale subspeciei: revoluția. Riscul luării morilor de vânt sau ielelor drept realitate este foarte mare, deoarece Cavalerul se „*aprinde*” foarte ușor, suferind de „*simptomele*” lui Don Quijote: falsa identificare (și identitate), eroarea, fapta și eșecul proastei racordări, toate comune și lui Ochilă al nostru care „*vede*” prin obiectele de aici lumea semnificațiilor de dincolo, lumea aburoasă a ielelor, inaccesibilă celor comuni, de „*serie biologică*”.

În ambele cazuri (Danton, Bălcescu), este urmărită participarea activă a intelectualului la realizarea dreptății, a unui intelectual real, nu fictiv, Gelu Ruscanu. Danton e un uriaș, activ, ancorat profund în realitate, intuitiv, robust, practic, o forță a naturii, care se comportă totuși firesc: petrece, luptă, iubește, se îngrijește de gospodărie, familie, e copleșit de milă în fața situațiilor tragice. Intransigența sa se topește în fața vieții; e omul soluțiilor practice, prins de realitate, dar nu copleșit de aceasta. Sfârșește tragic, neiertându-i-se slăbiciunile: se lasă uneori copleșit de sentimente! E ucis, paradoxal, de cel pus de el acuzator public: Robespierre, un alt Gelu Ruscanu, reflexie a ideilor lui Danton în subspecie. Ciudat, el e învingătorul, căci corespunde cel mai bine imperativelor subspeciei în criză: neînduplecat, rece, urmînd cu discreție fanatică realizarea ideilor. Idealizîndu-l pe Danton, căruia îi atribuie o anumită înțelepciune prin apropierea de natură, viață, Camil Petrescu

respinge felul de a fi al acestui Gelu Ruscanu al Revoluției Franceze: Robespierre (numit astfel de Penculescu în „*Jocul ielelor*”). Danton, ca și Bălcescu, este exemplar pentru tipul de intelectual-cavaler.

8. Cavalerism teoretic

Jocul ielelor „*deschidea o lume a ideilor, chemată să guverneze faptele*”, e într-un fel exercițiul ludic, teoretic, antrenamentul scrimeurului cu armele din panoplia propriei inteligențe. Din nefericire, „*ucenicul*” moare la... Antrenament! „*Exercițiile*” de la acest „*antrenament*” sui-generis sunt dure și de o stranie frumusețe, dacă n-ar fi să menționăm decât „*duelul*” verbal dintre Gelu și Saru-Sinești! Scrisă pe tema dreptății absolute, ca și Danton sau Bălcescu, și aici Cavalerul e un fascinat, hipnotizat de Ideea Absolută, însă la modul absolut al Utopiei... relative! (Reamintim că Realia este Polul necesității, Transcendentalia – Substanța (dinafara sau interiorul conștiinței umane, exprimînd absolutul minții umane sau mintea substanțială), iar Utopia poate fi iluzia Polului Noosic „*evoluat*” în subspecia creierului uman, reflectat și... „*refractat*”, deformat, mutilat chiar, întocmai imaginilor din „*oglinzile magice*”, umbrelor din Peștera lui Platon, din basme, orice ficțiune libertină a spiritului uman...

Utopia este iluzia Noosului, Absolutului, neatins și neadecvat Realiei, e „*orbirea noosică*”, e o aproximare, uneori revoltător de inexactă a Absolutului! Utopia e decăderea Noosului evoluat în subspecie, precum ideologia este decăderea Ideii în subspecie, evoluată în subspecie și multiplicată indefinit „*în serie*”, spre diferență de doctrină care este revelarea lucidă a Ideii, uneori chiar o iluminare mistică (dogma)! Utopia mai poate fi și o clarviziune trans-lucidă a unor idei pure, care nu-și găsesc în nici un mod teren de aplicare hic et nunc, aici și acum, fără să provoace tragedii, fiind prea... „*tari*”, prea avansate pentru stadiul (*gabaritul*) evoluției subspeciei, conform și etimologiei cuvîntului: U-topos; fiind prea avansate, ele rămân la stadiul de... utopii anticipative, timpul și spațiul lor fiind tot virtuale. „*Utopia de azi este știința de mâine*” (**Paul Valéry**).

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

Spre deosebire de cele fantastice, acestea pot trece din stadiul de virtual în cel activ, așa cum s-a întâmplat cu splendide anticipații, premoniții ale unor clar-văzători de tipul Jules Verne, de pildă. Ele stau într-un orizont de așteptare, iar când „*le vine rândul*”, dacă au acest noroc... Utopia nu este religie! Utopia „*coborâtă*” în Lume provoacă mari dezastre (vezi secolul al XX-lea cu totalitarismele sale sadice, criminale). Utopia poate fi Paradisul, Empireul, târât grotesc în subspecia minților puerile, naive, înguste, sectariste, totalitare, bolnave, ușor de fanatizat cu „*basmelor paradisiace*” ale promisiunilor deșarte, goale.

Conștiința eroului e terenul de luptă dintre rațiunea pragmatică și rațiunea transcendentă, care domină. Gelu găsește „*punctul arhimedic*” de schimbare a lumii în „*dreptatea absolută*”. Faptul că ajunge ministru al justiției un detractat, devoluat monstruos în subspecie, un hoț, criminal, sadic, necinstit, deci cu viciile capitale, trezește spiritul cavaleresc în Gelu. El nu observă însă că un singur adevăr afirmat implacabil, mai întâi distruge, atrăgând după sine o avalanșă de nedreptăți și suferințe (contrar neoocrației ale cărei schimbări se fac cu minimum de suferință), și apoi abia clădește! Dacă mai clădește!... Căci un adevăr pur, spiritul (noosul) pur, acționează ca o picătură de esență de otravă extrem de puternică (nu medicament) într-un mediu corupt, provocând un lanț cu consecințe imprevizibile pentru echilibrul precar de care beneficiază, stricând armonia și pacea relative. Respectarea cu rigoare a codului cavalerismului, un cod substanțial, poate fi în cel mai bun caz grotesc stârnind ilaritatea (Don Quijote); pe Gelu îl face neînduplecat: destituirea ministrului criminal e o datorie de onoare! (Simțul datoriei și onoarei cavaleresti îl întâlnim și la Ștefan Gheorghidiu, care slujește o idee cu arma în mână, deși nu bravează în acest sens). Gestul său ar atinge însăși esența cavalerismului lui: supunerea femeii iubite disprețului public, lipsa de recunoștință față de salvarea onoarei tatălui și față de cel ce l-a ajutat să străbată în viață, sacrificarea ideii de grup (colectivitate) și camaraderie, a unor valori umane individuale.

Toate își au logica lor de a fi, își au dreptatea

lor; cu care din aceste „*dreptăți*” trebuie ținut? Aceste „*logici de a fi*” într-un câmp corupt al subspeciei sunt confundate cu dreptăți parțiale, relative, opuse Dreptății Absolute. Credința fermă că dreptatea absolută este suportul autentic al Justiției, Eticii și Politicii deopotrivă, îi e clătinată, erodată perfid de avalanșa de „*dreptăți*” particulare. E și o regretabilă confuzie de planuri, nivele! Dreptatea nu are plural, cum are nedreptatea. În același timp, aceste nedreptăți fac ravagii în societate: dreptatea absolută își cere tributul său de jertfe, inclusiv Marele Trofeu, „*avocatură*” ei cel mai integru! (Dacă integru suportă grad de comparație!). Astfel, neputând rămâne pasiv la această erodare a credinței sale, va prefera sinuciderea. Gelu Ruscanu trăiește teribila dramă a omului sfâșiat între logici de a fi în subspecie, care mimează și... minează rațiunea adâncă de a fi a Ideilor noosice!...

Sanționarea crimei asupra bătrânei Manitti pare o replică la crima lui Raskolnicov din ***Crimă și pedeapsă***: nici un fel de justificare legată de fericirea contingentă sau... transcendentă, individuală sau colectivă, nu poate substitui axiomele și postulatele dreptății absolute. Pus de Praidă în fața criteriului empiric-pragmatic al intereselor de grup, Gelu „*se închide cu un soi de îndârjire în el însuși, nu mai ascultă nimic, parcă ar trece pe alt tărâm*”. A înțelege (a distinge) esențele implică raportarea la criterii, principii, ce nu țin de interese conjuncturale, ci de evoluția speței umane. Și Erosul (cu importanța cunoscută la Camil Petrescu) exclude compromisurile, slăbiciunile, erorile, sentimentele (oricât de frenetice, pasionale ar fi ele) nu clintesc legea de fier a conștiinței sale: „*iubirea e un tot sau nu e nimic... O greșală nu are sens aici... Dacă într-o pagină întregă de calcul un inginer a zis o singură dată trei plus patru fac opt, tot calculul este nul și podul [edificiul] se prăbușește*”. Grandoarea sa morală constă în tăria cu care refuză să se supună impulsurilor eului biologic și să afirme altruist realitatea conștiinței sale pure, supraindividuale. Sinești copleșește prin folosirea abuzivă a verbului a putea - putere, în susținerea căruia acționează aparent același orgoliu... cavaleresc cu care Gelu susține dreptatea absolută.

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

Este și aici degradarea în subspecie a mândriei, a orgoliului „cavalerismului”.

Confruntarea celor două orgolii foarte puternice e logica și rațiunea de a fi ale celor două lumi! Morala acestei alegorii dramatice este că idealul dreptății absolute nu se plachează mecanic datelor concrete, ci devolutiv, gradat, noocratic; orice forțare va produce tensiuni, suferințe, ce pot fi ireparabile; apoi lipsa de viabilitate în concret a ideii absolute izolate, ci numai ca motor intim al unor structuri devolutive adânci!... Se crede... Dumnezeu, impunând categoric, nu adevându-se din mers la Ideile vii! Gelu n-a înțeles acest lucru și se prăbușește (ca Dionis!) odată cu ideea sa absolută!

9. *Replică și ironie. Polemistul*

Este Camil Petrescu un alt cavaler?! Nu! Este același, cu alte măști! Am văzut că opera sa este în replică și, în același timp, polemică: el lucrează în „*opozitie cu ceva*”, cineva, cu principii, idei, fie cu alții, fie cu sine însuși în ipostaze diferite: la Leibniz cu „*cea mai bună dintre lumile posibile*”, la **Rosu și negru** și Stendhal în **Suflete tari** (și nu numai!), față de erotismele ușoare ale teatrului boulevardier, melodramelor, cu dramele serioase ale aspirației spre ideal și dragostea absolută a mai toate creațiile sale epice și dramatice; replici la propriile creații a dat cu **Danton la Jocul ieșelor**, iar cu **Bălcescu** la ambele. Dar replica cea mai „*grea*” mi se pare cea dată balcanismului prin unul din cei mai importanți reprezentanți ai acestuia: Caragiale... din „*vremea lui*”, dar și de-a pururi, cel etern! AntiRealia copleșită de subspecie dialectică este sinonimă cu antibalcanismul funciar al lui Camil Petrescu! Spiritul ironic, sarcastic a vizat aceeași lume, dar de pe o altă poziție, aparent opusă celei caragialiene. Ironia e „*modalitatea comică a inteligenței*”, raportându-se o imperfecțiune reală la modul ideal, absolut ce-i corespunde; reușita ei e garantată de absența afectivității. Marii ironiști ai lumii (Socrate, Lucian, Voltaire, Eminescu, Caragiale... - [Camil Petrescu fiind într-un fel ironia eminesciană opusă celei caragialiene; Eminescu împotriva sau Eminescu și Caragiale?! Ultima posibilitate mi se pare cea mai plauzibilă]) dau dovadă de o inteligență ascuțită, tăioasă,

necruțătoare, caustică (cf. P. M. Gorcea despre ironia „**Sărmanului Dionis**”).

Febrilitatea cu care Camil Petrescu trăiește ideea nu este afecțiune, deși este o fină sensibilitate: a „*simțului enorm și a văzului monstruos*”! Orice autoironie presupune o dedublare, un supraeu ce privește cu ochi critic, din perspectiva unor exigențe, a unor comandamente superioare, trecerea prin lume a eului real. Hiperlucidului Camil Petrescu nu-i putea lipsi tocmai ironia, dimpotrivă, aceasta îl definește. Autorul exprimă explicit sau implicit, în subtext, aversiunea sa față de balcanism și levantinism cu tot cortegiul lor de defecte aduse mai totdeauna ca „*scuze*” pentru toate nereușitele, aberațiile, boroboatele noastre, pentru fatalismul („*dezgustătorul nostru defetism moral*” cu „*postulatele*” curente: „*N-ai să îndrepti tu lumea*”, „*Vezi-ți de interesele tale și lasă-i pe ceilalți în pace*” și altele asemenea ce au devenit stereotipii, automatisme în psihologia noastră curentă și... carentă(!), cercuri (inele) vicioase din care cu greu se mai poate evada (nu imposibil, însă trebuie voință și energie, pathosul ideilor mari, autentice, dublate de o inteligență lucidă.

Forțarea „*cercului*” presupune o conștiință substanțială cu „*vedere noosică*” precum și energia adecvată acestui scop). Fauna lumii degenerate în subspecie e „*deșteaptă*”, șireată, abilă, formând clica eternului mafiocioicism: „*Dle, românii e deștepți! ți-o spun eu!*”. „*Dacă noi românii, comentează autorul, ducem o atât de mizerabilă viață socială e numai pentru că în loc să fim inteligenți suntem numai deștepți. Și s-au văzut proști care să se înțeleagă până la capăt. Deștepți, niciodată!*” Nae Gheorghidiu îl apostrofează pe Ștefan: „*N-ai spirit practic... Cu Kant ăla al d-tale și cu Schopenhauer nu faci nici o brânză... Eu sunt mai deștept ca ei, când e vorba de parale*” sau „*Ai vrea să mergi la război, ai? Spune-i-o lui Kant ăla al d-tale că poate o crede. Eu, nu!*”.

Și exemplele ar putea să curgă din belșug, ca de pildă eseetul antologic despre Imbecilitate: „*Niciodată n-am avut o prea bună părere despre așa-zișii oameni de spirit (nu vorbesc de umorul inerent gândirii juste), care de cele mai dese ori sunt simpli nerozi vioi. Căci „spiritul” presupune*

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

lipsă de sensibilitate și un profund dispreț pentru oameni, cel puțin în clipa aceea. Chiar în formele lui superioare, ca uneori Anatole France, spiritul dă adesea impresie de rece imbecilitate. Ce să mai spun de Nae Gheorghidiu, al cărui spirit nu era decât o formă de lichelism, căci nu „făcea spirite” decât pe socoteala celor mai slabi ca el, ca să amuze pe cei tari, de care avea nevoie? Era un fel de clovnerie obraznică menită să mascheze un egoism vulgar(...). Imbecilul e un tip degenerat, caracterizat prin anomalii fizice, dar mai ales prin tulburări intelectuale și morale. Inteligența lui e mărginită, totuși are calități de memorie, de imitație și oarecare vivacitate de spirit. Mai ales simțul moral îi e atins... Revoltat, nedisciplinat, mincinos și lăudăros, imbecilul caută totdeauna să facă vreo farsă neplăcută, sau să tragă pe sfoară pe unul sau pe altul. Camaraderia cu indivizii de teapa lui e totdeauna suspectă. Imbecilii sunt cele mai adeseori pederastați, sau nu se înțeleg decât ca să puie la cale infamii. Chiar prinși asupra faptului, mint cu un aplomb uimitor. Numărul imbecililor internați e infim, în comparație cu acela al imbecililor care circulă liberi și care trăiesc ca vagabonzi, hoți și pezevenghi”... sau „oameni politici” în România... Dacă „vivacitatea de spirit”, memoria și capacitatea „de imitație” sunt calitățile esențiale ale deșteptăciunii, atunci trebuie să recunoaștem că (...) Nae Gheorghidiu e într-adevăr deștept, pezevenghi, cum ar zice el cu oarecare orgoliu național (...) Cum [să fiu] calm? De ce să nu pun patimă?... Numai imbecililor le e indiferent ce opinie au.

10. Eros-agapé-anteros versus héros

Iubirea e o promisiune a Absolutului și asta cu atât mai mult la însetații de absolut ai lui Camil Petrescu. E însăși viziunea Armoniei, Frumosului etern, Esenței. Dragostea nobilă este temeiul moralei, creației, e „arhitectul Universului” (Hesiod). Femeile nuanțează „eternul feminin”, iar cavalerul e în căutarea „prototipului irealizabil”! Rolul erosului, în numele căruia cavalerul face drumul inițiativ salvând pe ceilalți de la Rău, este să-l stimuleze, să-l facă demn de cea aleasă, să fie la înălțimea prototipului... realizabil! Părăsește Curtea regală, ce poate fi „Citadela” ființei egoiste,

subiective (!), intră în hățiturile labirintului ființării, în afara sinelui (ieșirea din Dasein!), civilizînd, ca să-și merite iubirea „domniței”. Un eros e condiția sine qua non pentru celălalt „eros”, al creației substanțiale. Nu e demn de erosul procreației cel ce nu s-a arătat demn de „erosul” creației, al impunerii, „semnării” Noosului, proiectării altruiste în subspecia ce-i așteaptă binefacerile fertile, substanțiale. E o plecare și o „războire” în meandrele subspeciei în paragină a Scorpiei și a Gheonoaiei; la întoarcere, găsește „rodul” său civilizator: sate și orașe. Mai mult, e îmbogățit și înnobilit și cu lumea Zânelor („Tinerete fără bătrânețe...”) și a lelelor (Ideilor perene, tari ca otrava). Revine altul: inițiat, călit, demn de nunta, pe care o merită, iar „rodul” nunții va beneficia de zestrea genetică reactivată, îmbogățită în această călătorie inițiativă. Fantastică spirală! La Camil Petrescu însă „domnița” are „complexul Cătălinei”: dacă la început acceptase, după, se sperie, fuge, trădează sau respinge pe cel ce s-a dus spre Demiurg să-l dezlege pentru a „dezlega” probleme existențiale: Ștefan Gheorghidiu, revenit din război, găsește o Ela stupidă, adulteră, Ladima este „vindicat” de puternica empatie (autoiluzionare), Andrei Pietraru, așijderea, Pietro Gralla părăsește răvășit Veneția, Radu Vălimăreanu, Gelu Ruscanu sunt și ei contrariați în dragostea absolută, Fred se teme ca nu cumva dna T să fie o „țintă falsă”, o formă fără fond substanțial... (Schema eminesciană e respectată la tot pasul, în subtext, de autor). Curios, cavalerul camilpetrescian e învins la întoarcere de erosul procreativ, „domnița” nefiind la înălțimea iluziilor sau cavalerul convertind prea mult din erosul procreativ în cel creativ?! Ea e o Dulcinee sau o Dalila... Nici măcar „prințesa” Ioana Boiu nu e decât o formă evoluată în subspecie, ca să nu mai vorbim de o Alta (sic!), Mioara, Ela sau Emilia (erosul profesional, mimat „à la froid”)! Doar d-na T s-ar afla la înălțime, însă nu-i pe „lungimea de undă” a lui Ladima, iar Fred se teme să creadă că pot fi și excepții. Idealul cavalerului este împlinirea individualității (ontologic și gnoseologic), iar axiologic, iubirea valorilor, iubirea fiind punct de plecare și de sosire al aventurii cavalerului [d:+f!]; éros și héros sunt complementare întru împlinirea,

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

salvarea (mântuirea) și eternizarea prin eros. Cavalerul se înscrie de două ori în devoluție: ontologic și gnoseologic, uneori și prin creație; ruptura dintre cele două generează grava dramă a cunoașterii! Iubirea, știm, este o formă de cunoaștere; Pietro Gralla descoperă rațiunea dragostei sale pentru Alta prin Monadă: „*femeia solicită iubirea fiindcă, asemenea unei monade, răsfrânge în ea întreaga existență a universului, cu toate virtuțile lui plene*”, drama erotică devenind o dramă a cunoașterii; trădarea Altei și preferința ei pentru frivolul Cellino îl dezarticulează pe Pietro Gralla, clătînându-i în primul rând încrederea în capacitatea discernământului său, siguranța funcțiilor sale intelectuale. Eșecul în eros este mai evident la întoarcere, după ce cavalerul s-a inițiat, a acumulat structuri substanțiale și o „vedere noosică” de adâncime, văzînd dincolo de lucruri, devenind cel puțin straniu, dacă nu... străin (!), această inițiere mărind prăpastia calitativă dintre cei doi: cavalerul nu se mai mulțumește cu „zestrea” „domniței” sau aceasta nu mai recunoaște „zestrea” convertită a cavalerului?! Nu drumul lung inițiativ îi desparte (cavalerul îl face în numele dragostei), ci situarea celor doi pe cele două capete ale spirii: „domnița” rămâne („stă pe loc”) în subspecie (deci și la propriu și la figurat), în timp ce cavalerul devoluează, se clarifică, se dezmeticește din „bui măceala” erosului instinctual. Eșecurile pasionale constau în incompatibilitatea celor două tipuri de cunoaștere, mai ales cînd nu reușesc să devină complementare: „*Mă cuprindea o nesfârșită tristețe, văzînd că nici femeia asta [Ela], pe care a o credeam aproape suflet din sufletul meu, nu înțelegea că poți să lupți cu îndârjire (...) pentru triumful unei idei, dar în același timp să-ți fie silă să te frămînti pentru o sumă fie ea oricît de mare, să lovești aprig cu coatele*”. Călătoria inițiativă nu este un... inel (de logodnă!), ci o

spiră într-un elicoid conic cu capetele tot mai depărtate, tinzînd asimptotic spre axă. Camil Petrescu face distincție netă între aservirea sentimentelor și ideilor de către ego-ul biologic, subiectiv, meschin, în cerc vicios, cenestetic, de satisfacere în sine și deschiderea lor, punerea în slujba unor acte altruiste, nobile, dînd pilda țaranilor samariteni, milostivi față de ocașii cu crime făcute departe, nevizîndu-i direct și neimaginîndu-și oroarea lor, aceiași „samariteni” fiind dispuși să-i ucidă, dacă le-ar fura asinul lor! Foarte asemănător ucigașilor „onorabil” ce devin „eroi” ce nu-și văd victimele la distanță, din cauza interpușerii unei tehnici sofisticate de ucidere „curată” sau din cauza vreunui slogan „sacru” ce le întunecă mințile...

Dragă Constant
 29 Mai (Mai) 1923
 28 ani și 2 zile
 Pe la dragostea ta acceptă în fața
 la tine acasă, unde e atît de
 placut, lectura celor doi ani
 ferește de unele puncte subțiri
 de tîn Constant

Incapacitatea „viziunii noosioce” (ignoranța), dincolo de „vârful nasului”, face mult rău: „bunătatea adevărată este neapărat inteligentă și imaginație”. Suferința din dragoste provine din înfășurarea femeii într-o aură falsă, empatică, aceasta fiind

inaptă apoi să se manifeste substanțial dînd consistență acestei forme, mai mult, e coruptibilă de societatea mondenă ce-o ispitește, astfel că, în timp ce cavalerul devoluează, femeia „lunecă” în subspecie, neonorînd aura (în fapt, Mater este însăși subspecie „mater”-ială!): Alta, Ela, Mioara, chiar Ioana Boiu... „*Socot că el [Ladima] se amăgea cu oarecare luciditate. Împrumuta Emiliiei tot ceea ce-i trebuie ca s-o poată iubi și o iubește anume pentru ceea ce i-a împrumutat*”, act clar de narcisism! Acești cavaleri nu acceptă dragostea ca „pasiune oarbă”, chiar dacă la început sunt „vrăjiți”. Cavalerii fac alegerea cu maximă responsabilitate, seriozitate, lucid, după îndelungă deliberare: „*După ce am chibzuit mult, după ce am văzut risipite toate nedumeririle, după ce bănuitor te-am privit luni și luni, mi-ai apărut ca frumusețea însăși, toată, și numai atunci te-am rugat să fii soția mea*”; „*Mintea trebuie să ne dicteze ceea ce e de iubit. Bucuriile adevărate ale*

dragostei sînt bucurii ale minții".

Gralla susține că „*până și un sentiment atît de „irațional”, supus jocului afinităților imponderabile[dragostea] se află subordonat hegemoniei intelectului*”, singurul care dă sentimentelor un caracter de eternitate: „*În afară de conștiință, totul este bestialitate*”. Drumul este dinspre formele goale, intuite doar, și fondul noosic cu care va umple fagurii, devenind vii, autentici. Criza cavalerului constă deci în prăpastia creată între ceea ce se iluzionase a ști despre lume înainte și ceea ce descoperă după drumul de inițiere, e confruntarea dintre aparență și realitatea descoperită, dintre Ideea platonice și Ideea substanțială, dintre Utopia și Transcendentalia substanțială, iar înverșunarea împotriva oricărui sentimentalism e fiindcă sentimentalismele ieftine sunt și o formă inferioară a vieții sufletești, și halucinogene (hormonale!) ce falsifică, întunecă „*lumina noosică*” a inteligenței: „*Noi socotim chiar că sentimentul și sensibilitatea sînt valori opuse, deși până azi bunul simț și psihologia științifică și filosofică le-au unificat, căci sentimentul aparține eului biologic și sensibilitatea e de ordin noosic, chiar dacă e sub condiția biologică, și relația dintre ele este relația dintre subiectivitate și obiectivitate*”.

11. Duel; éros și héros sau jocul cu moartea, clipele și durata

Gralla e un condotier glorios, un... cavaler fericit, întreaga sa conduită e un model de moralitate, de corectitudine. Alta însă nu se situează la... înălțimea numelui! (Alta vine de la înalt, dar amintește fonice și de alter, a altera!). Intervine „*pajul Cătălin*”, elementul monden „*patogen*”, curtezanul de profesie (profesionist al amorului gratuit - feed-back scurtcircuitat vicios în voluptatea de dragul voluptății „*absolut*” egoiste, cenestetice!), Cellino, provocând dezagregarea cuplului. Alta (ca și „*alte*” eroine: Ela, Mioara) cade deci în brațele unui astfel de curtezan, simbolizând precaritatea rigorii și a respectării ei în principii la ființele comune, femeia reprezentînd mult mai fidel subspecia (matca multiplicărilor, Mater Mundi, Mater Sacra, Mater Deorum, materia). Snobismul (lipsa de noblețe)

va eroda lumea pe care o apără acești „*nobili ai spiritului*”, care sînt cavalerii. În ultimă instanță, când toate resursele sunt epuizate, cavalerii recurg la duel sau se sinucid. Atît Radu cît și Ladima, Grigore și Gelu Ruscanu, Fred consideră spălarea onoarei și apărarea unei idei prin duel ca un lucru firesc; un duel al eului cu sine însuși este și sinuciderea! Când Cellino provoacă dezastrul, întreg suportul moral al lui Gralla se prăbușește. El se va exila în singurătate sângerînd, aceasta echivalînd cu o sinucidere (pe planul carierei, cel puțin). Perspicacitatea inteligenței i-a jucat o farsă grosolană, sprijinindu-se de o părere, de-o aparență („*Nebunie este să clădești pe inima femeii*”), o umbră murdară a unei idei degradate în subspecie: asta îl doare cel mai mult! Culmea ironiei este că nici Pietro Gralla (și el un „*suflet tare*”, de „*piatră*”) nu înțelege că „*Inima-și are alte raționamente pe care rațiunea nu le înțelege*”! El nu face distincția dintre anima și animus. Și el trăiește drama cumplită a demistificării, a imposturii în subspecie... Femeia este prin definiție mater, anima, de partea materiei, deci a subspeciei! Cellino, ca și Don Juan, este un misogin, pentru care femeia e „*copia imperfectă a prototipului irealizabil*”. Coborâtă în subspecia senzațiilor primare și a voluptății cenestetice, „*e minunată pentru petrecerile ușoare, împreună cu vinul și cu cântecul*”; „*femeia ideală nu poate exista într-o încorporare individuală*” (foarte eminescian și aici!). Gralla smulge pumnalul înfipt (și la propriu și la figurat) de Alta. Ca și-n Luceafărul, atît Alta cît și Cellino sînt profund marcați de zguduirea lui Pietro, metamorfozându-se radical, reușind ei sinteza dintre trăirea de jos a vieții și „*steaua polară*” - Gralla. „*Lecția*” ce se desprinde de aici e aceeași înțelegere ironică a dramei lui Gelu: ideile substanțiale și nu cele pure, platoniciene (otrăvă letală!) sunt viabile! Și în lirică erosul apare ca o forță capabilă să transceadă condiția umană, la fel ca dorul la Eminescu, la Blaga sau în folclor. Reconstituirea prin memoria care salvează este și mîntuire prin substanțializarea sentimentului „*fixat*” astfel în eternitate. Prezența iubitei este catalizatorul ce provoacă empatia sublimării din Nimic a „*florii*

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

de cristale" pe „ramura de Salzburg” (Stendhal - Educația sentimentală). Recunoaște deci forța iubirii de a propulsa în Transcendentalia, de a fi imbold pentru drumul inițiativ în căutarea „florii albastre”; amintirea este prelucrată, frământată, îmbogățită, sublimând în arabescurile dorului pur. Iar de aici la Idee... Salvarea instinctului senzual-erotic prin inteligență, prin plasarea în absolut, înnobilitând sentimentul cu fiorul eternității, îl lecuiește de căderea în ridicolul „broscoiului vulgar”; înaltă ironie, chiar sarcasm, ca-n pamfletele misogine eminesciene!... Și tot eminescian, Camil Petrescu îi reproșează iubitei că nu s-a „cuprins de-acel farmec sfînt” ca să aprindă „candela” iubirii eterne pe pământ. Éros și... héros splendid joc de cuvinte (înrudite de altfel în etimologia greacă!), ce pune alături pe éros și thanatos, „roșul și negrul”, Viața și Moartea! Războiul este cealaltă problemă limită, ca și iubirea (revoluția fiind un război sui-generis dintre clasele aceleiași națiuni), ce-l provoacă pe cavaler și la care nu concepe să nu fie martor: „Orgoliului meu i se pune acum de altfel și o altă problemă. Nu pot să dezertez, căci, mai ales, n-aș vrea să existe pe lume o experiență definitivă (...) la care să lipsesc, mai exact să lipsească ea din întregul meu sufletesc. Ar avea față de mine, cei care au fost acolo, o superioritate care mi se pare inacceptabilă. Ar constitui pentru mine o limitare”! Deci nu concepe să nu fie în „miezul” întâmplărilor la care să fie martor și să le salveze, ca reporter al stărilor de conștiință limită, dar să le și integreze toposurilor „hărții sale integronicolografice”; „drama războiului nu e numai o amenințare continuă a morții, măcelul și foamea, cât această permanentă verificare sufletească, acest continuu conflict al eului tău care cunoaște altfel ceea ce cunoștea într-un anumit fel”. Asemănător cu transfigurarea pe care o provoacă erosul: „semnele nu mai corespund conținutului lor stabilit, faptele au alte cauze de cum le știi eu... nici nu bănuiam atîtea înțelesuri cîte îmi sar în ochi de atunci încoace (...). Femeia aceasta e tovarășul care m-a oprit din drum, numai ca să privească el ceva, și de atunci am început să văd și eu o mulțime de lucruri” - spune Fred. Aceeași obsesie a Labirintului și a forțării limitelor o întâlnim în inițierea erotică a cavalerului („roșu”)

și în moarte („negru”), având orgoliul mărturisit de a nu-i fi lipsă și a nu fi lipsă de la nici o experiență fundamentală. În subspecia în criză, cavalerul trăiește autentic „războiul absolut”, se situează pe frontul de undă al limitelor existențiale (substanțiale, am spune), dincolo de ele situându-se Imperiul Morții. Deci dincolo de frontierele solicitate la absolut: frig, foame, durere, sete, groază etc. este Moartea. „Câmpul de bătaie” este câmpul experiențelor limită ale acestui „personaj - pisc”, apogetic, exponențial, „cobaî”, experiențelor li se conferă sens, semnificație noosică, salvându-le prin numire (invers sporirii tainei, misterului luciferic blagian!). „Câmpul de bătaie” este subspecia bătuită de stihiiile scăpate de sub orice control rațional, forțând limitele pe care le împinge mai departe pe teritoriul Morții. Forțarea limitelor din interiorul „cercului”, de aici, poate să le rupă, prin supralicitare, și să permită invazia în trombă a Morții prin breșa (rana) creată sau să le ducă mai departe, devolutiv, mai ales că este vorba de un personaj apogetic, cu limitele în avangarda substanțială!

În romanul *Ultima noapte de dragoste...*, cavalerul poartă ambele „războaie”: pe un câmp erotic și pe un câmp de luptă. Erosul e și un mod de cunoaștere, dar și un „război” de distrugere a câmpurilor egocentrice în numele iubirii universale, altruiste. Ambele înseamnă experiențe integrale, de angajament total al ființei, „fără rest”. Pe fondul războiului, tortura geloziei este „resorbită” de o durere mult mai cuprinzătoare: iubirea de sine (în cazul geloziei) este minată de tragedia morții devenind iubire a aproapelui și durere pentru suferința semenului, ieșirea din subiectiv și trecerea în obiectiv! Războiul creează acea solidaritate a suferinței, care înlesnește transcenderea egoismului în iubirea aproapelui, risipind iubirea de sine, care este gelozia. Faptul reiese mult mai clar în evidență din romanul lui Rebreanu, *Pădurea spânzuraților*!

12. Erou și cavaler

Pădurea este preferată de sihaștri, înțelepți, dezlegători de taine, e un mediu camuflat de simboluri. Nu Labirintul lui Minos e problema lui Theseus, ci monstrul, Minotaurul!

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

Pădurea e haos aparent numai pentru profan, cavalerul o caută pentru a institui ordinea sa în subspecie. Pădurea e lumină conservată în clorofilă, e Soare, Lumină ce trebuie eliberată din captivitatea monștrilor ascunși: cavalerul Greuceanu! Monștrii, Minotaurul sunt de fapt pericolul; uciși, pădurea e salvată, nemainspirând teamă, ci e intimă ca o iubită!...

Strădania cavalerului este exemplaritatea, îi învață pe ceilalți gestul, ritualul primordial, ca în mitologie, pe când Eroul curmă, suprimă o formă alterată a Răului. Unul este Învățătorul, prin pildă, a gestului (ritului), celălalt e cel ce dă peștele pescuit (sau vânatul vânat) de-a gata (act de milostenie, caritate)! Existența Eroului și a fapei sale nu poate fi repetată, fiindcă ea se petrece în lumea de aici (subspecie), unde totul se împarte și se divide în singularități, pe când dincolo totul „se distribuie fără să se împartă”. Cavalerii nu scutesc de inițieri, de trecerea obligatorie a tuturor vâmlor, ei nu vor da peștele de-a gata, ci vor oficia ritualul prinderii peștelui, vor învăța pe discipoli ritualul pescuitului.

Cavalerul întrunește în sine mai multe demnități, tinzând întru Omul Universal (integronic!): de luptător (ostaș, vânător, pescar...), de Mare Înțelept, Mare Sacerdot!... Numai împreună formează Cavalerul! Extraordinarul Eroul fascinează, orbește prin strălucire, hipnotizează, în loc să stimuleze. Și totuși Cavalerul nu se poate dispensa de eroism, numai că acesta este un mijloc, nu un scop în sine! Cavalerul nu este erou, dar trăiește în orice clipă eroismul moral al impunerii Ideii. Strălucirea Cavalerului este mată, pală, de aceea, deseori, e văduvit de percepția justă a actelor sale, de multe ori fiind recunoscut abia post-mortem, când ceea ce a „văzut” el a devenit evident și pentru profanii fără „vedere noosică”! Ei sunt dintre aceia care „sunt fără să pară”, pe când eroii mai mult „par decât sunt”, prinzând gloria efemeră a clipei; ei „par fără să fie” decât în câteva ocazii, uneori nici măcar atât, fiind cauza unor mistificări pentru a justifica setea (foamea) de glorie și cult al personalității a omului condamnat la mediocritate... De aceea Camil Petrescu repudiază eroismul de paradă, eroii cu diplomă la taraba cu înlesniri!...

Între eroi am putea încadra tot ce ține de dexterități, talent, performanțe ale trupului dresat, „specializat”, reflexe condiționate, pe larg examinate de autor în *Doctrina substanței*. Sfinctici, misterioși, indescifrabili, stranii chiar pentru profani, cavalerii sunt considerați nebuni de către... proști, ignorând că și nebunia poate fi inițiatică, marcând trecerea de la rătăcirile în prejudecăți la aventura libertății și demnității autenticului sine în perfectă concordanță cu eul, ruperea de subiectivism și aventura altruistă, obiectivă, dezlegarea de... „priponul” eului, descătușând energiile pentru alții, pentru țeluri mai nobile: iubirea semenului, pasiunea pentru idei și „celălalt tărâm”, Transcendentalia („nebunii întru Christos”!).

Iată câte implicații: a trăi fervent pentru o idee și impunerea ei, acesta e Cavalerul, acesta e cavalerismul personajelor lui Camil Petrescu! „Nebunia” post-inițiatică a celui ce a văzut „jocul ielelor”, hamletiană sau donquijotescă, provoacă în cei cu bun-simț comun (sever condamnat în Doctrina substanței!), sănătoși la minte (în fapt, „betonați” solid în închisoarea prejudecăților comode („bun-simț” conservator), groază, reacții desperate de apărare, jocul imprevizibil al devoluției înnebunindu-i, deruta alarmându-i. Cavalerul merge pe frontul de undă al devoluției, concomitent cu aceasta, geniile fiind niște cavaleri sui-generis! Este un om al Cetății, al Suveranului (cînd nu e însuși Suveranul, regele Arthur, de pildă!), el „riscând” aventura lui Faust: de a aduce Paradisul de dincolo, aici pentru a se putea extazia: „Verweile doch, du bist so schön!” (O, rămâi clipă, ești atât de frumoasă!).

Personajul ales al lui Camil Petrescu respectă un cod al cavalerismului, este un om superior în toate demersurile sale (chiar când e un înfrânt), trăiește dramatic fiecare act al existenței: „Eroul de roman presupune zbućium interior, lealitate, convingere profundă, un simț al răspunderii dincolo de contingentele obișnuite (...) caractere monumentale în real conflict cu realitatea”. Aceste personaje „de rasă” sunt firi singuratice, originale și extrem de orgolioase, trufașe chiar: „A avut trufia să judece totul... S-a depărtat de cei asemenea lui care erau singurul lui sprijin... Era prea inteligent ca să

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

accepte lumea așa cum este, dar nu destul de inteligent pentru ceea ce voia el. Pentru ceea ce năzuia el să înțeleagă, nici o minte omenească n-a fost suficientă până astăzi; (...) I-a pierdut orgoliul lui nemăsurat". Cavalerul său n-a atins faza de geniu, deși năzuie s-o atingă (are această trufie, superbie!), are orgoliul regal al Imperiului conștiinței pe care se simte stăpân, în timp ce, ca cetățean fiind, „ca personalitate socială mă simt într-o situație falsă și nesigură... Parcă merg pe călcâie”, „mă simțeam imbecil și ridicol,... și naiv”, e simptomul albatrosului rănit!... Orgoliul lui este orgoliul luciferic egocentrist și egolatru („Eu”) al celui ce năzuia să ia locul lui Dumnezeu! Evident, e mai rău decât o utopie: este un hybris și o hamartia la un loc! O sfidare și o ignoranță sui-generis, în ciuda orgoliului cunoașterii și a lucidității, care, trebuie s-o recunoaștem, nu e vedere noosică, nici măcar cunoaștere intuitivă!! Cu alte cuvinte, el nu crede cu toată convingerea că aceste tipuri de cunoaștere sunt accesibile unui ascet, mai întâi decât unui intelectual superior. Deși teoretizează, Camil nu reușește să depășească metafizica, să recunoască faptul că vederea noosică este posibilă ca trezie a sfinților iluminați. Și Ladima duce un război inegal pe două fronturi, într-o „lume nebună, nebună, nebună”, fără criterii, fără rigoare, lipsită de scrupule. Nici aici codul cavaleresc n-are nici o relevanță; cavalerismul său se afirmă explicit, deși cam desuet și caraghios ca la sublimul cavaler de la Mancha: se bate în duel, își apără și apără onoarea „domniței” în numele căreia luptă în duel (dna T), nu acceptă compromisuri: „Dacă eu nu cred, nu mai pot scrie” (pana fiind „floreța” lui, ca și la Eminescu în **Scrisoarea III**, iar când Dulcinea sa se dovedește o jalnică prostituată, când toate punțile-i sunt spulberate, se sinucide. Ca și Gralla, trăiește drama iluziilor despre sine, din orgoliul omului superior; oglinda înșelătoare a societății, întocmai „patului lui Procust”, îl mutilează implacabil, îl înstrăinează de sinele autentic, nemairecunoscându-se, între sinele autentic și sinele derivat se produce o sfâșiere fatală. Se clatină și cade, când se trezește în situația jalnică și paradoxală de a fi un pion,

valoroasă sa inteligență umilită, la cheremul celor mai meschine instincte și patimi primitive, cenesetice, iar substanța josnic terfelită de subspecie!... Patul lui Procust „reconstituie” dosarul de fișe existențiale risipite ale unui destin supus radiografiei post-mortem, reconstituie imaginea unuia dintre exemplarele rare de cavaleri moderni! Jocul de perspective al conștiințelor reface imaginea „holografică” cât mai veridică, prin ajustări și reajustări, inclusiv a conștiinței în cauză. Cavalerul se mișcă într-un peisaj modern, citadin, apogeu al civilizației, care, ciudat, nu înlesnește evoluția noosică, ci o asfixiază: arhitectură, design, modă, cinema, sport (tenis, curse, automobilism, aviație, fotbal), adică de ce ar avea nevoie Fred ca să se simtă în largul său. Și totuși... Este oare Fred un cavaler autentic sau se folosește de aceste manifestări în subspecie ale culturii doar pentru a epata, creîndu-și comodități superficiale și... artificiale, în nici un caz atingând structuri profunde, autentice? „Cazul” lui e larg discutat în roman, fiind considerat de mulți ca atare: un dandy monden, superficial! Fred nu este un cavaler (ca și cei asemenea lui, angajați într-un snobism semidoct, cu false străluciri în subspecie; apoi să nu uităm cum și-a „trata” „domnița”, aleasa vieții lui), deși „recuzita” modernă enumerată mai sus ne-ar indica un cavaler modern; „recuzita” a devoluat însă, s-a substanțializat, a sărit pe alt nivel ontic, interiorizându-se! Fred nu mai poate fi decât cel mult un... „erou al timpului său”. Cavalerul se proiectează permanent dincolo, în timp ce eroul este numai aici... Personajele „scriu” ele însele romanul, autorul e doar dispecer, coordonator, ce comută și comentează, recomandînd „tehnica” atingerii eului autentic, a profunzimilor sufletelor interesante: cei ce au ceva de spus, capacitatea de a conștientiza experiențe ontice tulburătoare, autentice, trăite spontan, și a le investi cu sens adânc. Aceasta n-o pot face decât oamenii aleși, capabili să trăiască intens și să găsească profunzimi acolo unde ceilalți nu „văd” nimic. Autorul e un căutător de personaje substanțiale prin care să foreze dincolo, în Transcendentalia, pentru a se minuna de fascinantul „joc al Ideilor”.

prof. Teoder AIOANEI

PROIECȚII ÎNTR-O OGLINDĂ CAMILIANĂ

Cititorule, probabil ți-ai aruncat ochii plictisit asupra acestor rânduri anoste ... și bine ai făcut! Căci aceste rânduri poartă un mesaj, redat nu de un elev mediocru de la C.N.U ci de penelul celui mai fecund și inovator scriitor pe care literatura română l-a zămislit, **Camil Petrescu**: „Nu sunt numai trei voluptăți. E încă o a patra, care le întrece pe toate și le intensifică: voluptatea de a gândi!”. Poate că mulți dintre noi ar trebui să răspundem acestui apel al simțurilor către rațiune sau măcar să mai reflectăm...

Cititorule, îți propun un test: care este primul lucru ce îți vine în minte când auzi numele **Camil Petrescu**? Sunt aproape sigură că vei răspunde *Patul lui Procust*, pot să intuiesc că ești sătul de tot ce ai învățat la ora de literatură despre romanul interbelic, despre drama de idei, despre intelectualii săi inadaptați trași parcă la indigo... Ce ai zice dacă te-aș invita să cunoști un alt **Camil Petrescu**, un Poet?

Un poet precoce aș putea spune, căci la vârsta de treisprezece ani a trimis pentru prima dată o poezie redacției revistei **Sămănătorul**, de mare însemnătate pe vremea aceea. În scrisoarea ce însoțea poezia, micul scriitor autoriza redacția să facă lucrării orice îndreptare, dacă se va simți nevoia. Tremura la gândul ca nu cumva revista să-și înceteze brusc apariția când, după două numere a citit la Poșta redacției răspunsul: „Am îndreptat bucata, dar la coș!”. O amară deziluzie pentru un tânăr stăpânit de idealuri atât de înalte și de un impresionant tumult interior. *Se pare că nici peste ani, Camil Petrescu nu a fost apreciat la adevărata sa valoare, luptându-se cu o „sănătate falimentară” și cu o nemiloasă mizerie, după cum povestește prietenul lui de suflet*. Acest tânăr avea să devină mai târziu poetul ce a văzut idei.

... Dar eu, eu am văzut idei
Întâia oară, brusc, fără să știu;
De dincolo de lucruri am văzut ideea,
Cum vezi, când se despica norii gri și negri,
Zigzagul de argint al fulgerului viu.

Și, de atunci,
-Neliniștit de depărtarea suavă și adâncă,
De toate tâlcurile, cheile-
Ca un bolnav cu ochii țintuiți de lună
Pe care norul o ascunde încă,
Fără durere, fără bucurie,
Eu caut în natură pretutindeni, ideile.

Cititorule, cu siguranță că nu este pentru prima dată când vei auzi că jocul ideilor este jocul ielelor. Desigur, nu mă refer aici la replica de pe frontispiciul dramei **Jocul ielelor**, ci la motoul poemului **Ideea**, poem ce sintetizează întreaga personalitate a scriitorului și modul în care se reflectă asupra eroilor cerebrali din operele sale. I s-a obiectat de multe ori că ideile nu au nici dreptul, nici menirea să joace „*țonțoroii*”, așa cum făceau mitologicele dănțuitoare. Camil Petrescu a ripostat acestor cuvinte cu leit-motivul său: „*Eu am văzut idei; pe câteva le-am strâns chiar în brațe*.” Iar tu, cititorule, vei spune cu siguranță că ideile trebuie să se subordoneze firesc și logic, că atunci când te lași pradă inextricabilului joc al abstracțiilor nu poți sfârși decât prin prăbușire. Și s-ar putea să ai dreptate.

Sfârșitul acestui poem sună cam așa:

Eu sunt dintre acei
Cu ochi halucinați și mistuiți lăuntric,
Cu sufletul mărit
Căci am văzut idei.

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

Partea a doua a primului său volum de versuri este intitulată *Ciclul morții* și voi reproduce doar finalul poemului *Trecutul*, datat din 1916, când **Camil Petrescu**, sublocotenent de rezervă, lupta în Dobrogea:

*Mă las încet pe patul meu de crăci
Mucegăite, și de zdrențe adunate;
Aicea, părăsit de-atâta vreme,
Înconjurat de oameni părăsiți,
Păduri pustii și zone blestemate,
Surâd descurajat și palid, căci
Nădejdea mea se teme să bată
La poarta groaznicului "ce va fi"...*

În acest prim volum de versuri nu apar scrieri de lirism pur, sentimental. Doar treizeci și cinci de ani mai târziu, în preajma morții sale năpraznice, cu prilejul publicării celui de-al doilea volum intitulat, și el, cu aceeași modestie *Versuri*, Camil Petrescu a intercalat ciclul *Un luminis pentru Kicsikem*. Reprezintă amintirile unei idile timișorene, din vremea când abia implinise douăzeci și cinci de ani. Kicsikem era numele de alint al iubitei lui, iar cele șapte poezii evocă tensiuni și împăcări, luminișuri prelungi.

*Deschide fercată poarta,
Kicsikem,
Sunt acolo-ngrămădite
Tristeți de mult uitate,
Vechituri și gânduri părăsitate,
Toane reci pe lângă soartă.*

Tot în acest volum de versuri apar și cele cinci poezii ale lui Ladima. Cei ce l-au cunoscut pe Camil Petrescu susțin că acesta și-a proiectat întreaga lui ființă din prima tinerețe în personajul lui George Demetru

Ladima, eroul din *Patul lui Procust* și, de asemenea, al nuvelei *Cei care plătesc cu viața*. Iată câteva dintre versurile poetului care, întins pe pat pentru a se sinucide, și-a strecurat în buzunarul hainei două bancnote de câte cinci sute de lei „ca să nu spună lumea că s-a omorât din mizerie”.

*Ai uitat, uitaseși și iar ai venit:
Moartea e aicea din ajun,
Către ea te duce orice drum
Cauți doar pe cel mai ocolit.*

Cititorule, cu siguranță vei recunoaște o frază cardinală înscrisă de Camil Petrescu pe frontispiciul întregii sale opere: „*Câtă luciditate, atâta dramă*”. (*Leonardo da Vinci* scrisese în 1515: „*Câta cunoaștere atâta dramă*”). Acest aspect este redat și în poeziile din ciclul *Transcendentalia*:

*Prizonier al minții tale proprii
de tine-ncerci zadarnic să te-apropii;
de logică și sens te vrei deprins
spre insula din tine braț întins
(Interioară)*

După cum sugerează și numele, întregul ciclu de poezii sintetizează concepția scriitorului, potrivit căreia „*poezia nu poate fi decât cunoașterea plastică a zonelor mai înalte*”.

Prin poeziile sale, **Camil Petrescu** a trimis un ecou transcendent al veșniciei către culmile cele mai înalte ale lumii. Și, deși cred că o lume de cerebali nu ar putea fi nici mai frumoasă, nici mai fericită, sunt convinsă că și tu, cititorule, te-ai regăsit în oglinda camiliană.

Monica GRAMA
clasa a XI - a A

Sentimentul izolării în opera lui Camil Petrescu

Deceniul 1921-1930 este marcat în literatura română de condeii a trei mari scriitori: *Liviu Rebreanu*, *H.P. Bengescu* și *Camil Petrescu*. Printre ei, *Camil Petrescu* este ultimul pe un drum lăaturalnic, pe care nu se avântă decât pionierii, cel al prozei în esența psihologică.

Personajele prozei lui *Camil Petrescu* trăiesc, unanim, situații de, să-l numesc, șah moral, în care întrebarea ce se naște firește este: „*Cum va muta nebunul?*” (mă gândesc la cuvântul *nebun* nu în sensul din DEX ci la sensul figurat al acestuia, de „neînțeles”).

Pentru *Camil Petrescu*, un personaj nu este un individ, o *persoană*, ci expresia unei tendințe, a unei idei, a unui mod de a vedea lumea, a unei categorii sociale sau tendințe temperamentale. Ele sunt tipice în ordinea excepționalului. În afara ei, aceste personaje devin neverosimile, cu o conduită ce pare imposibilă.

În *Jocul ielelor*, Gelu Ruscanu își ia viața dintr-un motiv care majorității i s-ar părea stupid: criminalul Saru-Sinești nu e pedepsit, iar justiția e compromisă, în *Act venețian* Pietro Gralla renunță la idealurile sale dintr-un motiv pueril, soția îl înșală, Andrei Pietraru din *Suflete tari* se sinucide pentru că femeia iubită îi ia sentimentele în răs. Exemplele ar putea continua cu Șt. Gheorghidiu, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război...*, a cărui personalitate este anihilată de frivola Ela, cu George Ladima, *Patul lui Procust*, care este îndrăgostit de Emilia, o femeie banală și placidă pe care încearcă în zadar să o modeleze conform aspirațiilor sale.

Este certă concluzia conform căreia protagoniștii prozei lui *Camil Petrescu*, adepți, într-un mod sau altul, ai adevărului absolut, se află în mijlocul tumultului cotidian căruia nu-i pot face față.

În opera lui *Camil Petrescu* lumea reală este dominată de patimi și interese obscure cărora le pot face față numai cei puternic ancorati în realitate. Personajelor lui tocmai acest aspect le lipsește, iar încercarea acestora de a compensa aceasta prin supremația intelectuală eșuează lamentabil.

Sentimentul izolării derivă la personajele lui *C. Petrescu* și datorită faptului că acestea descoperă brusc cum oamenii care le-au marcat existența se dovedesc a fi totali opuși imaginii create, exemplul cel mai graitor fiind aici Gelu Ruscanu din *Jocul ielelor*, care află că persoana care i-a trasat din umbră viața și care l-a inspirat, tatăl său, a comis, pentru o femeie frivolă, un gest necugetat, o delapidare, acoperită cu un împrumut de la Șaru-Sinești. Supus unei reacții distructive, Grigore Ruscanu se sinucide.

În romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război...* eroul Șt. Gheorghidiu primește lovitura de grație de la Ela, cea de care era iremediabil îndrăgostit. Șocul de a descoperi că ipostaza ideală a iubitei (o veșnică Penelope cuminte, în așteptarea iubitului) și ipostaza reală (frivolă, care acceptă să cocheteze cu întâiul venit) sunt complet diferite, îl fac pe Gheorghidiu să realizeze, destul de brusc, că în existența reală nu mai e loc pentru Romeo și Julieta.

Patul lui Procust îl aduce în centrul acțiunii pe G. Ladima, intelectualul îndrăgostit de Emilia, o femeie de moravuri ușoare, trăind pe spinarea personajelor importante, dar care abordează față de acesta o mască inocentă cu care îl cucerește și îl induce în eroare. Revelația crudului adevăr este dureroasă, îndrăgostitul își vede iubita la brațul unui alt bărbat, el rămânând s-o aștepte, la nesfârșit, la locul întâlnirii.

Act venețian este o dramă a cunoașterii. Pietro Gralla a făcut din iubita sa un etalon al valorilor din viață, iar atunci când vede că aceasta nu corespunde standardelor la care o ridicase concluzionează retoric: „*Nu m-ai înșelat, eu m-am înșelat... și asta rupe totul în mine*”.

Andrei Pietraru, *Suflete tari*, un fel de Julien Sorel român, aspiră la o aristocrație spirituală pe care o vede realizabilă prin seducerea Ioanei Boiu, aristocrata infatuată. Surprins de aceasta într-o poziție incertă, necrezut pe cuvânt, se sinucide spre a-și dovedi onestitatea și integritatea morală.

Eroii prozei lui *Camil Petrescu* se zbat

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

parcă într-o pânză de păianjen din care nu mai pot scăpa, fiindcă ceva echivoc, mai puternic decât ei înșiși îi oprește. Se remarcă dualismul construirii personajelor așa încât ele sunt construite din două emisfere: o latură energetică, inadaptată, convinsă de răul societății și o latură opacă, pasivă, mediocră care e pusă în fața ispășirii unei drame sufletești.

Din aceste considerente derivă sentimentul izolării și nu dintr-un complex de inferioritate, ci din teama de a nu descoperi în ceilalți tipologii comune. Eroii lui **Camil Petrescu** nu sunt inadaptați și chiar

dacă, uneori, am fi tentați să găsim similitudini cu opera eminesciană (condiția eroului de geniu) ei trebuie priviți mai degrabă ca niste personaje, rod al spaimei scriitorului de a realiza durerea generată de contrastul dintre real și ireal.

În tot ansamblul operei sale, autorul ne dezvăluie că sufletul omenesc este alcătuit, în afară de instincte, și dintr-o funcție creatoare de iluzii despre care nu poți ști niciodată când devin autosugestii.

Horiana SECARĂ
clasa a XI - a A

SUFLETE TARI

Piesa de teatru **Suflete tari** a fost scrisă de **Camil Petrescu** și a apărut în volumul **Teatru** (1946-1947), fiind pusă în scenă în anul 1922 la Teatrul „*Național*” din București. Drama lui **Camil Petrescu** este **o dramă a absolutului, a conștiinței pure** în conflictul cu lumea și cu propriile sale reprezentări despre această lume. Acțiunea ondulatorie, atrage în ea pe fiecare dintre personaje care trăiesc într-un plan ideal, urmărind o himeră. Pedepsit să rămână fixat într-o idee și trăind dureroase revelații, fiecare dintre eroi devine **un suflet tare** capabil să treacă peste orice obstacol pentru a și-o realiza.

Cel dintâi **suflet tare** este Andrei Pietraru, un tânăr preocupat de știință și cunoaștere, cu o bogată imaginație, care trăiește într-o viață proprie creată în interiorul său, suferă din cauza unei iubiri neîmplinite și ajunge erou de ocazie, ghidat de pasiunea sălbatică, nu atât pentru femeie în sine, ci mai mult pentru scopul său suprem: atingerea absolutului. Atras în apele stătute din casa moșierului, el renunță la carieră și la viața personală, urmărindu-și, ca un halucinat, idealul. Nici încercările lui Culai de a-l readuce la viața nemistificată, nu sunt de ajutor, deoarece se lovește de încrâncenarea cu care tânărul își apără himera: „*E și asta o boală ca celelalte. Unii mor de cancer, alții de tuberculoză. Eu voi muri pentru că am avut nenorocirea s-o cunosc pe*

domnișoara Ioana Boiu.”

Prin tot ceea ce face, el dă dovada de o putere pe care **Camil Petrescu**, a creat-o în așa fel să nu poată fi secată cu ușurință. Insultat, la teatru, de către prințul Bazil Șerban, Andrei îl provoacă la duel și fără a avea cine știe ce experiență în acest domeniu, reușește să-l accidenteze. Făcând abstracție de ceea ce zice, ceea ce face sau gândește, elementul de o încărcătură simbolică maximă este numele lui: **Pietraru**, care ne duce cu gândul la duritatea rocilor sau masivitatea munților. În final, ajunge să o aibă pe Ioana, dar odată atins, absolutul nu poate fi menținut și are loc o cădere bruscă în final. Pentru a-și demonstra iubirea își trage un glonț în piept, dar nu moare, rămâne în viață, este tare și puternic; urmează trezirea lui la realitate, în care Ioana nu mai este femeia ideală pentru el. Tindem totuși să concluzionăm, că rămânând în viață, el va fi mereu chinuit de o societate în care un intelectual ca el, nu poate fi integrat, nicidecum înțeles, dar după cum știm cu toții niciodată vreun munte nu-și va schimba locul.

Celelalte două personaje principale care reprezintă prin esența lor alte **suflete tari** sunt Matei Boiu-Dorcani și fiica sa, Ioana Boiu. Primul este puternic datorită vârstei venerabile și înțelepciunii acumulate o dată cu trecerea anilor. Își acceptă soarta necruțătoare, deși singura sa

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

mângâiere era gândul că Ioana s-ar putea căsători cu un prinț, păstrând locul familiei în istorie. Se consolează cu ideea că fiica lui va călca pe urmele Suzanei Boiu și hotărăște să se retragă definitiv la moșia Dorcani.

Cel de-al treilea și ultimul dintre sufletele tari se modelează prin aroganță și orgoliu, două calități ce o fac să fie strâns legată de țara ei și care creează un personaj memorabil din toate punctele de vedere. Mândră, frumoasă cu o cultură istorică solidă și de invidiat, se face apreciată și curtată de mai mulți prinți și alte personaje importante, dar ea are tăria de caracter de a-și alege ca partener de viață un bărbat diferit

așteptărilor tatălui său. Nu se dă înapoi o dată cu apariția problemelor, ci înfruntă cu stoicism, cu fruntea sus pe cel căruia trebuia să-i dea ascultare, astfel dând dovadă de o impenetrabilitate irefutabilă, toate caracteristice stilului camilpetrescian.

Eroii lui *Camil Petrescu* sunt lucizi, drama lor fiind a unor idei absolute, pe care le doresc realizate cu orice preț, ducând o strânsă luptă interioară cu ei înșiși, pe care nu rareori o pierd, văzând în moarte singura scăpare.

Marius ZAMFIRESCU
clasa a XI - a B

Variațiuni cu ...Camil Petrescu

Am visat că sunt doamna T, doamna T din romanul *Patul lui Procust* scris de Camil. Păcat că nu sunt contemporană, dar ce contează...

Sunt o femeie elegantă, mereu la modă, sunt modernă, nu modernistă și sunt actriță, una desăvârșită. De fapt sunt imaginea perfectă, copia alteia. Cea pe care a iubit-o autorul, cel care m-a creat pe mine. O chema Leny Caler. Ea e blondă, eu sunt brunetă. Cam asta ar fi singura diferență. În schimb amândouă îl iubim pe Camil, cel puțin așa pretinde el. Eu sunt condamnată la a nu mă decide, la a supune timpul după acest „Fred Vasilescu”, de fapt, Camil. În general, personajele au o atitudine umilă față de creatorii lor. Eu îmi permit însă, să-i spun Camil. Și îi spun astfel pe un ton cald și suav. De ce? Pentru că totuși țin la el, dar mi-am câștigat independența față de el. Fred, însă nu! Îl sfidez pentru că mi-a dat un destin destul de enervant, static, îmi refuză intelectualismul. Fred e pilot și totuși filosofează, pe când eu ar trebui să am această posibilitate. Eu sunt mult mai pasibilă. Nu ei! Dar Fred e bărbat și cu toții știm ce părere are Camil despre femei. Ele nu produc idei. Nu mă credeți? Citiți *Note zilnice* semnate Camil, mă rog, Camil Petrescu. M-am enervat îngrozitor când am văzut ce scria acolo. Dar din nefericire se pare că eu am doar statutul de copie, chiar dacă acest lucru este explicit sau nu.

În fine... Ea are o viață mult mai interesantă,

este iubită de bărbați deosebit de atractivi: Sebos, Fonda, Camil. Îmi vine să mor când mă gândesc că tot timpul sunt dependentă de figura lui Fred. Asta i-am reproșat și lui Camil. Dar nu am ce face. Doar dacă vreun alt scriitor, sau de ce nu un regizor, să mă reinventeze, să mă prezinte într-un alt context care să-mi ofere mult dorita libertate de mișcare. Și totuși îi sunt recunoscătoare că nu m-a făcut idioată sau bibelou ca pe Ela din celalalt roman. Ce să mai spun de femeile din drame? Oricum nici una nu e așa de complexă ca mine. Am citit niște articole conform cărora aș fi o femeie de geniu, având existența unei femei obișnuite, în care inteligența și senzualitatea se întâlnesc pentru a crea o figură simplă și regală în același timp. Sunt mândră de mine. Sunt fericită că am un farmec deosebit. Îmi place rolul meu, îmi place că nu sunt proastă. Mi-ar fi lene! A fi proastă presupune prea mult efort. Îți mulțumesc, dragul meu Camil.

După cum știți, eu sunt decoratoare, și încă una bună. Așa l-am cunoscut pe Fred, decorându-i garsoniera. Pentru Camil, chiar și camerele vorbesc la fel de mult ca și personajele, iar mobila și ambientul joacă rolul contextului social. Odaia lui Ladima suferea parcă de aceeași degradare sufletească, camera Emiliei are ceva din aerul unui stabiliment, garsoniera lui Fred vorbește despre spiritul său modernist, iar apartamentul meu situat la etajul al doilea al unui imobil din Parcul Filipescu este invadat de lumină și mobilă veche

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

ce vorbește despre sufletul meu. În odaia de dormit, văruiată în alb, tabloul cu maci de Luchian, ceasornicul, măsuța pentru becul cu abat-jour de faianță și în rest nimic, nici covoare pe parchetul lucios ca oglindă, nici o mobilă, nici draperii la fereastră... Camil zice că acest pasaj îmi subliniază simplitatea și eleganța.

Unii consideră că în planul vieții private, eu doamna T, sunt un personaj arhaic, conservator, în timp ce doar „masca”, identitatea mea publică și profesională e una modernistă. În fond, aceasta pare a fi marea mea contradicție sufletească... Fred zice că am un aer de doamnă care surâde mult dar cu un soi de rezervă a unui om care nu ține să se amestece cu ceilalți... Hm! Fred... Camil zice că am un suflet ciugulit de întrebarea dacă Fred mă iubește sau nu?! Și mi se pare normal să zică asta, doar am fost pedepsită să-l iubesc și să sufăr din cauza lui din prima clipă în care l-am văzut și până în ultima. Știu că atunci când vroiam să-l fac gelos cu D, dacă mă pot exprima astfel, el împreună cu Autorul încercau să mă vadă urâtă, introducând o varietate de unghiuri din care eu să fiu privită, dar eu îmi continuam rolul, ca o mare actriță, într-un mod autentic.

Mi-am adus aminte de încă un detaliu ce nu este chiar plăcut pentru mine... Ochi mei sunt mult prea expresivi... exagerat parcă! Înțeleg că ochii sunt oglinda sufletului, dar totuși am nevoie de puțină intimitate... Toată povestea mea, emoțiile, suferințele sunt trădate evident! În ochi mi se concentrează toată povestea de iubire. Când sunt exasperată de iubire am ochii inteniși, dar de o limpezime care face ca albul corneei să dea o impresie de vis. Apoi ochii mei reflectă toată emoția reîntâlnirii cu Fred. Chiar el îmi vede emoțiile: „Avea ochii mirat deschiși, mai viorii, cu adevărat ca viorelele”. S-a concluzionat că am ochii cei mai expresivi dintre toate personajele feminine prezentate vreodată într-un roman

românesc, sunt pătrunși de acea strălucire a ochilor viorii de tot, care mă fac remarcată de departe.

Am un fizic nobil. Am mâinile „*frumos așezate*”, ca ale unei madone din icoane, cu degete albe și lungi terminate cu unghii lăcuite cu roșu, iar întregul meu mister pare ascuns în „*rombul inefabil al gurii*”. Eu mă asemăn cu Camil. A avut el grijă de asta... Nu-mi place urâtul, de fapt nimănui nu-i place, dar unii îl înțeleg. Mie îmi repugnă! Nu-mi place să fiu urâtă

în fața celorlalți, de aceea când este cazul, din fericire foarte rar, mă retrag discret, cu boala mea. Mai îmi este teamă și de opinia publică, dar nu numai mie, ci și lui Fred și lui Ladima, dar să trecem peste asta.

Sunt o femeie activă, mă duc în fiecare seară la cinematograful, călătoresc o lună pe an în interes comercial, îmi plac noapțile cu lună și încalc uneori bunele maniere cu o nonșalanță care mă prinde: mănânc pe stradă și chiar îmi exprim preferințele cu replici de femeie teribilă. Îmi plac lumina... pământul... cartea... rochia...

zăpada... tot ce e neprevăzut, net. Nu-mi place capitala, însă îmi place să hoinăresc pe străzile din străinătate. În străinătate totul e larg, poți respira în voie. Totul e înalt și spațios. Cu toate acestea, sunt nefericită. Însă îi mulțumesc lui Camil pentru tot, dar nu înainte de a-l întreba, de ce mi-a pus în mâini o poveste fără speranță? Poate că pe potecile lunecoase ale amănuntului și ale interpretărilor lor voi găsi un reazăm și o adâncă dezlegare sau voi afla ceva mai multă împăcare decât acea sete de iubire, de dor de Fred care nu se poate potoli nici în vis... Hm! Ca să îmi răspund am visat că sunt ... Camil Petrescu.

Cosmina Ruxandra MARCU
clasa a XI-a A

desen realizat de **Scutaru Bogdan**

Camil Petrescu și dilema condiției umane

Anomia sau omul ca zeu

*„Aujourd'hui ou les passions collectives
ont pris le pas sur les passions
individuelles, ce n'est plus l'amour qu'il
s'agit de dominer par l'art, mais la
politique, dans son sens le plus pur.
L'homme s'est pris de passion,
esperante ou destructrice pour sa
condition”.*

Albert Camus

Tema **condiției umane**, prin excelență temă a literaturii secolului al XX-lea, circumscrisă o atitudine fundamentală în evoluția arhetipului uman: de la interesul de factură clasică pentru iubire la conturarea unui Zoon politikon, consumat între setea sa exorbitantă de absolut, marile pasiuni colective și existența de factură tragică a anumitor principii limitative, chiar de structurante. Omul-zeu ia contur într-un univers predestinat în general dezorganizării, abolit în larva haosului originar; însă nu într-un haos al începutului, ci într-unul al sfârșitului total sau al renașterii într-un alt plan.

Omul nu se mai supune lui Dumnezeu pentru că însăși ideea de Dumnezeu e absurdă într-un univers în care condiția ontologică are menirea de a condamna la stagnare mentală și metafizică, iar Legea nu mai e una coordonatoare, ci distrugătoare. Un Dumnezeu aflat în decădere, un univers fumegând în dezolație, un spectacol ridicol al falsei lupte mesianice.

Ce este literatura camilpetresciană altceva decât o criză profundă a condiției umane, o zbatere a ființei ce luptă până la propria abolire fizică pentru conservarea naturii sale specifice: rațional-moale, de a crea un echilibru între Marele Tot și Sine, un sine ce își păstrează cu orgoliu și demnitate demiurgică structura sa neperversită, aflat fiind sub imperativul unei insolubile sete imateriale?

Ce este omul revoltat împotriva imperfecțiunii umane altceva decât un dezertor de la propria sa condiție, o conștiință dialectică

și în ciuda non-conformismului său ideatic, predestinată reintegrării într-un circuit etern al armoniei inițiale și doar aparente, al revoltei și al concilierii cu Marele Tot sau al abolirii individuale, promovând un ideal suicidal al anti-naturalului prin însăși intenția de conservare a naturalului?

Eroul camilpetrescian se lasă cârmuit doar de comandamente ideale, sublimul staturii sale fiind conferit de primatul **ideii** hegeliene, al rațiunii supreme, ce „*mână lumile în Cosmos*” (**Vasile Pârvan**). La **Kant**, totodată, libertatea umană decurge, la fel, din „*proprietatea voinței de a-și fi sieși însăși lege*”, acționând „*independent de cauze străine*”. „*Ideea*”, desprinsă parcă dintr-un înnebunitor „*joc al ielelor*”, este cea care îi conferă consistență și integritate, în ciuda dezumanizării sale treptate. Eroul camilpetrescian, dincolo de aparenta sa înfrângere în plan teluric, sintetizează ceea ce s-ar numi eliberarea universului la sine, teză de sorginte hegeliană, ce presupune o sanctificare a „*ideii*”, singura cunoaștere reală, imuabilă, universală, făcând abstracție, cel puțin în conștiința personajului, de orice relativitate, acordarea întru sublim a scopurilor individuale cu cele sociale și cu cele universale. Astfel, sacrificiul eroului pe altarul „*ideii*” poate fi privit ca o soluție salvatoare, soteriologică, ca idealul mult căutat de a conserva dincolo de limitele condiției umane, dincolo de cauzalitatea lumii fenomenale, efigiile lumii noumenale, de a se elibera prin autonegare, prin integrarea în Absolut, prin aderența la universal, la Marele tot.

Spirit kantian, eroul se supune unui imperativ categoric, unui principiu care se suprapune unei legi universale. Gelu Ruscanu, ca prototip al intelectualului și în ultima instanță ca avatar al autorului, percepe dreptatea, justiția umană într-o atare manieră, conform celebrei teze kantiene. A fi o persoană morală înseamnă a fi mai înainte de toate o ființă rațională. Înseamnă să nu faci ceea ce este firesc, deseori aceasta implicând o luptă interioară împotriva propriilor dorințe, supunându-te datoriei, pentru că „*A trebui înseamnă a putea*” (**Kant**).

A crede în imperativul categoric al

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

dreptății absolute presupune a nu concepe lumea și a nu se concepe pe sine dincolo de aceasta. Orice abatere de la principiul suveran e privită ca o anomalie, ca un fapt absurd și irațional, deci eronat.

Dar poate că morala înseamnă mai mult decât supunerea permanentă la un set de reguli obligatorii, neluând în seamă situațiile în sine. Întreaga operă camilpetresciană și întreaga istorie în genere o demonstrează.

În romanele lui **Franz Kafka**, unul dintre cei mai reprezentativi scriitori ai contemporaneității, aceeași relație dintre Absolut și uman este condamnată, Legea arătându-se de fiecare dată decisă a se păstra doar pentru sine, excluzând și estropizând în același timp ființa umană, prin prisma oricărei înstrăinări de la Aceasta.

Universul modern plutește în larvele amețitoare și amenințătoare ale haosului, străpuns fiind de anxietate și îngrijorare, acesta nefiind caracterizat de o armonie propriu-zisă, ci de una atipică, în care nu absența Legii, ci exclusivitatea, înaderanța, expulzarea umanului și exilarea acesteia în utopie sunt principiile coordonatoare. Legea, în noua sa formă hibridă, azvârle ființa de pe pozițiile sale dominatoare, la care ea se înălțase, în tragedia clasică, limitându-i, prin urmare, orizontul și perspectiva asupra întregului.

A fi moral într-o asemenea lume, a-ți conserva natura rațional-morală, umanul din tine, ia forma unui deziderat de natură dilematică. Punându-se pe sine pe un alt plan, mai înalt decât acela al spiritului uman, făcându-se inaccesibilă, înabordabilă, Legea, ideea absolută devine, dintr-un punct de vedere al lumii, o forță alienatoare, un mecanism al înstrăinării totale.

Mesajul camilpetrescian ar fi unul al readaptării într-un univers vidat de sublim, de tragic, în care omul este strivit sub ghearele universului, anomia (*anomania=lipsă a autorității supreme sau a normelor referitoare la valorile morale*), haosul conferind înseși Legii o natură haotică, dezorientativă, destructuralizată. Și singurul răspuns, acela pe care ni-l oferă opera kafkiană, prin impresionantul inventar al metamorfozelor de natură anamorfică, în opera **Metamorfoza**, opera camilpetresciană, din perspectiva intelectualului ca ultim reprezentant

al ideii absolute și întreaga literatură a secolului al XX-lea, în genere, e acela al pluralismului interpretativ, al prezentării Legii ca pe un principiu pervertibil, malformat și malformant.

Modificările ordinii optice, specifice operei kafkiene, cât și incapacitatea ideii absolute, a universului de a se supune particularului, ca temă primordială a creației camilpetresciene, sintetizează descoperirea fundamentală a omului modern, aceea că nu există de fapt o perspectivă privilegiată, un principiu imuabil, lecție pe care eroul o plătește, de altfel, neconținut, cu un preț atât de scump.

A fi moral poate însemna adesea a fi imoral, atunci când moralitatea nu mai e un principiu dominant, conlucrative, de continuă fertilizare a geometricului dincolo de spiritual și a particularului dincolo de universal. Antichitatea e eminenta unica vârstă a integrității acestui dualism: geometric-spiritual, particular-universal. Omul antic e integrat organic Legii, conlucrând, fiind parte integrantă și inalienabilă a acesteia. Omul modernității timpurii e, în schimb, subjugat condiției sale estropizante, înrobit idealului de a-și conserva condiția rațional-morală, trădând-o, îngenunchiat fiind în fața ideii de absolut, într-un mecanism-capcană.

Dar cine este, de fapt, omul modernității propriu-zise? Cel care îl face pe el atât de contestat, atât de adulat, atât de necuprins într-o viziune practic-edificatoare? **CHARACTERUL SĂU PROTEIC**. Omul modern stă sub semnul tutelar al lui Proteu, ca divinitate mutantă, ca zeu patronal al prefacerii neîncetate, iraționale a materiei. Natura lui e aceea de a nu avea nici una, fiind îngropat în curgerea indefinită a măștilor sale, care, paradoxal, datorită insurgenței sale de adaptare, se debarasează în mod tragic tocmai de aceasta.

„Drama” sa ar consta, astfel, în incapacitatea de a-și contura o lege internă, o filozofie viabilă, de a-și circumscrie propria „finitudine” de ordin intimist printr-o reînviere din însuși „abisul finitudinii” (**Heidegger**) sale morale, spirituale, al emancipării de complexul hedonist al tropismelor indolente, prin ultima soluție soteriologică a prefacerii „mecurului” timpului în „aurul” imuabil al substanței.

H.R. Patapievieci îl numește „omul re-

ANIVERSARE CAMIL PETRESCU (1894-2004)

cent", omul-dacă îl putem numi așa- înmagazinat într-o conservă... cu data de expirare pe etichetă. „Omul” care și-a pierdut nu doar esența, ci, în mod natural și prezența, amputându-și trecutul pentru a face un salt prematur în viitor, într-un viitor care practic nu există, fiind urmarea firească a unui prezent-simulacru, care nu-l mai poate adăposti și nici salva de la o iminentă metamorfozare în neant.

Pătrunzându-se până la sațietate de tot ce ar putea fi circumscris în sfera conceptului de „materialitate”, conturându-se ca un pseudo-fenomen în raport cu sine, dar ca un epifenomen al prelungirii spre neant, spre indefinit, în raport cu noua „materie-ființă”, „omul recent” (H.R. Patapievic) devine un Gregor Samsa care se trezește într-o dimineață oarecare, după o noapte agitată de vise neliniștite, ca ultime indicii ale existenței conștiinței sale sub reflexele placid-dilematice ale subconștientului, în plan oniric-metamorfozat într-un gândac uriaș, cuprins parcă de microbul „rinocerite” ionesciene, transformat fiind într-un animal prosper, blând și politicos (privit în oglinda înșelătoare a materiei-caracatiță), deși în memoria conștiinței universale va rămâne un simplu gândac de bucătărie cu antene fine, excepționale din punct de vedere senzorial.

Dar, totuși, omul modern nu poate fi azvârlit undeva pe un raft prăfuit în așteptarea expirării termenului de valabilitate.

Atât Camil Petrescu, cât și contemporanii săi, priviți ca itemi ai unei epoci în continuă descompunere a umanului, a naturalului, prin imixtiunea brutală a superficialului, anticipau pericolul iminent al îngropării grotești a speței umane în materialitate (în sensul lui său particular, cât și general). Creația lor s-a dorit a fi nu atât o contrapondere la asaltul migrațiilor pseudo-valorice, cu rol de a sensibiliza sistemul, virusându-l, ci mai degrabă s-a axat pe încercarea

de bun-simț de a radiografia o epocă fără a o eticheta, ci punând-o doar sub primatul incertitudinii, sperând că, asemenea lui Proteu, omul modern și-ar putea recupera natura, numai dacă cineva ar reuși să-l prindă, să-l fixeze, să-l stabilizeze, la început prin surprinderea principiului inconstanței sale, redându-i mai apoi însăși substanța, redevenind, astfel, prin conștientizarea inconstanței sale, constanța însăși.

Care e rolul omului în Univers? Ce e moral și ce e imoral? Există, de fapt, o barieră de ordin etic între moralitate și imoralitate? Există, în

esență, un principiu suveran, un imperativ categoric și, dacă da, care ar putea fi acesta? Te poți sustrage epidemiei devastatoare a „rinoceritei”? Este soluția de adaptare camilpetresciană prin dezadaptare una viabilă, autentică sau autorul însuși o contestă expunând-o obsesiv, dar într-un frapant decor, cvasi-dilematic?

Care e sensul profund, sugerat parcă, al literaturii camilpetresciene? Mai poate fi omul-zeu atestat ca atare în condițiile unei anomii cronice, generale? Mai poate fi omul cel puțin... om !?

Sau statutul lui e acela de a nu fi propriu-zis nimic,

confortabil înveșmântat în etola unei epoci grandioase prin însăși surprinderea organică, firească a derizoriului ei, un creier pre-spălat, un pseudo-om, un pseudo-zeu, dar măcar un mecanism camusian ireproșabil, perfect integrat în materialitate, care urcă același munte cu înverșunare, străpuns fiind de amenințarea aceleiași stânci ce stă să cadă, gata să strivească mereu aceeași țeastă, fidelă depozitară, parcă, a unui verset din „biblia” comunist-socialistă. „*Noi muncim, nu gândim!*”... o prea adâncă cugetare pentru a fi supusă interpretării în prezenta lucrare!...

Anca PARVANA
clasa a XII-a F

Laureați - cei încununăți cu laur

Cunună de laur pe care am văzut-o anul acesta pe frunțile tuturor învingătorilor Olimpiadei de la Atena a readus în actualitate un mit al Greciei antice, așezat în versuri de o neasemuită frumusețe de poetul **Ovidius** în Cartea I a

Metamorfozelor sale.

Până atunci, învingători la jocurile sacre (pythice), instituite de Apollo în amintirea uciderii balaurului Pithon, în întrecerile de lupte, alergări sau aruncări cu discul, primeau ca răsplată o cunună din frunze de stejar. Fiindcă l-a disprețuit pe Eros care-și întindea jucăuș arcul, Apollo a fost străpuns de acesta cu săgeata de aur ce stârnește iubirea, iar pe frumoasa nimfă, Daphne, fiica râului Peneu din Thessalia, cu cea de aramă, cea care ucide dragostea. Daphne i se închină de

Motto: „Vita sine litteris mors est.” („Viața fără cultură înseamnă moarte”)

acum Diane, zeița fecioara, și fuge de dragostea arzătoare a lui Apollo, rănit de o săgeată mai puternică decât toate săgețile lui și care nu poate fi vindecat cu nici un leac, căci: „iubirea nu poate fi vindecată cu nici o buruiănă”.

Când e gata să fie prinsă de zei, Daphne se roagă râului și pământului să fie ajutat și să scape de chipul frumos ce i-a adus atâtea neazuri. Ruga i-a fost ascultată: „mare greutate îi înțepeneste picioarele. Părul i se schimbă în frunze, brațele în ramuri. Picioarele, până de curând atât de repezi, se prind de pământ cu rădăcini. Fața i se schimbă în vârf de arbore” (**Ovidius - Metamorfozele**, I, 452 și urm.). Numai strălucirea frumuseții îi rămâne.

Apollo îmbrățișează copacul și încă mai simte sub scoarță inima zvâcnind și, cuprins de durerea iubirii cu neputință de împlinit, face din copacul strălucitor un arbore ce va purta ca podoabă „veșnice frunze” și care îl va însoți pretutindeni, pe el, dar și pe cei aleși de ei să triumfe. De atunci, dafinul, laurul pururea verde, încununează frunțile învingătorilor, spunând tuturor că au fost favoriții zeului Apollo.

ELEVI ȘI PROFESORI LA ROMANI

Motto:

„Cuvântul profesorului nu este ca o cină, care ajunge mai puțin fiecăruia, dacă sunt mai mulți, ci este aidoma soarelui care dăruiește tuturor la fel de multă lumină și căldură.”

(**Quintilian, Institutio oratoria**, 1, 2)

Un stat extrem de bine organizat, cum era cel roman, nu s-ar fi putut dezvolta întinzându-se pe trei continente fără o disciplină exemplară a tuturor sectoarelor de activitate. De aceea educația copiilor se bucura de o atenție deosebită și avea în vedere conturarea idealului uman pe care Cicero, acest umanist al latinității, l-a definit ca *vir fortis et civis bonus* (bărbat puternic și bun cetățean).

Aportul individului la bunul mers al cetății era criteriul esențial de valoare care nu se putea realiza decât prin îmbinarea armonioasă a dezvoltării fizice cu cea intelectuală (*Mens sana*

in corpore sano).

Învățământul latin era un domeniu fundamental al statului roman (*institutio*), un sistem bine gândit și mult mai puțin liber decât cel grecesc. Era învățământ public, mixt și structurat în mai multe etape.

Prima corespundea, în mare, școlii primare din zilele noastre, *ludus litterarius*, adică jocul literelor; se desfășura sub îndrumarea unui *ludi magister* și era susținută de diverși învățători: **litterator**, care îi învăța pe elevi *in cera litteras exarare* să brăzdeze litere pe tăblițele de ceară; **calculator**, care îi învăța să socotească

(computare). Numele de *calculator* vine de la pietricelele pe care le foloseau drept... material didactic (*calculi*). Mai existau un **librarius**, cel care îi îndruma în citirea cărților și un **notarius** care supraveghea scrierea după dictare, activitate extrem de importantă, pentru că, în lipsa tiparului, astfel se multiplicau textele literare. *Liber* - termenul pentru carte - denumește foia subțire de sub scoarța copacului pe care se scria la începutul romanității.

Școala „secundară” era mai mult diversificată în privința materiilor studiate; se predă în principal literatura greacă și latină.

Elevii romani erau bilingvi, ba chiar se vorbea curent în limba greacă, de vreme ce ultimele cuvinte ale unor mari politicieni, cum ar fi Caesar sau Nero, au fost transmise în greacă. Cel mai de temut profesor, era însă, **grammaticus** care trebuia să îi învețe pe elevi *recte scribere et recitare*, adică să scrie și să citească corect. Tot el le mai împărtășea cunoștințe de istorie, geografie, astronomie, muzică, matematică, fizică și gimnastică. Când elevul nu voia să învețe, **magister ludi**, devenit **plagosus** (cel ce produce răni), le aplica acestora pedepse corporale. Ca și acum, carențele educative erau puse pe seama școlii, a profesorilor și deveneau de multe ori subiecte de controversă. Astfel, într-o comedie a lui Plaut descoperim o discuție între două personaje: unul susține disciplina riguroasă în educație, amintindu-și de propria lui formație și de școala de pe vremea sa:

„De n-ajungeai, cumva la școală 'nainte soarelui,
în zori,

Primeai o strașnică pedeapsă de la magistru.
La școală se-nvață bătaia cu pumnul și lupta și
zvârlitul

Cu discul, sulița și mingea, nu dragostile și
sărutul;

Acolo viețuia un tânăr, nu-n locurile de pierzare,
lar de la hipodrom și școală, îndată ce soseai
acasă,

Cu-n șorț și--ncins la brâu, pe scaun te-ășezai
lângă magistru

Și dacă la citit vreodată te poticneai la vreo silabă
Te-nvinețea pe toată pielea...”

Față cele prezentate mai sus, cele ce se întâmplă „astăzi” (timpul lui **Plaut**) fac meseria de registru una foarte primejdioasă:

„Azi, dac-atingi cu-n vârf de deget un maimuțoi
de șapte ani,

Îți sparge capul cu tăblița, oricât i-ai fi de
îndrumător;

Te plângi părintelui și iată ce-i fiului acesta:

Te apăr eu, c-al meu ești doară, cât nu poți singur
să te aperi

Și mi ți-l ia la rost pe sfetnic: Ascultă, nătărău
bătrân,

Să nu te prind că bați copilul dacă s-arată inimos.
Și pleacă sfetnicul, cu capul ca un opaiț răsucit.”

Ocolind exagerările inerente comediei, discuția poate fi auzită și astăzi în locurile publice, precedată inevitabil de... „așa te învață la școală?”.

Școala „superioară” cuprinde un număr mai mic de tineri și era urmată de cei care se pregăteau pentru viața publică: binecunoscuta școală de retorică și filozofie. O parte dintre tineri, care beneficiau de condiții materiale, își desăvârșeau studiile în străinătate, în vestitele școli din Grecia. Învățământul public roman se desfășura în încăperi situate lângă forum, elevii stăteau pe scăunele, ținându-și pe genunchi tăblițele cerate. Profesorul era așezat pe un scaun cu spătar înălțat pe un postament pentru a-i supraveghea pe elevi. Îndeletnicirea de dascăl nu era foarte apreciată și era foarte prost plătită. Copiii romani începeau școala pe 19 martie, de sărbătoarea Minervei, zeița înțelepciunii, protectoarea școlarilor. Vacanțele erau toate zilele de sărbătoare, care ajunseseră la 135 în a doua jumătate a secolului al II-lea p. Chr. Nu se învăța în zilele foarte calde de vară și la fiecare opt zile de școală făceau o pauză. *O temporo, o mores!*...

Învățământul public roman a fost privat până în epoca Imperială, când școlile, de orice grad, au devenit școli de stat și aveau misiunea să pregătească funcționarii devotați instituției Imperiale. Timpurile s-au mai schimbat, obiceiurile...

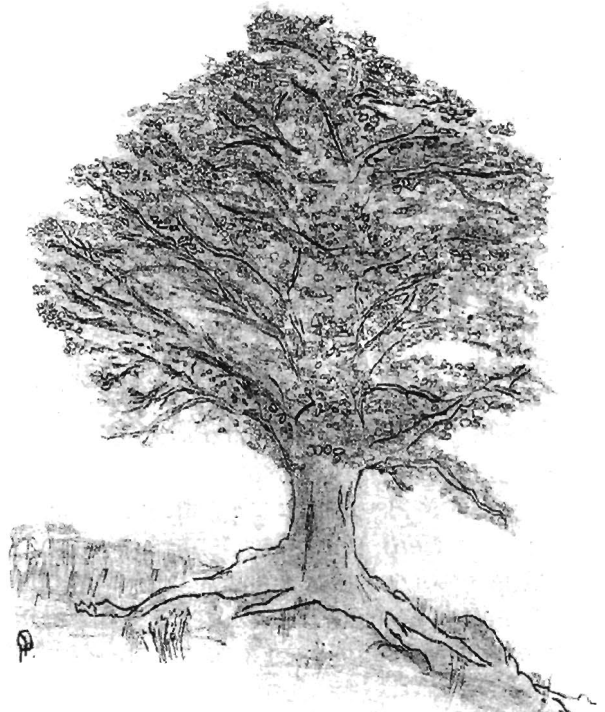
Bibliografie :

1. **Lascu**, Nicolae, *Cum trăiau romanii*, Editura Științifică, București, 1965;
2. **Plaut**, *Militarul fanfaron*, Editura Minerva, București, 1973.

prof. Elena SOARE

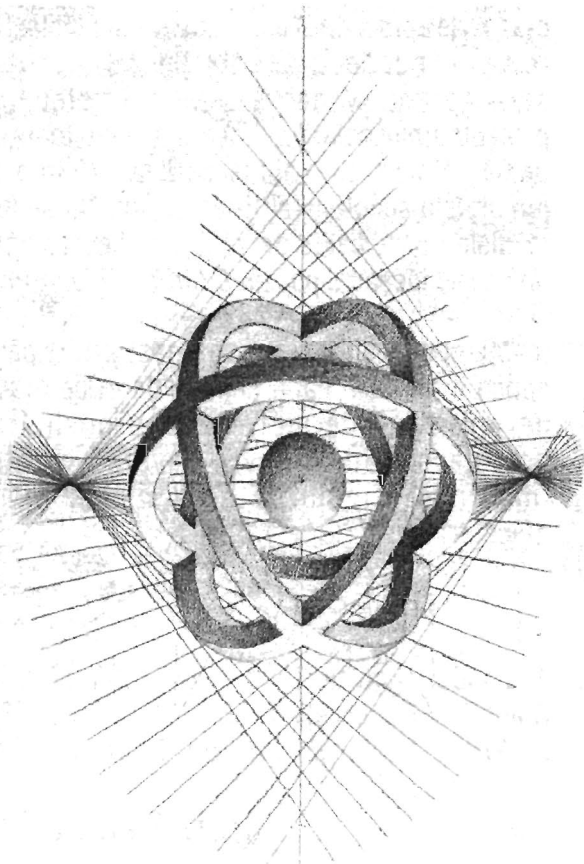
Idee

Mi-ai însângerat tâmpetele,
de atunci s-a scurs clepsidra din mine
și-a început să-mi zvâcnească Ochiul în
neființă,
încercând să te cuprind în cârlige.
Brațele mele abia ți-au atins coada,
dar tu le-ai plesnit, cocotă insensibilă,
că altfel nu pot să-ți spun.
Pescarii cei bătrâni mi-au spus că ești o
caracatiță pe roțile.
Am tras cu gloanțe în toate roțile tale,
dar ție nu ți-a fost pe plac... momeala mea.
Precum zăcea Fecioara Maria în chinurile
facerii,
ce imagine profanatoare, Mon Dieu,
mă chinui eu să te adun azi moartă din atâtea
cadavre... Idee! ...

desene realizate de **Toth Arthur**

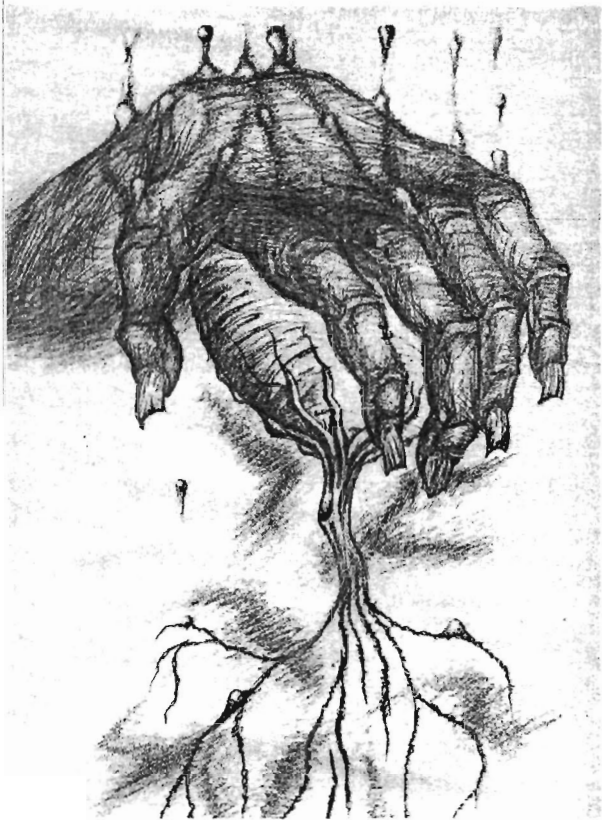
Triunghiul aproape isoscel

Iubirea e un subiect mult prea frivol.
Te-am căutat în afară.
Am ieșit în ploaie, desculță, cu ochii
tulburați,
cu gândul turmentat, turbând în mine.
Mi-am zgâriat buzele încăpățânându-mă
să sărut pământul.
Din pământ creștea iarbă în sens invers.
Florile paralel cu pământul.
Între pământ și flori erau pașii,
... izbîndu-se, prăvălindu-se,
scormonindu-se, însetându-se,
exilându-se.
Pașii s-au rușinat de florile ce priveau
pământul cu patimă și agonie.
Pașii au alunecat, împleticindu-se în
fiare, ruginindu-se.
Aceași pași ce au simțit durerea
florilor sperând că vor atinge...
pământul.

Discurs despre ziduri

Crengile curgeau, ca într-un vals
vienez
și simțeam cum soarele, copil
dezintegrat,
îmi înnegrește unghiile.
Pământul se alintă corosiv în mine,
cu toate fântânile și oazele lui
înșelătoare.
Întotdeauna zidurile mi-au părut reci
și întrebătoare...
Într-o zi un zid mi-a vorbit.
M-a strigat cu emoție.
Pe colțurile lui plâneau amintiri
spoite cu ilustrații.
Eu nu le-am putut recunoaște.
Atunci am înțeles de unde răsar
zidurile-efigii reci, întrebătoare:
din pământul sufletelor noastre.

Dar afară e soare

Crengile copacilor
se frământau să treacă prin gămălia acelor.
Se agita aprig soarele în mine
ca o alice de la port-avion.
Mi-am uitat șlapii și casca acasă
printre firmituri și silabe,
doar inima ta îmi dădea târcoale.
Stăteai agățat în ușa de la baie
țintuit în unghiile de la picioare în șapte agrafe.
Ți-aduci aminte?! ...
Aveai un ochi vânăt și o buză însângerată
și îmi spuneai placid că numeri cutele de pe faianță.
Atunci Salvador Dali mi-a dat telefon și mi-a zis
Că e beznă în corporație și a uitat să pună virgula între creații!
Eu am zâmbit și i-am spus:
«Dar afară e soare!»

Floare de cireș

Trupu-mi zace-nmiresmat
Ca un penaj de lebădă curat.

Doar luna tace, fermecată,
În palate de argint –
Dor de crin, înălbind !

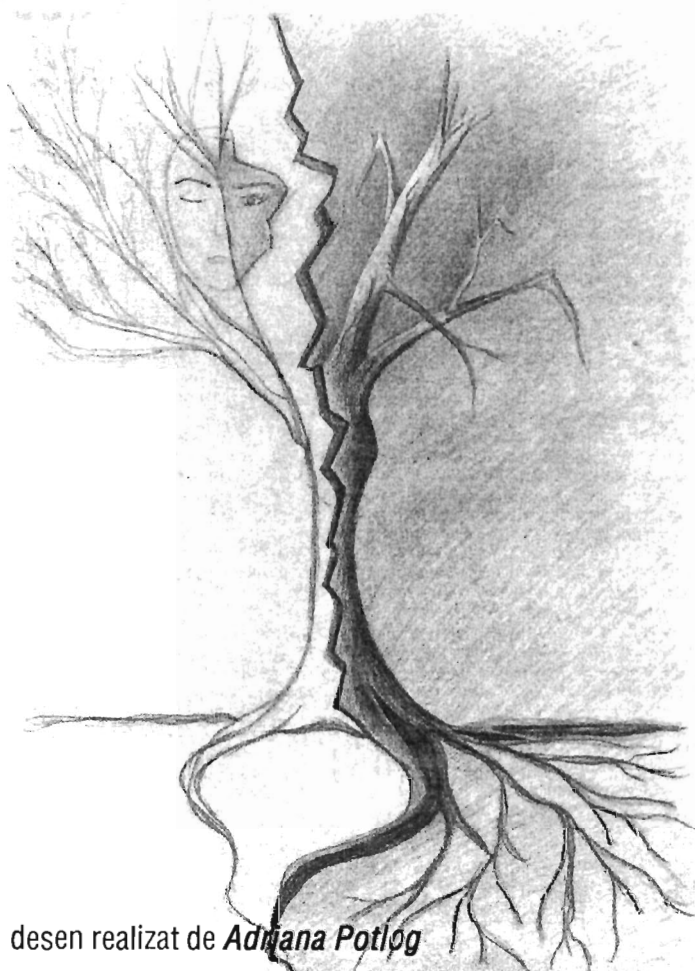
Și își coboară privirea tremurândă
Peste lacul – o oglindă !

A cireșului floare
Ca o boare încet cântă !

Da, te cheamă cu mult dor
Pe un nesfârșit covor :
Cireș-floare, dor de soare !

Coboară-ți genele și dormi !

Andreea PALADE
clasa a IX - a C

desen realizat de **Adriana Potlog**

Cuvânt dulce, iubirea...

Parfumul dimineții
Mi se impregnează în pielea
Ce acum se trezește la viață! ...

Adierea vântului îmi poartă sufletul
Către tine, risipindu-mă peste tot în Univers,
Sub lumina purpurie a răsăritului...

Iar când ajung la tine,
Nesiguranța mă transformă (oare?)
Într-un copil timid,
Ce se exprimă doar prin priviri –
Doar jocul privirilor! ...

Zâmbesc cu luminile ochilor
Când tu zâmbești
Și sunt fericită doar când te văd;
Până și mintea mea se bucură,
Sufletul meu râde...

Voi ajunge din nou spre apus
În același loc adânc
Și voi ajunge să dorm
În adâncuri reci, pentru totdeauna...
Dar acum sunt vie!
Sufletul meu râde! ...

Roxana MILEA
clasa a IX - a C

PAGINI DE JURNAL

29.07.2004. E atât de ciudat câte fețe, stări, personalități se pot întruni într-o singură ființă. Ne lăudăm că suntem întregi, unici, de fapt nu suntem decât o față împrumutată din cine știe ce cărți. Totuși, adaptarea la propria viziune, imaginea deformată prin prisma ochilor sufletului nostru ne dă unicitatea clipei, trăirii, ființei. Cât de complexă e ființa umană! Binecuvântată și blestemată în același timp. Dar chinul adevărat începe atunci când conștientizezi asta. Cât de puțin înțelegem noi pe alții și cât pretindem că reușim asta. Fiecare clipă e unică în Materie ... E ca un cifru complicat, cu miliarde de combinații. De aceea, nu putem spune că ȘTIM ce știe celălalt. Putem doar să intuim, să ne imaginăm, să creăm o realitate asemănătoare, niciodată identică.

Dar eu nu știu nimic. De ce scriu asta, când poate sunt atâția care au scris-o înaintea mea sau dimpotrivă? Nici asta nu știu măcar.

Atâtea gânduri trec pe lângă foile astea și niciodată nu reușesc să le prind, ca pe niște insecte, cu boldurile cuvântului, mereu zboară și nici nu se mai întorc, himere neînțelese de nimeni.

Dacă aș avea puterea să distrug, să fărâmițez cuvintele care atât de stângaci și atât de penibil viața mea de până acum! Aș vrea să le pot rupe. Nu pot. Mi-aș zgâria trecutul, ca pe o sticlă prin care vezi oarecum și pe care, dacă o murdărești, nu mai vezi nimic. De aceea trec ...

Aceste pagini au trebuit să mă cuprindă, să mă strângă, să se muleze perfect pe trupul și spiritul meu. Așa că am să încerc să văd, să înțeleg.

Câteodată, cred că iubirea cea mai pură, cea mai fericită și care dănuie, durează, e aceea din sufletul tău, din interiorul meu, în absența persoanei iubite. Așa, ea nu-ți respinge ființa, gesturile. Și când spun „respinge”, mă gândesc la nu la respingerea fizică, ci la renegarea, la modificarea tensiunilor proprii. Așa, simțurile tale își desfac tentaculele în voie, acoperind-o fără să întâlnească rezistență. Dar e numai iubirea ta.

Am spus „durabilă” ? M-am înșelat îngrozitor. Curând, nu te mai mulțumește, vrei acea împotrivire, acel semn de viață dulce și iubită lângă tine, viu și neresemnat. Vrei acea confirmare, acel accept care să-ți dubleze energia. Vrei să te arunci asupra ei, a ființei iubite, și vrei să te accepte împotrivindu-se. Asta te ațâță mai mult, mai mult.

Dar de ce „tu”, de ce „pe tine” ? Acest „tu” nelămurit sunt eu.

Aceeași eu. Sunt eu aceeași ?

10.09.2004 Timpul trece repede și totul devine o ceață, din ce în ce mai densă, pe care n-o mai poți străpunge. Viața e atât de fragilă, de perisabilă. Zilele noastre se pierd undeva în Univers, sau câteodată în noi. Dar nimeni nu poate să le ia de acolo, ca pe niște dosare ce se vor deschide uneori. Și dacă dosarele astea se ard ?

Oricum, sunt o amăgire, o durere. Ai observat că suferă, simte durere și încearcă să oprească timpul, fără de succes de altfel, doar atunci când își aduce aminte ?

Când i-au fost dragi clipele, le vrea înapoi, le mai vrea o dată, și apoi iar ...

De ce nu poate omul acesta să înțeleagă că fericirea nu se poate retrăi ? Căci dacă s-ar putea așa ceva, omul s-ar autodistrage. Gândul că UNICITATEA și deci splendoarea, frumusețea, sublimul momentelor n-ar exista, l-ar aduce în pragul disperării.

Ce preț mai are o clipă, dacă o mai poți trăi o dată, și apoi încă o dată? Ar deveni un gunoi, un rebut, un kitsch, iar omul nu poate trăi cu ele în suflet.

De aceea, fericirea e întotdeauna alta, e o combinație de senzații, simțuri, analize, sentimente. E mai intensă sau dimpotrivă, mergând deseori până la nefericire, cu diferite grade de intensitate, care au atâtea denumiri: ură, suferință, invidie, gelozie ...

Oana NIȚU
clasa a X - a A

DINTRE SUITE DE CATARGE

Din vremuri de poveste...

Soarele se stinge latent peste întinderea de lumi... Oprește timpul din inima domniței, de opal. Cadențe albastre anunță miezul nopții în castelul său medieval și lumea se rotește hipnotic în umbrele eresului, ascunzându-i sub gene, trecutul.

Timpul ei se măsoară în clipa dintre ieri și un alt ieri. Presentul se înalță himeric peste sfere... Candela rece din negură îi alungă teama de lumina nopții. Visează orb... Cerul o trimite înapoi în legenda interzisă. Noapte... Smirnă... Toamnă - pe jos și în zgomotul împietrit de arbori cu gust de veacuri, până la cer. Dincolo? Castelanul fără rang, cavalerul fără spadă și viața cu aripi tăiate... Cenușă, regrete și zdrențe în locul armurii războinicului din alte timpuri; doar ochii mai lovesc cu gheață în jocul tiranic al altora. Iar ea, senină și ingenuă aleargă spre ultima vrajă fără pedeapsă, singura poveste fără epilog și visul cu „z(m)er”...

Povestea lui? O știe prea bine... Imaginicișeu desprinse din conștiința răzbunării – spiRITUL de vendetă și cinismul vremii. El - responsabil pentru moartea cruntă a celui ce i-a ucis bătrânul tată în noaptea de **tunete, clopote și tropot de cai**... Alungat acum de cei ce vor să-l răzbune pe mișel și umbre din adâncuri...

Totuși, măcar azi, lumea li se dezvăluie simplu. Întunericul îi ascunde stele în contururi cu raze

negre de lumină și valuri diafane de inocență în plete. Cu suflu cathartic, divinitatea îi spulberă finitul din palme. Radiază icoana abstractă cu sclipiri ignice din ochi de războinic. Peste ea, zeul Ra cu sceptorul crepusculului milenar în mâini îi șoptește misterul stins de prea multe veacuri: „*Sprijină-ți pasul greu de mirajul cerului! Cercuri de foc îți vor stinge o lume în ochi. Aruncă-ți viața prin gratii de fier și răceală. Privește lumina și crede în... Pentru ea te vei întoarce...*”

... Tropot de cai...

Ropot de ploaie...

Clopotele cerului peste noaptea oceanică...

Zgomot de zale... Apoi tăcere... Liniștea se așterne sacadat, ca un blestem din cerul adânc... Lacrimile domniței, calde, pe buzele lui înroșite de sânge în inima domniței, de piatră, de pe care pasărea-suflet mătură ultimele reflexe de inocență, magie și pur-pur(ă).

Pe piatra funerară stau scrise cele din urmă vorbe ale lui Ra; iar peste ani, pașii ei mai răsună încă pe treptele de marmură ale uitării. Ziduri cu creneluri păstrează criptic amintirea lui. Numai acolo răsună șoapte din piatră, din foc, din aerul cald al nopții... „*Privește lumina și crede în... Pentru ea te vei întoarce...*”

Crăița CURTEANU

Liceul Teoretic „Spiru Haret”
Moinești, clasa a XII - a D

Cuvântul Tău

Vorbești Tu oare?
Când glasu-ți este vânt
Iar pielea mea n-a mai văzut demult
Lumina Soarelui?
Privirea Ta se-ndreaptă către lume
Ca aceea a unei mame către pruncul
Pe care îl hrănea cândva la piept ...
Întrebări mi se îngămădesc în minte
Frământând un aluat încă atât de fraged ...
Și refuzând inexorabil supremația cuvântului.
Dacă răsufierea ar vorbi ...
Unde s-ar naște Cuvântul?

La poartă

Sub pașii mei văd crizanteme.
În jurul meu e un parfum de flori de tei.
O poartă veche îmi răsare-n față
Și mă-ntreabă dacă vreau să intru.
Trag zăvorul ruginit de vreme
Apăs clanța și deschid.
Dar ochii mei livizi sunt prea orbi
Ca să poată vedea interiorul
Vederea care se închide!

Mihaela PRODAN
clasa a XII-a G

Dans de sfârșit

Ard depărtările. Ne-nghite timpul
rând pe rând, fără simțire,
neîncetat, azi, ieri.
Și e atât de rece la noi!

Apar ideile. Ni se izbesc de tâmpie,
ușor, de parcă ar vrea să se nască,
neștiind că dincolo e nemărginire.
Și e atât de greu să scapi!

Se-aude gongul. Începe jocul cu viața,
cel mult așteptat, cu zâmbetul fals,
cu frica de a-i rosti numele.
Și e atât de liniște acum!

Se sparg luminile. Ultimul act
din spectacol ne-ar fi putut salva,
însă s-a făcut târziu în noi
Și e atât de departe începutul!

desen realizat de *Toth Athur*

Iluzie

Ne mișcăm neîncetat între DA și NU,
Un cerc mare, destul de încăpător,
Un cerc pentru EU și TU.

După un timp, amețiți, am scăpat
Ne-am întors brusc, ne-am lovit
Și... am început să ne mișcăm într-un pătrat.

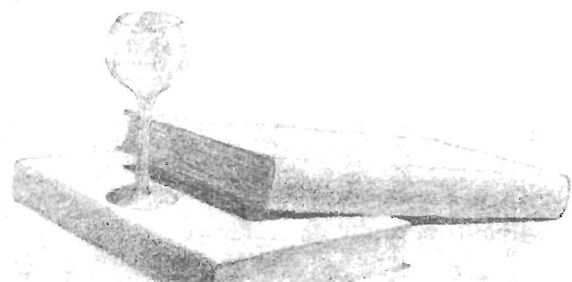
Încet, EU pe o diagonală, TU pe alta,
Fără să vrem ne-am întâlnit, apoi,
Am pășit: EU către stânga, TU către dreapta.

Cu gândul am pornit către lumea de frișcă,
Fără ocolișuri, căutând ieșirea, deși
Știam, simțeam că nu există.

Prima oară ne-a orbit o lumină.
Nu era cunoașterea sau adevărul,
Ne mișcam doar pe o linie continuă.

Era linia noastră, ne spuneam că am reușit,
Dar ne-am întors spate în spate și
Ne-am îndreptat: eu către „-”, TU către „+” infinit.

„Dăm de libertate”? Ne-am întrebat
Mințeam, și EU și TU spunând
Că din cerc, acum, am scăpat.

desen realizat de *Adriana Potlog*

Oana - Cristina MOGDA
clasa a XI - a E

Misterul Pietrelor

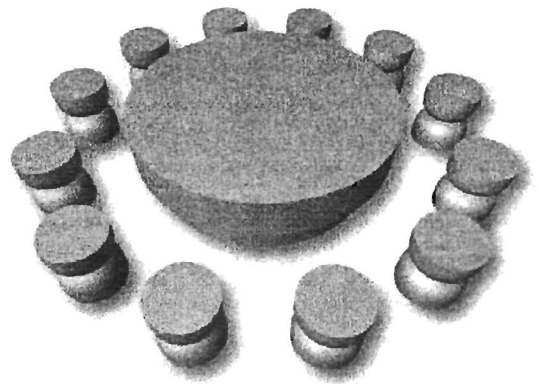
Nu vă aduceți aminte
 că drumul către Rai
 se află în șoapta vântului?
 Învățați de la pietre;
 Ele știu să asculte tot.
 Ascultă viața omului,
 Timpul cum trece,
 Soarele cum se topește,
 Strigătul surd al lunii,
 Plânsetul Pământului,
 Șuierul vântului,
 Tăcerea...
 Se ascultă pe ele cum ascultă.
 De aceea în Rai,
 Sunt tot mai multe pietre.

Am închis ochii

Azi, ți-am spus adio,
 Iar cuvintele mele le-a furat vântul
 Și ți le-a dus pe la ureche
 Iar tu ai zâmbit ironic și surprins.
 Apoi vântul s-a urcat pe cer
 Iar acesta l-a înjunghiat răzbunător
 Făcând ca sângele roșu
 Să-i inunde albastru liniștit
 Și cerul a început să plângă,
 Dăruindu-mi cuvintele-napoi.

desen realizat de **RADU Cristiana**

Singurătate?

În secunda acesta
 Plouă cu foc
 Mă aflu într-o infinită închisoare
 Din care nu pot să scap.

Visul meu s-a jucat cu realitatea
 A topit-o și s-a amestecat cu ea.
 Iar din acest material
 Mi-a construit închisoarea
 În care eu am picurat, m-am scurs...
 Aș fi vrut ca o mână să mă fi prins
 Dar ea avea ochiul închis
 Și a rămas așa și azi,
 În secunda care cu apă a ars.

Apusuri argintii

După unghia mea apune un soare de argint
 Apune amar, la infinit.
 L-am zgâriat, și un strop din sângele-i negru
 a picurat.

Pe buzele mele locuiește un monstru
 Ce se hrănește cu zâmbete reale.
 În consecință, monstrul s-a stins,
 M-am topit în întunericul nopții
 Și am simțit răcoarea umbrii
 Și liniștea adâncului.
 Aici mi s-a arătat viitorul
 Și am văzut vise ce se transformă
 în apusuri argintii.

Mihaela ȘANDRU
 clasa a XII - E

ADOLESCENTUL ÎN REAL

Dialog la distanță

Așa cum știm cu toții, tot mai mulți elevi își urmează părinții plecați în străinătate. Un astfel de elev este și interlocutorul nostru: Bogdan Andrei Ștefan, fost elev în clasa a XI-a D, a Colegiului Național „Unirea”, în anul școlar

2003-2004. Începând cu data de 11 septembrie 2004, Andrei s-a transferat la Institutul Francesco Severi din Padova-Italia, pentru a-și continua studiile. Specializarea care o urmează acolo este informatica. Obiectivul inițial al acestui transfer a fost: să fie aproape de părinți (părinții erau plecați în străinătate, tatăl de peste 6 ani, mama de 4 ani). Suntem siguri că multora vă sună cunoscută situația. Ce a câștigat sau ce a pierdut prin acest demers? Încercăm să aflăm în acest interviu, realizat de clasa a XII - a D.

XII D: Sunt profii înțelegători când elevii au probleme?

Andrei: Profesorii sunt foarte înțelegători la orice fel de problemă pe care o ai. Poți să le spui orice, iar dacă pot să îți dea un sfat sau să te ajute cu ceva, o fac cu plăcere. Încearcă să cunoască fiecare elev în parte și să stabilească cu el o relație plăcută, uneori chiar de prietenie. Dar când vine vorba de școală, relația ta personală cu profesorul nu mai contează în evaluare, știi, iei nota mare, nu știi, iei nota mică...

XII D: Seamănă cu diriga! Se poate copia? Dacă da, se copiază ușor?

Andrei: De copiat se poate și nu prea. Când dai lucrare ești singur în bancă, fără geantă, caiete sau alte foi, supravegheat de 1-2 profesori... iar

foile pe care dai lucrarea sunt semnate. Sunt elevi care totuși încearcă...

XII D: Care e reacția profilor când te prind copiind?

Andrei: Dacă te prinde copiind, îți ia lucrarea, îți pune 2 și cam asta e... Toate astea le face cu zâmbetul pe buze, fără să se enerveze, fără să-ți facă morală, fără să-ți cheme părinții la școală... E problema ta... Dacă mai departe înveți și știi când te ascultă, nu ține cont că te-a prins copiind...

XII D: Ți-ai făcut ușor prieteni printre colegi?

Andrei: Prieteni mi-am făcut ușor... fiind singurul străin din clasă (din 28 de băieți), a fost cam dificil la început pentru că nu prea mă înțelegeam cu ei, dar au fost înțelegători și m-au ajutat să mă integrez imediat în grupul lor.

XII D: Care sunt condițiile în liceu? (teren, clase, bar...)

Andrei: Condițiile din/de lângă institut:

- auditorium (400 loc.) – o sală dotată cu o cabina de regie, în care se pot vedea filme. Este utilizată și pentru diferite cursuri, reuniuni, ședințe, teatru sau concerte;
- sală multimedia – dotată cu moderne dispozitive audio și video, computere (internet, rețea);
- laboratoare de electronică și telecomunicații, de informatică, de matematică, de statistică;
- bibliotecă (au computere conectate la internet);
- sală de sport (vestiare, dușuri, teren de fotbal, teren multifuncțional pentru baschet, volei, handbal, sală de forță);
- 2 baruri (nu se vând țigări sau băuturi alcoolice!);
- parcuri.

XII D: Ce orar ai?

Andrei: 6 ore/zi, de luni până sâmbătă inclusiv. Orele încep la 8:10 și se termină la 13:40, cu o singură pauză de 15 minute, de la 10:50 până la 11:05.

ADOLESCENTUL ÎN REAL

Materiile:

Religie	1	Electronică și telecomunicații	2 + 3*
Limba italiană	3	Informatică	3 + 3*
Istorie & Educație civică	2	Sisteme de elaborare și transmisie a informațiilor	2 + 3*
Educație fizică	2	Calculul probabilităților, statistică	2 + 1*
Matematică	4 + 2*	Engleză	3
TOTAL ORE			24 + 12* = 36/săptămână

* ore de laborator

XII D: Câte ore de info ai pe săptămână și în ce constau (materie)?

Andrei:

6 ore de informatică (C++, Java, Visual Basic);
5 ore de sisteme: tehnologie digitală, computer (hardware, software etc.), Html, Java Script, Xml, Jsp/Php/Asp, re'ele (proiectare, instalare, configurare, gestionare)

... 11 ore de informatică pe săptămână...!

XII D: Liceul este mixt? (fete și băieți la un loc sau separat?)

Andrei: Din 1500 de elevi, sunt doar 100 de fete (cel mult), iar restul băieți. Nu este un liceu de băieți, dar pe aici fetele nu prea îndrăgesc matematica și informatica... J

XII D: Te poți angaja pe un salariu bun după liceu fără facultate?

Andrei: Școala în care învăț nu este liceu, ci institut. Durează 5 ani, și se învată și sâmbăta. Îți poți alege un profil din cele trei ale institutului (informatică, electronică sau liceu științific) și se studiază doar materiile ce au strictă legatură cu profilul.

Materiile precum biologia, geografia etc. sunt considerate nefolositoare în meseria pe care o vei practica după terminarea institutului și de aceea nu sunt incluse în orar. (există și institute specializate în biologie, geografie, aeronautică, construcții etc.)

În anul V vin în institut diferite companii cu oferte de locuri de muncă. În funcție de nota de la examenul de sfârșit (un fel de BAC), aceste companii îți propun să lucrezi pentru ei. Deci te poți angaja pe un salariu bun (peste 1200 euro) și fără facultate. Dacă însă vrei să faci și facultatea, nu te oprește nimeni...

După examen, institutul îți asigură loc de muncă, ca:

- analist-programator
- tehnician & web master
- tehnician de rețele
- operator de sistem
- tehnician comercial

XII D: Cum se pun note? Se dau teze?

Andrei: Există examinări scrise și orale. La fiecare materie ai 2-3 lucrări scrise și 2 examinări orale, pe semestru. La oral, nota maximă este 8. La lucrările scrise însă, notele sunt de la 1 la 10. Dacă rezolvi totul bine poți să iei și 10. Lucrările scrise sunt anunțate cu o săptămână înainte (pentru a lua suficiența, nota de trecere este 6, iar pentru a lua 6 într-o lucrare scrisă trebuie să rezolvi corect 70% din subiecte). Nu se dau teze, dar cele două lucrări scrise sunt ca două teze, pentru că este foarte multă materie.

XII D: Care sunt materiile preferate acolo pentru studii?

Andrei: Toate.

XII D: Ce îți lipsește de aici? Ce ai acolo și nu aveai aici?

Andrei: Îmi lipsesc colegii, prietenii și atmosfera de acasă... Ce am aici și nu aveam acasă? Familia mai aproape, mai multă corectitudine, mai mult respect din partea oamenilor, mai multe șanse pentru viitor.. [...]

Întrebări se mai ivesc și se vor ivi. Dacă ne-ai întreba pe noi, clasa a XII - a D, ce am câștigat și ce am pierdut prin acest transfer: am câștigat experiența altei existențe dar am pierdut prezența unui foarte bun camarad, iar pentru unii chiar un frate.

XII D: Succes acolo unde ești, Andrei!

P.S. Observați că atunci când spune acasă se referă la noi!

Prof. Liliana ARDELEANU

VIAȚA LA 14 ANI

Vârsta de 14 ani ... gânduri, emoții, năzuință, idei și dorințe; pe toate le simt și aș vrea să le aștern pe hârtie sau – de ce nu? – să le strig în gura mare!... Cum să exprimi ceea ce trăiești la această vârstă (ingrată)... cum să dai nume unor stări sufletești

atât de confuze?! Sentimente contradictorii, emoții violente, dorințe incerte ne încearcă deseori!...

Ai toate drepturile, ai dreptul să visezi câte-n lună și-n stele, chiar dacă exigența mamelor, mai ales, te face să-ți pierzi încrederea în tine, pentru moment cel puțin!... Alteori pornești pe aripa gândurilor în zbor și străbați lin văzduhul, uitându-te în jur la imensitatea ce te așteaptă, parcă, să pășești către viața celor adulți... fascinantul necunoscut!

Acum e momentul să privești în urmă aproape speriată ... Îți vine să crezi?! Vezi o fetiță cu plete bălaie ce se joacă (nu-i așa?) cu păpușile primite în dar... Rochițe, fundițe, foarfece, ac și ață, toate te acopereau într-o lume (unde-o fi oare?) atât de frumoasă, o neasmuită minune! De pe rafturi, cu brațele întinse, frumoase, cochete și stinghere, păpușile îți cer, acum ca și ieri, mângâierile cuvinte ... abia le mai vezi!

Tresari și îți spui să iei o carte din bibliotecă ... a venit timpul! Alte neliniști te cuprind și din nou vise magice te învăluie! Visează cu ochii deschiși!... Prinți și prințese (neapărat) se rotesc în dans lin într-o sală imensă, frumos decorată, iată o cenușăreasă care așteaptă să i se probeze condurul de cristal și o Alba ca Zăpada fericită cu prințul lângă ea!... doar un vis! vocea mamei din apropiere te trezește brutal la realitatea vieții cotidiene!... și parcă ai vrea să te transformi

mai repede, să arăți tot ce poți pentru ca toți cei din jurul tău să capete încredere un tîne, să vadă ceea ce tu vezi!...

Călător neobosit prin spațiul cunoașterii, prin timpul încercărilor și al provocărilor, de la naștere... urmează alte stații existențiale obligatorii: copilărie, adolescență, maturitatea și bătrânețea. Cât de ciudat mă simt: să tânjești după lipsa de griji a copilăriei, dar în același timp să-ți dorești cu disperare maturitatea. Oare cum e posibil?! Se spune că la 14 ani ne aflăm la o vârstă cu multe, multe probleme!... chiar așa e! Copiii se afla între pubertate și adolescență, dar „suferă” (cum se spune) de un sindrom adolescentin! Sonor, impunător !!

Ei sunt din ce în ce mai interesați de aspectul lor, de îmbrăcăminte și coafură, ca într-o criză existențială prelungită amestecă uneori valorile, aparența se substituie esenței, iar privirea e mai degrabă fixată pe realitatea exterioară decât pe cea interioară!...

Copiii simpatici, dezinteresați de altădată, altruști și deschiși spre lumină, se transformă în puști îngânfați și egoiști, alteori închizând obloanele spre lume, timizi și inchiși în ei. Oricum ei sunt doar nesiguri, nehotărâți, nu știu încotro să se îndrepte! Tocmai această perioadă a transformării din copil în adult este extrem de confuză și stresantă. *Băiețașul* sau *fetița* de altădată încep să devină din ce în ce mai independenți, îndepărtându-se de cei dragi. În mod deliberat, primește din ce în ce mai puțină iubire, încercând să-i convingă pe cei ce-l înconjoară că nu are nevoie de afecțiunea și protecția lor, că poate sta singur pe picioare, deși nu întotdeauna lucrurile sunt așa cum și-ar dori! Familia nu mai este atât de importantă, iar nevoia de dragoste (negată cu atâta dârzenie) este convertită în alte preocupări: computerul, cărțile, mereu tânjind după altceva!

Începi să crezi că nimeni nu te înțelege și te simți mai în largul tău doar cu cei de aceeași vârstă, uneori te izolezi chiar de aceștia! Ajungi să crezi că toată lumea e împotriva ta, că ești singur împotriva tuturor. Și iar simți nevoia de înțelegere,

ADOLESCENTUL ÎN REAL

de afecțiune, dar... maturii au fost acoperiți de griji și au uitat (poate) că au trecut și ei prin asta !

Se schimbă prioritățile. Astfel, timpul tău se împarte între școală, timp liber și începuturile unor iubiri adolescente, cu ajutorul cărora aspiți să-ți acoperi *golurile* din viața ta de familie ! Toate acestea pot avea urmări pozitive, dar nu numai... Dornic/dornică de schimbări cu orice preț, de întâmplări deosebite, de oameni noi și locuri noi, decât mai multă independență, riști să-ți alegi greșit prietenii! La această vârstă crezi că poți face

orice vrei, dar, vorba aceea, *nu tot ce zboară se mănâncă...*

Poate e bine să înțelegem că noi, adolescenții, nu suntem singuri în univers și că adulții, chiar dacă nu pare să fie așa, încearcă să ne ajute! Însă, asta e sigur, în orice adult există un **SUFLET DE COPIL**, marcat de nedreptățile și grijile lumii în care trăim. Oare mă înșel ?!

Laura DASCĂLU
clasa a VIII - a B

VIAȚA LA ... 18 ANI

Cu câteva secole în urmă, să ai optsprezece ani însemna să fii un adult de mult format. De obicei această vârstă presupunea deja întemeierea unei familii, cel puțin un copil și griji casnice. *Acum ar părea o cruzime* să împovărezi un adolescent cu toate greutățile

vieții și să nu-l lași să se bucure cât mai mult de copilărie. În schimb nici secolul XXI nu e cu mult mai bun pentru că acum lumea e din ce în ce mai perfidă, dorind parcă să te atragă în cursă la fiecare cotitură. La optsprezece ani se presupune finalizarea formării individului ca adult și tocmai asta este problema. Un adolescent de această vârstă este un adult în ceea ce privește dezvoltarea fizică, în schimb gândirea mai are încă multe în comun cu aceea a unui copil.

Tocmai din acest motiv fiecare pas e riscant. Un drum greșit, început în adolescență, îți poate schimba viitorul, dintr-unul strălucit, într-unul întunecat și sumbru. În aceste momente, când faci primii pași ca adult în mod oficial, ai tendința de a vedea totul drept ceva frumos, nou și interesant. Drept consecință a acestei viziuni deformată asupra prezentului în subconștientul adolescentului apare ideea că orice conflict se rezolvă până la urmă și totodată apare și

încrederea oarbă în faptul că viitorul reprezintă ceva mareț. De obicei optimismul debordant conferă vârstei majoratului prosperitatea și naivitatea pentru care e atât de bine cunoscută.

Partea neagră a acestei etape este reprezentată de tentațiile, de obicei nocive, ce-și fac încet-încet tot mai mult loc în viața noastră. Acestea trebuie evitate cât mai mult posibil, dar *cu condiția de a nu cădea în extremitatea cealaltă* și anume în izolare. Nu afirm că lumea ar fi perfectă, departe de mine acest lucru, dar tocmai în asta constă tot farmecul său. Un univers interior nu a putut fi niciodată fericirea deplină. Oricum este mult mai interesant să o cauți printre imperfecțiunile și totuși unicatele acestei acestei lumi diverse.

Cineva mi-a spus odată, și avea mare dreptate, că există trei feluri de oameni: pesimiști, optimiști și atenți. Cei ce fac parte din ultima categorie au cele mai mari șanse de a fi fericiți. Cel mai important este să reușești să fii extrem de atent cu tine însuși și cu cei din jur. Un alt ingredient pentru o adolescență presărată cu amintiri frumoase sunt prietenii. Nevoia de a avea mulți prieteni apare din dorința de a *evada* din siguranța căminului și de a-ți încerca propriile puteri. Exact așa cum un pui de rândunică își încearcă aripile și în momentul în care reușește să zboare, beat de fericire, își uită cuibul. Părerea mea este că la această vârstă prietenii devin un substitutor pentru părinți. La o primă privire ei

ADOLESCENTUL ÎN REAL

par înlocuitorul perfect pentru că înțeleg mult mai bine anumite probleme și, cel mai important, nu sunt cicălitori. Dar toată situația aceasta nu este decât o altă farsă a vieții, prietenii neputând să te iubească și să le pese atât de mult de soarta ta așa cum fac părinții. Duritatea impactului cu greutățile lumii reale diferă de la o persoană la alta. Ține foarte mult de educația primită în copilărie. O educație cât mai bună formează un om cât mai complex. Aici există o singură excepție în care rezultatul nu este cel scontat. Adică o educație mult prea strictă poate duce la o reacție adversă din partea copilului care poate deveni exact opusul a ceea ce a fost învățat.

Un alt ingredient pe care orice persoană, cred eu, ar trebui să-l aibă în vedere ar fi faptul că ar trebui să ia orice sfat în considerare. Un sfat în plus, evident bine analizat în prealabil, nu poate să facă nici un rău. Știu, e bine să te încrezi în propriile-ți puteri dar întotdeauna un sfat ar trebui să fie binevenit. O atitudine inteligentă, ce te ajută să ieși din această primă perioadă a maturității cu cât mai puține cicatrici, este să înveți din greșelile altora și să fii foarte receptiv la tot ce se petrece în jur. Un alt lucru important e să nu te lași influențat de cei din jur în momentul în care ai dubii asupra intențiilor și moralității lor. Cel mai greu mi se pare să fi capabil să știi să faci diferența între a fi politicos, afabil, de onoare și a fi obiectul profitului altora. Mulți în dorința de a se integra într-un grup plătesc un preț mult prea mare. Plătesc cu propria demnitate. De obicei, așa cum ești privit la optsprezece ani de către colectivul clasei, de profesori, de prieteni, etc. tot așa vei fi primit și mai târziu în societate. Singurul factor ce ar putea schimba puțin lucrurile ar fi puterea banului, atât de apreciată în această lume.

Având în vedere că abia am împlinit optsprezece ani încerc să-mi fac un plan de atac cu care viața să nu mă poată lua prin surprindere cu aproape nimic. Am decamdată o serie de priorități cum ar fi examenul de bacalaureat și admiterea. Acestea au apărut odată cu atingerea acestei vârste, fapt care mă face să afirm că viața se schimbă într-adevăr destul de brusc atunci când devii major. Până acum am învățat că orice

decizie trebuie să fie precedată de întrebarea: „Oare merită?” și evident următorul pas recântărirea atentă a consecințelor. Deși unii spun că spontaneitatea în fapte este o calitate, eu cred că reprezintă de fapt un mare defect. Pentru mine a fi spontan în ceea ce faci înseamnă a fi inconștient. De cele mai multe ori în adolescență inconștiența e apreciată de către anturaj drept curaj sau în argou „tupeu”. La 14-15 ani, acest „curaj” e chiar amuzant, dar la optsprezece ani, când practic ți se hotărăște viitorul, poate fi fatal.

Știu că toate afirmațiile mele de până acum au o tentă pesimistă, dar acesta este adevărul. Nu neg, există și multe persoane ce și-au trăit adolescența „nebunește” și totuși s-au realizat, dar acestea sunt excepții, iar numărul lor raportat la populația României este extrem de mic (vorbesc de situația din România pentru că în țările occidentale până și un zidar are un salariu bunice).

În încheiere, aș putea concluziona cum că la optsprezece ani toți ne lovim de obstacolele vieții, dar numai unii termină „cursa” cu bine și de obicei aceștia sunt cei cu noroc și cu un IQ de valoare medie cel puțin.

Arina CIOCĂLDĂU
clasa a XII - a F

ADOLESCENTUL ÎN REAL

Un fior de teamă dinspre viitor

Despre liceu ... auzise multe de la cei mai mari și cele auzite îl făceau să aibă mai multă încredere în el la prima întâlnire, căci atunci când cineva *pătit* îți împărtășește din cele trăite se realizează un transfer de experiență și capătă acel aer ironic, ușor flegmatic, puțin superior!... Doar inima tremurândă riscă să-l dea de gol! Când chipul său caută să atragă, paradoxal, un alt chip atât de asemenea, cerul i se luminează la vederea primului alt EL (un alter-ego), atât de cunoscut, iar acum, parcă între două inimi tremurânde nu-și mai dădea seama care este a lui și ... uită!

Prima contemplare a clasei! Cu bastonul (moral) al celuilalt intră, nu fără emoții, și cu sentimentul oarecum nelămurit că acum *este mare*, dar că nu îl poate controla (pe celălalt) pe deplin. La început, analiză nesăturat pe ceilalți. Ei de jur-împrejur, el conștient de poziția sa privilegiată, de observator obiectiv.

Firul masochist ar fi continuat dacă nu ar fi fost întrerupt de intrarea *Căpcăunului*. Față în față cu elevii săi, profesorul, cu gesturi parentale, încercă să le (îi) facă *panta scării* mai lină, dar și să-l atenționeze că acesta e doar începutul. Așa se întâmplă mereu. Când este conștient de lungimea și dificultatea urcușului, el trece mai ușor peste momentul prezent, însuflețit de dorința reușitei.

Animată de firele ereditare și-n competiție cu cele *amicale* dorința crește pe parcursul celor patru etaje, născând, la fi-

nal, ACEL *mic căpcăun* pentru noul EL din clasa a IX-a...

Pe fiecare treaptă încearcă să se miște mai vioi, dar să stea mai puțin și, poate, să aibă o sclipire de geniu care să-l ajute să ajungă mai sus. Vrea să capete un nume, să-și confirme valoarea. Fără să-și dea seama, ajunge la etajul IV, observând că, de fapt, scara lui nu corespunde dimensiunilor așteptate! Când, în clasă, profesorul strigă: *O idee!* balustrada cade ... scara devine șubredă în bătaia curentului dinspre viitor. Urmează șirul consolidărilor în jocul numerelor, al cuvintelor, al expresiilor vitale pentru a asigura o nouă fațadă scării lui și pentru ca săritura pe următoarea scară să fie mai mică, iar vidul dintre... *mai luminos*.

Și-ar fi construit cea mai frumoasă scară neștiind și nedorind să mai facă vreo pauză... Oricum ar fi, temelia este pe un sol comun, lucru care nu se va putea schimba nicicând, iar atunci când ACELA îi cere să nu-l uite, EL privește cu ochi mari și întrebători... cum de-ar putea să o facă vreodată?!...

Nu crede, dar mai curând nu vrea să creadă că procesul construirii alături de ei nu va rămâne ca o balustradă frumoasă cu încrustații de covrigi calzi, săruturi furate, certuri, biletele-BOMBĂ, iubiri platonice pe caloriferele coridoarelor, completări pentru *desfășurarea normală* a orelor, temefulger...

Auzise multe de la cei mai mari despre facultate și aceștia îl faceau să aibă mai multă încredere în sine...

Cristina MĂNDRESCU
clasa a XII-a A

Eu și lumea

După fiecare noapte, regăsindu-mă în fața unei zile noi, imperioasa necesitate de a înfrunta lumea îmi dezvăluie mereu alte înțelesuri. În alte dimineți, părerea de rău că nu sunt Atlas pentru a-mi scutura

umerii pur și simplu și a asista la prăbușirea materiei derizorii, care este lumea, este imensă, iar în alte dimineți, bucuria de a lua parte la câte o nouă *cosmogonie* prin prisma propriilor simțuri, este copleșitoare.

Din perspectiva mea, starea lumii în momentul de față se traduce printr-o pendulare între sublim și grotesc.

E adevărat însă că sublimul este extrem de discret și aflat într-un permanent con de umbră în favoarea grotescului. Puțini sunt cei care mai au răbdarea și mai ales capacitatea de a contempla. Evenimentele se derulează cu o rapiditate greșit înțeleasă, bineînțeles nu în sensul că progresul are un ritm prea alert, ci că oamenii nu au reușit să-și adapteze ritmul interior la cel al lumii, cel mai probabil că nici n-au încercat, și pur și simplu l-au copiat. Un fel de *teorie a formelor fără fond* extinsă. Ca să mă exprim în termeni *reali*, e ca și cum a-i încerca să instalezi un program prea performant pentru configurația computerului tău.

Eroarea este cu mult mai gravă în primul caz deoarece nu există nici un semnal clar care să o indice și mai ales care să o împiedice.

Grotescul apare din cauza faptului că *erorile* se extind cu o mare repeziciune în *infra-structura* personalității noastre și ajungem să *funcționăm* doar ca niște simple

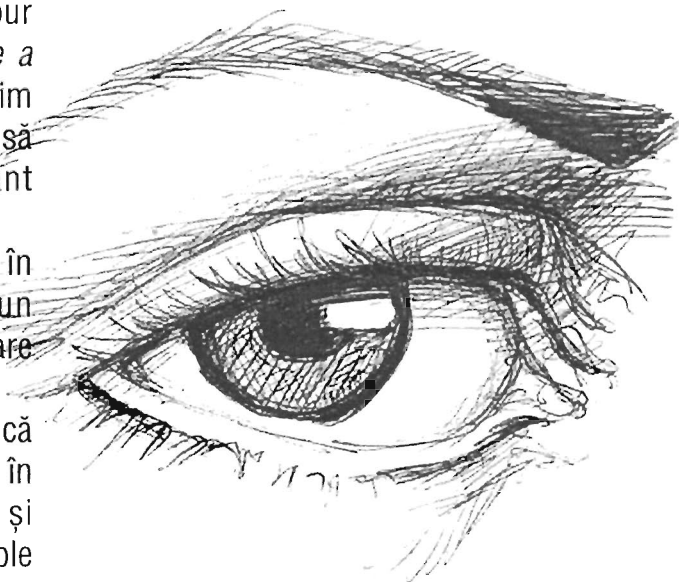
carcase, sensibile doar la factorii fizici și materiali.

Situația nu este întru totul disperată deoarece, în general, erorile se pot repara, iar lumea dispune de *antivirusuri* foarte puternice și anume cele din sfera culturii. Singurul inconvenient care nu are o rezolvare evidentă este cel al provocării, al determinării unei dorințe de autodepășire.

Dacă oamenii s-ar opri pentru o fracțiune de secundă și-ar înțelege câtă libertate de gândire emană formele norilor, ce exemplu evident și la îndemâna oricui. De putere și infinită forță a minții noastre, este exprimată prin materia sa primordială ce ar putea readuce la lumină sublimul și-ar respinge mai ușor grotescul.

E firesc să existe două principii contradictorii și la fel de firesc este să avem puterea de a decide spre care ne îndreptăm. Înțelept ar fi să încercăm să înțelegem ce exprimă fiecare prin considerațiile proprii. Să înfruntăm lumea, nu să ne lăsăm duși de val...

Rodica IANOLE
clasa a XII - a A

Epigoni

Epigoni. Toți suntem epigoni, cel puțin la început, când ne trezim, ne dezmoțim. Binecuvântare și blestem e această trezire. Da! Epigoni! Procesul e atât de simplu, încât implică complexitatea întregii noastre ființe.

Primul semn: o scurtă bătaie de pleoape. Lumina e atât de slabă în această dimineață nenăscută, dar sfâșiată de chinurile facerii. Încerci disperat, fericit că acum poți fi auzit, să formulezi o idee, ceva cuvinte, o combinație de „forme vechi, prăfuite”, o alăturare care să cuprindă în ea toată zbaterea ta obsedantă.

Doar câteva! Încerci, te străduiești din răputeri, dar te prăbușești înfrânt, mânjit de mizeria neputinței.

Apoi iei o carte, spui că te va liniști, ai să găsești mai târziu, ai să mai aștepti puțin lumina...

Și te izbesc! Acele cuvinte, așa cum le-ai visat, perfecte, care se mulează unul după altul, se determină: necesare sau suficiente.

Nu poți să crezi: sunt gândurile tale acolo, e zbulciumul tău! Nu e corect: ai simțit tu, ai vrut tu, dar pe copertă zace un nume străin, ciudat, o îngrămădire de litere pe care nu ești capabil să o descifrezi. Silabisești. Înțelegi. Ce rost mai are să te întrebi. De ce toate astea? Cum e posibil?

Liniștește-te. Tot ce trebuie să faci e să iei cartea identității tale și s-o citești. Încet, cu dicționarul alături; n-am spus că e ușor. Atunci vei înceta să privești lumea prin ochii altora. Atunci vei înceta să te compătimesți, spunând că ai simțit pe urmă ceva ce altul a scris întâi. Atunci vei înțelege că ceea ce a fost în tine, n-a fost nici pe departe în celălalt. Dacă în loc de

cuvinte, acolo ar fi fost emoții, zbuteri, zbulcium, nu le-ai fi recunoscut. Cuvântul e limitat, sufletul nu.

Adaptarea la propria viziune, imaginea deformată prin prisma ochilor sufletului nostru ne dă unicitatea clipei, trăirii ființei...Cât de puțin înțelegem noi pe alții și cât pretindem că reușim asta!

Fiecare clipă e unică în materie ... e ca un cifru complicat, cu infinite combinații. De aceea, nu putem spune că simțim ce simte celălalt. Putem doar să intuim, să imaginăm, să creăm o realitate asemănătoare, niciodată identică.

Doar când vom înțelege asta, vom înceta a fi epigoni. Dar de ce acest tu, acest noi, acest voi? În toți aceștia se află același nelămurit eu. Același eu, care se zbate neputincios în pânza de păianjen a vieții, încercând să se elibereze. Și poate, de aceea am prins aici atât de stângaci unele gânduri care acum nu mai sunt ale mele, sunt ale hârtiei, ale ochilor tăi.

Oana NIȚU
clasa a X - a A

Mai e nevoie de cultură generală în ziua de azi?

Iată o întrebare care nu și-ar fi avut rostul în urmă cu două-trei decenii, dar care devine dureros de actuală la început de mileniu, când setul de valori tradiționale a fost foarte serios bulversat, intelectualul a devenit o cenușăreasă de lux, cultura – un moft, iar mitocănia cu ștaif, agramată și îmbăloșată, a luat locul individului decent ce-și avea reperele morale și intelectuale în marea cultură și se raporta la umanitate cu o îngrijorată responsabilitate. Acesta a fost principalul motiv pentru care am considerat oportună, utilă și demnă de interes o anchetă pe acest subiect. Pentru a ne potoli curiozitatea (dar nu numai!) am adresat întrebarea elevilor de la clasele a IX- a A și a IX- a C (58 de subiecți) dar și claselor a XII- a A (informatică-matematică) și a XII- a F (limbi moderne) cu un total de 53 de subiecți. E ușor de înțeles că limitele de vârstă nu au fost alese întâmplător. E interesant de văzut ce gândesc „bobocii”, căpitani la 15 ani, dar și ce gândesc veteranii claselor a XII-a într-o problemă atât de delicată. Lăsăm pe cititorii noștri să aprecieze dacă a meritat efortul.

„...cultura generală poate fi de folos omului simplu, dar nu și celor cu bani”
(Anonim—clasa a IX-a)

E mai ușor de înțeles partea a doua a răspunsului pe care ni-l dă Anonim din clasa a IX-a, decât ce vrea să spună acesta prin „om simplu” și în ce măsură i-ar folosi aceluia „cultură generală”. Altcineva se arată indignat(ă) că vedetele interviewate în programele TV „nu pot scoate o singură propoziție corectă”. E o exagerare firește!

Vedetele, la propoziții, se mai descurcă! De-abia de aici încep problemele!!! Nici n-aș subscrie la observația că telespectatorii ar fi... „total dezgustați”!! Poate câțiva!! De multe ori, aceștia au calitatea de fani (fanatici) care nu-și pun întrebări, nu caută răspunsuri, nu știu decât să admire în extaz și, nici măcar nu vorbesc mai corect decât idoli lor! Cultura generală, susține un coleg/colegă „este un mod de a te impune și de a fi respectat”. Sună foarte bine. Dar ne vine în minte o întrebare: acest principiu e valabil și în fața celui care poate semna oricând cecuri de mii de dolari și poate schimba mașinile precum alții șosetele?

Cultura generală, mai afirmă cineva, este necesară „pentru a duce o viață decentă și liniștită”. Fără a face câteva nuanțări, afirmația rămâne destul de echivocă. Ce înțelege subiectul prin „decentă”? Un trai la limita supraviețuirii? Ce relație există între cultura generală și decența socială?!? Oare liniștea omului vine dintr-o temeinică cultură generală? Ar fi destui care să susțină că, dimpotrivă, cunoașterea atrage după sine neliniștea!

În unele cazuri, subiectul confundă cultura generală cu erudiția, echivalentă unei cantități apreciabile de informații, pe care le poți obține, firește, pe internet, iar „calculatoarele sunt la tot pasul”. Or fi, au utilitatea lor, nici vorbă, dar în cazul de față nu ne ajută prea mult. „E bine să ai o cultură generală dezvoltată – spune cu o suavă naivitate o jună de 15 ani – pentru că atunci când vorbesc alții despre un subiect să nu te simți în plus”. E o miză și asta!!

Nu lipsesc accentele politice, nici solemnitatea de aulă academică. Astfel, o altă voce feminină susține că „e ca o mamă cerească ce mângâie ființa”, iar „sufletul se

ANCHETA REVISTEI NOASTRE

înaltă, el are aripi și poate pluti oriunde" (asta da, cultură generală!). Iar în altă parte : „*Da, categoric. Fără cultură nu ar exista profunzime spirituală*". Acesta ne ajută „*să știm pe ce lume trăim*", ba chiar este „*un lucru esențial al vieții în general*". De aceeași părere se află și eleva care apreciază pertinent rolul acesteia „*în desăvârșirea formării personalității omului contemporan*". Ceva mai sceptic, cineva care semnează „*Subsemnatul*" crede că – în fond și la urma urmei – cultura (asta) generală „*are rost câteodată*", dar nu ne spune când, în ce împrejurări și nici dacă merită cu adevărat să-ți îngrijești spiritul.

*„Decât cult și sărac,
mai bine prost și bogat!”
(Un elev cu perspective largi)*

Iată o afirmație la fel de categorică a unui elev din clasa a IX-a care, sub adăpostul anonimatului, nu se jenează să spună cinstit: „*Gigi Becali a ajuns bogat fără să aibă bagajul minim de cunoștințe generale...*” Cam așa e! În schimb, avea o stână de cunoștințe! În sfârșit, o altă voce (masculină) susține la fel de ritos : „*nu trebuie neapărat să ai cultură generală, atât timp cât ai noroc și câștigi la loto...*” O domnișoară cu privirea ageră observă cu toată dreptatea : „*Astăzi nu se mai pune accentul pe cultură. Nu mai contează ce ai în cap, ci cum arăți*”. Să enumerăm șansele de a depăși lesne handicapul unei minime culturi generale: stâna ca moștenire genetică, norocul la loterie și o imagine cât mai cosmetizată!

În învălmășeala de voci se mai fac și concesii, pentru că, nu-i așa, „*prin cultură ne cultivăm*”(!!!), chiar dacă astăzi „*nu se valorează cultura*” (sic!). După unii, cultura generală ne-ar ajuta „*să purtăm o conversație mai amplă, mai inteligentă*” sau chiar „*pentru a avea un salariu frumușel*”!!!

Părerea elevei A.F. (clasa a IX - a C) merită reproduasă, întrucât încearcă să împace extremele și leagă necesitatea unei culturi generale de pragmatismul vieții mondene, cu condiția să nu te epuizezi! Spune ea : „*nu trebuie nici să exagerezi cu știutul culturii, dar nici să participi la un teatru fără să știi nimic despre acea piesă*”. Rezon!

Aș încheia analiza răspunsurilor înregistrate la clasa a IX-a cu câteva declarații antologice. Spre exemplu : „*Având măcar un strop de cultură în sânge (s.n.) îți poți exprima mai bine sentimentele și ideile*”. De aici obligația de a-ți face – periodic – hemograma! Cine nu are așa ceva, se mai spune, „*nu se poate numi om*” (V.M.T.), fiind, după spusele altuia, „*niște sălbatici fără minte*” (R.H.). DUR, nu-i așa? La extrema cealaltă se ridică una și aceeași întrebare : „*Cine are nevoie de cărți, când are bani?*” Chiar așa!! Iar cine are parte... nu are nevoie de carte!!

.....

Cele 52 de răspunsuri oferite de elevii claselor a XII-a A și a XII-a F la aceeași întrebare nu probează aceeași divergență de opinii. Ba dimpotrivă, subiecții se aliniază unei atitudini pozitive, ceea ce poate naște suspiciuni privind totala sinceritate a acestora, chiar dacă – în majoritatea cazurilor – aceștia nu au semnat ceea ce au declarat. Ar mai putea fi o explicație pe care o prefer, fiind mai reconfortantă: sunt mai maturi/-e, iar școala (ca spațiu inițiativ) i-a făcut să înțeleagă că un om nu se poate împlini spiritual pe o rigidă și uscată cultură de specialitate! Sau – de ce nu? – e o promoție mai puțin dependentă de computer, de „Vacanța Mare” sau de „Ciao Darwin”! O promoție mai liberă în spirit și în exprimare. Este o realitate sau o iluzie? Iată câteva răspunsuri ale elevilor de la clasa a XII-a A, profil informatică-matematică, aflați la frumoasa vârstă a majoratului.

ANCHETA REVISTEI NOASTRE

„... *spiritul este acela ce ar trebui îngrijit și nu masa musculară.*”

Același subiect (de mai sus) adaugă, pentru a fi mai convingător : „*Cultura este aceea care educă spiritul, iar un spirit educat este un avantaj în societatea modernă*”. Dar în societatea postmodernă? Întrebare ce nu-și are obiectul, dacă avem în vedere că **H.R. Patapievici** (în „*Omul recent*”, București, Ed. Humanitas, 2001) vede în postmodernism doar aprofundarea modernității și nimic mai mult. De aceea ne este interzis să cădem în capcana relativismului (cunoașterii) sau a nihilismului!

„*Într-o lume în continuă transformare, tehnologizare, informatizare*”, apreciază eleva E.M., cultura generală „*reprezintă un mod prin care individul se cunoaște pe sine (ca nație, popor), dar îi cunoaște și pe cei cu care intră în contact*”. Iată și o voce mai patetică, îngrijorată parcă de pragmatismul și cinismul lumii contemporane. „*Cultura este singura speranță că se va mai schimba ceva în bine sau, cel puțin, se va ameliora*” (C.M.). Scrierile anticilor, capodoperele Renașterii, mai crede ea, pot întreține viu sentimentul frumosului, ne pot desăvârși interioritatea. Și o altă voce, parcă în completare : „*A ști ce să ascuți, ce să privești și, mai ales, a înțelege ceea ce te înconjoară ține în mai mare măsură de cultură generală.*” (Anonim).

Nu studiile, numărul diplomelor obținute dau măsura valorii unui om, ci competențele obținute în plan intelectual și moral; la acestea se adaugă bunul-simț și capacitățile de a admite o pluralitate de idei : „*miza trebuie mărită: ceva cultură*” (I.D.). Asta dacă omul se respectă și vrea să fie respectat. Cultura generală, crede altcineva

: „*ne deschide drumul spre noi orizonturi*”, dar și spre noi înșine/însene (I.C.). Un raționament apagogic ne sugerează eleva R.I. care vede în absența culturii (generale) nici mai mult, nici mai puțin, decât „*regresul umanității*”.

„*Cultura generală definește valoarea unui om pe întregul parcurs al vieții sale*” (M.C)

Eleva de la clasa a XII-a F - profilul limbi moderne se aliniaza aceleași atitudini pozitive, deși nu lipsesc unele mici deviații aproape amuzante. Eleva E.B. admite că în lumea de azi te poți descurca fără prea multă cultură, ba chiar apreciază cu nonșalanță că „*oamenii primitivi duceau o viață bunicică*” (!), spre deosebire de primitivii de azi care duc o viață princiară. Nici cei din vremuri imemorabile, nici primitivii (noștri) contemporani nu-și puneau/pun prea multe întrebări, nu se epuizează căutând răspunsuri, ci pur și simplu supraviețuiau (atunci) și viețuiesc pe picior mare (acum). Evident, subiectul se află departe de o asemenea ipostază, dar se vede că n-ar deranja-o prea mult!! La ce bun atâta cultură?

Altcineva susține că nu trebuie să ne lăsăm dominați de obsesia culturii generale (personal, n-am cunoscut vreodată un „*obseda*” de asemenea tip) pentru simplul motiv că numita cultură generală, atât de discutată și disputată, „*există în fiecare dintre noi*” (ce rost mai are să faci vreun efort?) „*chiar dacă se află în cantități reduse*” (R.P.) Rămânem pe gânduri: cât de reduse?! De unde vine ea?! Cui datorăm această onoare ?!

A.C. o consideră o împlinire personală, „*un extra-bonus*” adăugat personalității sale! „*Nu cred că ne folosește neapărat, dar cred că orice om care se respectă din punct*

ANCHETA REVISTEI NOASTRE

de vedere intelectual ar trebui să aibă AȘA CEVA (sic!)”, ca și cum ar fi vorba de un pandantiv sau un rubin de valoare! Mă rog, se poate și fără, dar nu strică să-l ai!! O voce anonimă apreciază că în aceste vremuri și într-o asemenea lume, cultura generală „*tinde să devină un lux*”, un detaliu, un móft! Nu strică, dar nici nu ne ajută prea mult!! Drept este că și aceasta cere niște investiții materiale... câți au bani să-și cumpere cărți, să vadă spectacole de valoare?! Întrebarea e: dacă ar avea acești bani, garantează cineva că i-ar investi în cărți, reviste, spectacole?!... Greu, foarte greu de răspuns!!!

Ferm în favoarea culturii generale se pronunță și eleva R.B., care ne avertizează cu eleganță: „...*nu sunt atât de naivă încât să cred că poți obține un loc de muncă datorită culturii generale (poate doar într-o lume ideală aceasta ar putea fi un criteriu de luat în considerare)*”. Sincer vorbind, nu am suspectat-o niciodată pe R.B. de naivitate! Poate doar de un surplus de luciditate! O armă foarte eficientă în fața unei realități, nu rareori, incomode sau chiar agresive.

Un adevărat eseu, dens și substanțial, pe tema oportunității culturii generale într-o lume nebună, nebună... ne oferă eleva A.P., surprinzător de matură și echilibrată în afirmații: „*Într-o lume în care globalizarea e principalul proces socio-politic, (...) o globalizare intelectuală e absolut necesară*”, ceea ce nu afectează suportul ideatic, structura psiho-intelectuală, care este, după

spusele sale „*o unitate în diversitate*”

A avea cultură generală, precizează A.P., nu înseamnă să colectezi informații, să ajungi o „*enciclopedie ambulată*”, ci, cu mult mai temeinic, „*să îți crezi deprinderea de a gândi, de a judeca și de a fertiliza noi concepte personalizate.*” Asta exclude ideea de reproducere mecanică, de acumulare fortuită a informațiilor... Rezultatul trebuie să fie „*un profil uman bine-instruit, bine pregătit pentru viață și integrare socială*”, apt „*de judecări personale*”. Cu regretul de a nu putea reproduce integral eseul acesteia, reproduc finalul, cu adevărat exemplar: „*A investi în propria ta cultură generală înseamnă a investi într-un viitor mai bun, mai evoluat, mai prosper, mai fertil și echilibrat, pentru că atributul A ȘTI este singura avuție reală a ființei umane, progresul umanității, bazându-se 90% pe intelectualitate și 10% pe instinctualitate*”. Nu sunt prea convins că procentele se apropie de realitate, pentru că intuiția (ce ține de partea noastră instinctuală) NU poate deține un procent atât de modest în procesul cunoașterii.

„*Cu cât noua generație (din care facem parte) declară sus și tare că NU contează cultură generală, cu atât aceasta va deveni mai neînsemnată!*” (A.M.) Cu alte cuvinte, „*noua generație*”, adică ultima sosită la vadul culturii, s-ar condamna iremediabil la insignifianță!! Nu eu am spus-o!!

prof. Mircea DINUTZ

.....

„...cultura generală înseamnă ceea ce a însemnat dintotdeauna: un bagaj de cunoștințe esențiale, din diferite domenii, dar mai cu seamă din cel umanist, cunoștințe fără de care un individ nu se poate considera a fi intelectual.”

(Irina Mavrodin, *Convorbiri cu Al. Deșliu*, Ed. Pallas, Focșani, 2004)

MAI E NEVOIE DE CULTURĂ GENERALĂ?

De fapt, eu aş intitula această luare de poziție: CULTURA GENERALĂ – CULTURA PUTERII. Și veți vedea, imediat, de ce.

Aceia dintre tineri care frecventează cercuri mai „*selecte*” (nu „*saloanele*” Țoapelor) au observat că există o categorie de așa-zisi „*colegi*” (și părinți-rude ale „*colegilor*”) care dau dovada stăpânirii unei informații ieșite din comun, dau dovadă de o capacitate de a cuprinde, în discursul lor, arii extreme, uluitor de întinse, de interes: de la muzica din toate genurile și până la istorie și aeronave-astronave, reversibilitatea timpului, antimaterie, astrologie indiană și chineză, ufologie, religie, alchimie, psiho-sociologie, tehnica manipulării maselor etc. Față de aceste adevărate torente informaționale, bietul tânăr de rând, obișnuit cu trivialitățile „*de serviciu*” de pe culoarele liceului, se simte extrem de stingher, penibil de singur și neajutorat, ridicol, strivit și „*în plus*”.

Cine vor fi fiind, în realitate, acești oculte „*ași*” ai realei și solidei informații, nestingheriți deloc de „*bruiaje informaționale*”, brutal de siguri pe ei, incredibil de siguri de valoarea și finalitatea concretă, eficientă, a educației lor informaționale? Și ce se urmărește, oare, prin cultivarea secretă, în aceste veritabile pepeniere ale intelectului a unor indivizi cu totul speciali, care, dacă s-ar da pe față în mediul social comun, ar crea o discordanță înmărmuritoare, între nivelul lor de ambiție a cunoașterii, nivelul penibil al ignoranței majorității (ignorantă, și ea, cultivată, cu maximă grijă!)? Se vede, de la o poștă, că acești indivizi enigmatici nu se

informează, prioritar, prin televizor sau Internet, iar ideile vehiculate de ei au fost îndelung și profund meditate, nu prin imaginea fugară (rulată hypnotic, pe ecrane), ci prin ambițioasă și asiduă, obsesiv-repetată sondare a paginii de documente-cărți, ne-la-îndemâna oricui. Ei, elitiștii, au rămas fideli „Galaxiei Gutenberg”! (Vreau să fiu înțeles bine: când spun „elitiștii”, nu mă refer, în nici un caz, la senatorii și deputații, români ori de aiurea, și nici măcar la elita aparentă, tip Pleșu-Liceanu-Patapievici, care fac eforturi jalnice de a [a]părea „*elită*”, ci la o elită discretă, ocultă, care **mereu există**, la orice nivel de putere terestră, dar, pentru că nu e antrenată spre acțiune benefică, rămâne, pururea, într-o imersiune relativă).

Abia în astfel de împrejurări-limită, jenante până la a te marca pe viață, tânărul obișnuit (intrus...) își dă seama de importanța și forța zdrobitoare a ceea ce, îndeobște, se numește „**cultură generală**”. Doar zdrobit de rușinea confruntării cu propria suficiență și ignoranță îngâmfată, jalnic sfidătoare, tânărul, umilit și aneantizat (ca-n prezența zeilor!), își poate de seama (dacă are suficiență minte, fler și bun-simț) cât de colosală este puterea verbului **AȘTI** (cât mai multe și cât mai temeinic, organic!).

Ei bine, jalnicul tânăr poate că nu va afla niciodată că chiar s-a aflat în preajma, dacă nu a zeilor, atunci a viitorilor potențiali conducători ai lumii, conducători ferțiți, cu maximă grijă, de ochii plebei, până când le vine rândul să se urce, strivitor de trufași, extrem de bine anternați și puși la punct cu toate dimensiunile raționale ale realității, pe care o vor dirija (ei înșiși dirijați din umbră, de către SILUETE OBSCURE, pe care nimeni, niciodată, nu le va cunoaște) de pe „*tronurile*” luciferice ale lumii. Trăim în

vremea **puterii informației**, dar nu neapărat a aceleia distorsionate și, mai ales, **CANTITATIVE**, non-selective, năucitoare, a televiziunii prin cablu și a Internetului (lui Bill Gates...). Și cei care dețin puterea informației reale, dețin puterea de facto asupra noastră. Trăim un timp special, un timp în care puterea de decizie reală (asupra vieții, destinului nostru, asupra lumii în care trăim) ne este retrasă, de fapt, sustrasă, cu foarte mare discreție și diplomatie (încât să „achiesăm” cu aclamații, **LA DECIDEREA PROPRIEI NOASTRE IGNORANȚE**, cu maximă bucurie! – și să-i ostracizăm, cu maximă vigoare, pe cei care ar încerca să ne trezească din somn...) – iar noi nici măcar nu ne întrebăm: „*Unde, încotro se scurge această putere de a decide soarta noastră și a lumii noastre? Cine sunt cei care ne-o sustrag – și cum de s-a ajuns la această situație, în ciuda tuturor lozincilor „pretutindenea” trâmbițate, despre drepturile omului și democrației? Cum de au căpătat și capătă, în continuare, putere asupra noastră, alții decât Dumnezeu și noi?*”

Veți rămâne, probabil, surprinși, într-o primă instanță, dar răspunsurile la cele două tipuri de întrebare (dacă ne-am întreba...), ar fi: **a.) puterea, în lume, o dețin tocmai cei ce vor să ne convingă că „nu vrem cultură generală!”**, cei care, printr-o **solidă cultură generală, știu să ne convingă să nu vrem cultură generală și fac planuri, conform acestei culturi generale** (pe care ne conving să ne-o autointerzicem!), asupra noastră și asupra lumii în care trăim. **b.) lipsa noastră de cultură generală, îndepărtarea noastră** (de către El, dar cu acordul nostru, tacit și tembel), în mod strategic, de cultură generală, ne-a adus în acest hal de vulnerabilitate, inconștientă și iresponsabilitate. Strategia LOR constă în a se insinua în conștiințele și gândurile noastre, pentru ca noi să avem impresia că „*ideea*”

vine dinăuntrul nostru, că ne aparține: „Nu ai nevoie de nici o cultură generală! Nu te mai găsești pe vremea bunicii, nu mai asculta de babalâci, acum ești MODERN, deci ai voie să nu știi decât ce vrei tu, să faci ce vrei tu etc.!” Cred că observați că, în nici un discurs al LOR, nu ni se spune că sunt lucruri pe care **TREBUIE** să le facem, împotriva „plăcerii” noastre – există o deosebită grijă să ni se dezvolte și „curteze” instinctele josnice și înjositoare! (ne place, nu ne place, dar efortul spre **necesitate** este, de fapt, primul pas spre **libertate**, cu condiția să știi precis care sunt **identitatea și necesitatea** ființei tale terestre și care este **finalitatea** faptei tale... – întrebări milenare, pe care, azi, în „era informațională”, am ajuns să nu ni le mai punem!) Și El ocolesc verbul „trebuie”, pentru a ne lăsa (ori implanta) convingerea că noi suntem „regii” faptelor noastre. De fapt, pentru a ne deruta complet, pentru a ne surpa într-o teribilă lenă a gândirii, plănuirii, hotărârii. Noi suntem liberi, chipurile, să facem **ce vrem** (evident că nu-i așa!, ci suntem împinși, manipulați, conform planurilor LOR) – pentru a le lăsa lor loc și răgaz să facă ce trebuie, conform cu foarte conștiincios truditelor lor planuri terestre (care încep cu individul impersonal/personal, și sfârșesc numai El știu unde...). Dar bineînțeles, în momentul când am spune public și la nivel superior de decizie, ceea ce bâiguim aici, într-o pagină de revistă școlară – am fi acuzați, prompt, de „mania conspirației”...

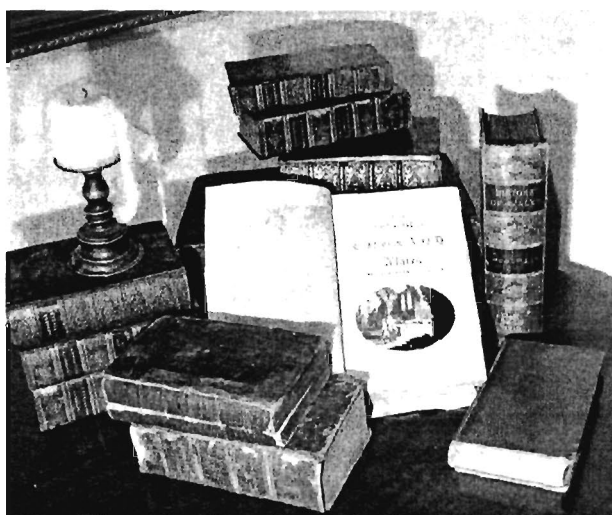
Problema **culturii generale** se învâрте, de ani buni, între două poziții de definiție extreme: **a.) cultura generală este „ceea ce rămâne, după ce ai uitat tot”** (evident, cu condiția să fi avut ce uita...), deci, cultura generală ar fi acea esență a esențelor cunoașterii umane, pliată cât mai total și (in)confortabil ontologic (după cât de OM te simți, sau chiar ești...), pe structura ta (noastră) interior-spirituală, și **b.) cultura**

JURNAL DE DASCĂL

generală e o prostie, inventată de școală și de dascăli ca să-și facă ei rost de leafă, iar pe noi să ne plictisească teribil, făcându-ne să acumulăm excesiv de multe absențe nemotivate, la bar și discotecă!

Mulți dintre elevi spun: „Ce cultură generală? Mai cultură generală decât Internetul și televiziunea n-au avut babalâcii ăștia de profi de când sunt ei! Să se pensioneze toți profii! Are cine să ne dea informație!” Cu condiția să fie informație reală, și nu falsă, și nu distorsionată ori redundantă, și cu condiția să fie selectată CALITATIV și asimilată organic-spiritual spre a fi folositoare întru modelarea ființei noastre terestre, spre perfecționare, iar nu spre ruinare și destrămarea ființială.

Ascultați-l pe tânărul elev de azi care, în mod normal, ar trebui să fie stăpânul social de mâine (dar, după toate semnele, pe care el însuși le dă, nu va fi!): „La ce-mi trebuie mie Istoria?” – ca și cum n-ar vedea (și poate că nici nu vede!) – că ALȚII decât părinții și semenii săi cunoscuți hotărăsc cine are dreptul la demnitate prin sine și prin strămoși, la pământul vital, păstrat prin „ereditatea istorică”, prin ai săi strămoși. „La ce-mi trebuie mie Geografia?” – se întreabă, burzuluiit, același naiv, inocent tânăr, ca și cum n-ar vedea cum ALȚII hotărăsc granițe, dispariții de granițe și de identități naționale și, mai ales, existențe sau non-existențe terestre: unde să rămână natură și unde natura să fie aneantizată, unde să știe de pământ cu zăcămintele – și unde să fie disprețuit pământul, până la abandonarea lui, ca-n fața unor cataclisme planetare!” La ce-mi trebuie Matematică, Fizică, Chimie, Astronomie etc.?” de parcă n-ar vedea că măsurile, proporțiile lumii și taina structurilor lumii sunt stăpânite (și, prin acestea, stăpânită însăși lumea reală, conform magiei moderne) de către acești ALȚII, care a naibii ce vastă cultură generală

(aprofundată special!) și-au căpătat, prin studiu diabolic de tenace!!!

Cât de primitiv este și ce reacții schematice și simpliste (cu „ochelari de cal” și cu teroarea de a nu se face de răs, căci simte că nu stăpânește DELOC perspectiva asupra niciunei probleme, din lumea în care **el zice că trăiește...!**) are, în fața tot mai complexe lumi (ascunsă sub țesătura imposibilă a labirintului dezinformării, adusă până la dorința tembelă de non-informare! – și distorsionarea și inversarea informațională stupefiantă, sfidătoare), bietul tânăr, care a ascultat, cu fidelitate, porunca ocultă (și, paradoxal, publică! – prin manualele „alternative” – fără nici o alternativă cultural-educativă a COSTULUI – ȘI NU O LIPSĂ TOTALĂ DE ALTERNATIVĂ ESENȚIALĂ ȘI BINEFĂCĂTOARE A CONȚINUTULUI!) de a repudia cultura generală, de a-și extirpa, de pe corpul eteric și astral, „povara” **culturii generale** – adică, a acceptat, în fața unui dușman ce vrea să-l deposedeze de sinele său real – să arunce, laș, armele, și a acceptat o identitate schimbată și mult inferioară calitativ, celei ce i-a fost hărăzită, prin decizie divină. Sau, cine știe, tocmai aceasta i-o fi soarta – să involueze, spre un primitiv jalnic? Eu, personal, refuz atitudinea fatalistică (de tip protestant) și consider că **teandria**

ortodoxă (cf. *Nikolai Berdiev, Sensul creației*, Humanitas, 1993), adică: strânsa colaborare a omului cu divinitatea, **în ziua a opta**, cea a existenței noastre terestre, ne stabilește soarta!

Cultura generală trebuie să fie și să rămână cultura omenescului și firescului din om, cultivarea a ceea ce-l poate face și menține pe om NOMOTHETHUL (cel care dă nume sacre obiectelor lumii, prin care nume poate menține armonia - Logos a universului - Creație divină). În nici un caz nu trebuie să devină sclavul robotizat (aparent super-performant și mirabilo-formidabil! – cum se cred, azi, bieții lunatici, navigatori pe Internet, dar care nu știu cum îi cheamă și nu pot fi de folos unuia care leșină la doi pași de ei...) al unor direcții politice impuse de oligarhii ticăloase (n-are importanță dacă de dreapta ori de stânga – pentru că Răul tentacular n-are partid, ci ubicuitate...). Genialii *Ilf* și *Petrov* (care au subminat moral stalinismul, prin răs, mai eficient decât **Soljenițan**, prin toate opusurile sale științifico-sociologice), șarjând (dar nu prea mult!), pun în gura unui copil sovietizat-stalinizat, în vârstă de 12 ani, „problemele influenței lassalianismului asupra apariției reformismului (...), problemele filozofiei materialiste, în lumina sarcinilor puse de a 2-a sesiune comună a Academiei și a agrarienilor” – dovedindu-se că bietul roboțel ideologizat și în-filozofat atât de trainic întru marxismul stalinist, habar n-avea de existența, pe planeta visurilor și aventurii vieții sale normale, a fluviului Orinoco, ori de varianta umană a nemuririi, cea prin artă (el, micul rus, nu auzise de **Gogol**, cu ale sale **Suflete moarte!** asta echivalează cu neștiința unui tânăr român, asupra existenței și operei lui **Marin Preda**) etc. (cf. *Ilf* și *Petrov, Discuții la micul dejun*, în vol. **Atitudine disprețuitoare față de stomac**, Univers, Buc., 1979, p. 128).

Cât de jalnici, puerili și rudimentari par și sunt, în realitate, aproape toți rock-erii și punck-erii, cu pretenții de „maturitate” și „reactivitate”, cu fumuri (ba chiar violențe!) de „protestatari”! **Nu poți protesta, real și eficient, decât împotriva a ceea ce cunoști esențial, și pentru ale cărui „hibe” ești în stare să emiți soluții.** Or, majoritatea acestor „insulari” sunt semianalfabeți, prinși și legați burduf în rețeaua diabolică a ignoranței lor stupefiante, pe care alții le-au programat-o – tot așa cum aceiași „alții” i-au programat pe respectivii rock-eri și punck-eri ca **modele („eternizate”!) pentru „cei ce vin din urmă”...** – într-o succesiune dorită ca neîntreruptă! De fapt, rock-ul și punck-ul, ca și alte artificiale curente pseudo-culturale, strategii de alienare a individului social, împins în rezervații și-n „leprozerii” sociale, pentru a-l îndepărta (și a-l convinge, pervers, să și rămână, definitiv, departe!) de fenomenele sociale reale. Și, eventual, să-și dezvolte spiritul gregar. Se cultivă fie un individualism, sumbru, posomorât și fără nici un orizont – fie „fanatizări” asupra unei realități virtuale, a unor acțiuni virtuale și întru virtualitate etc. Exact ceea ce se urmărește și prin „epocalul” Internet: **înlocuirea eului umano-divin cu un surogat himeric și oniric (numit de către ocultişti: STAREA AHRIMANICĂ).**

Prizonieri ai propriilor coșmare pretins luciferice, în fond, castrați spiritual, acești tineri agonizează la marginea cea mai îndepărtată a vieții terestre, sunt „morți vii”, fără nici un romantism al statului: de ei, acei stăpâni ai planificărilor terestre (stăpâni prin **cultură generală**, atât de imens și periculos generală, încât ne-au hipnotizat pe majoritatea dintre noi) au scăpat definitiv, și pot, în liniște, să se ocupe de programarea noastră, după modelul lor **real-luciferic**. Și, prin refuzul, ACCEPTAT „cu brio” de noi, **al culturii generale**, ca premisă a puterii de stăpânire (în primul rând, stăpânire-apărare

JURNAL DE DASCĂL

a propriului nostru eu real), rock-erii-punck-erii ne cheamă (și ne au) alături de ei, să agonizăm solidar și în turmă.

Veți întreba: „Dar ALȚII aceia – asupra cui vor stăpâni – asupra unor cadavre ambulante”? Exact **asta** nu pot (pre)vedea acei „alții”, orbiți de superbie... Dar **forța culturii generale** este doar întru letalitatea Terrei? Nici vorbă – tocmai asta voiesc a vă spune: străduiți-vă, tineri ai Pământului, să preluați puterea de la cei pentru care **cultura generală** e o armă de distrugere, să deveniți **elita reală**, prin **BENEFICIUL ACȚIUNII VOASTRE TERESTRE** și, prin stăpânirea de către voi a **culturii generale**, s-o transformați, pe aceasta, **cultura generală**, în arma de apărare a demnității umanului din voi și a unui viitor uman demn, al planetei greu-încercate – Pământ. Dar, dacă n-aveți încredere în **cultura generală**, n-aveți cum să fiți vizionari, deci n-aveți cum să vă responsabilizați, în legătură cu misiunea voastră terestră. Deci, logic, veți fi, întâi,

„tovarășii de drum” (complicii crimei planetare a „acelora” – despre care însuși **Christian Rakovski** vorbea cu teroare) și, apoi, veți deveni victimele, aneantizate în penibil ultim-înjositor și inconștientă, ale celor numiți ALȚII-ACEIA. Fără a avea intenția să jignesc pe nimeni, consider că tinerii ar trebui să (re)înceapă a se considera oameni, luând model, eventual, de la atât de ambițioasele tinere spirite ale Renașterii, de la acel „uomo universale”, cultivat atunci... odată ca niciodată... pe când oricare tânăr era în stare să conducă CETATEA, sau să emită, cel puțin, o teorie eficientă pentru salvarea CETĂȚII (**Thomas Morus** și **Tommaso Campanella** aveau abia peste 30 de ani, când și-au compus soluțiile sociale, religioase etc. din **Utopia**, respectiv **Cetatea Soarelui**, la fel, **Girolamo Savonarola**, când a impus regimul teocratic în Florența, iar **Niccolo Machiavelli** a trasat comportamentul modern al omului politic, în **Principele**...).

Pe când ne-credeam în „Iisus - Filosoful” ...

Prin anii '70, licean fiind și, apoi, student, mă înflăcărasem de jocurile filozofiei. Niște jocuri precum cele de artificii: se face, ceva vreme, o lumina înaltă cât cerul, mirifică, pentru ca, apoi, totul să se scufunde într-o beznă și mai mare decât cea dinainte...

Întrebări sinistre aduceau răspunsuri și mai sinistre. Cine mai era ca mine? Îi înnebuneam pe toți colegii cu speculațiile cele mai abracadabrante. Mi-am făcut într-o vreme, mai de curând, chiar procese de conștiință că, pe vreo câțiva fii de țărani, creștini, în felul lor, i-am convertit, pe atunci, la nihilism: „Ce Iisus? Ce credință? Măi

flăcăi, ia să vă demonstrez eu că, de fapt, tot ce ziceți voi că este – nu este!” Și trișam, trișam fără rușine, pe baze foarte serioase, de budhism și nihilism!

Doamne, ce alba-neagra se poate juca cu cei slabi de înger, în materie de filosofie: le poți demonstra, riguros științific – ORICE! Căci în afară de Știința Spirituală, toate „științele” sunt surrogate ale neamului. Apoi, însă, mi-am zis că, oricum, dacă atâta le-a fost lor credința, încât un amărât de aventurier, de mercenar al ideilor, cum eram eu pe-atunci, i-a clătinat și smuls din credință, înseamnă că nu era credința lor prea de soi, și ar fi căzut, oricum, victime vieții

JURNAL DE DASCĂL

dure și oamenilor răi și perversi. Asta nu mă face să nu mă socotesc un emisar al Răului și al Perversiunii Raționaliste și Antiraționaliste, concomitent, pentru acele vremuri. O slugă, inconștientă și iresponsabilă, a Diavolului. Cursurile profesorului **Titus Raveica** n-au avut alt rost, pentru mine, decât să-mi furnizeze muniție, adică argumente pentru aiurelile mele frumoase și inutile, precum papagalii ori păunii...

Jonglam cu citate din **Aristotel**, din **Plotin**, apoi din renașcențiști (**Marsilio Ficino**, **Leon Ebreo**, **Giordano Bruno**, **Eramus**, **Niccolo Machiaveli**, **Thomas Morus**, **Tommaso Campanella**, **Grotius**), pe urmă, **Spinoza** și, mai târziu, chiuiam de fericire smintită, descoperindu-i pe **Nietzsche**, **Heidegger**, pe existențialistii și fenomenologii... - **Camus**, **Sartre** și **Dufrenne**, slăbiciunile mele... „Dumnezeu a murit”... Și s-au născut **Marx** și **Engels**, **Lenin**, **Stalin**, **Hitler**, **Mao** și **Huntington**, **Robert Kaplan** și cuplul **Alvin-Heidi Toffler**... Filozofia, „iubirea de înțelepciune”, a adus în lume destulă NEBUNIE...

Mă aud parcă și acum, cum încercam să-i conving pe toți, și păcatul meu este că i-am și convins, pe unii mai slabi de înger, că **Iisus** a fost un mare filosof, un mare comunist chiar, care umbla, precum sofistii greci peripateticieni, „să se dispute” cu oamenii... Și era rufos ca un student de azi, și tot la fel de murdar, precum generația hippy de ieri sau rock-erii de azi. Mi-a spus domnul **Raveica**: „Nu putea, măi, să fie mai murdar decât **Platon**, că **Platon** a murit de păduchi...” N-a îndrăznit, pe-atunci, să-mi spună că, de fapt, cămașa dintr-o singură bucată, pe care au tras-o la sorți legionarii romani, era însăși lumina albă cerească, adânc muștrătoare, dar și mai adânc învăluitoare în iubire și iertare...

Târziu, mi-am dat seama că nu-i îndrăgeam pe **Jakob Böhme** („cizmarul din

Görlitz”) și pe sofistul **Platon**. De ce oare? Mai târziu, peste ani, și prin intermediul unor buni și bravi teologi vii, precum și a unora trecuți de mult în nemurire (părintele **Cleopa**, părintele **Galeriu**, părintele **Stăniloae**, dar și medievaliștii **Grigore Palama**, **Grigorie din Nazianz**, **Francisc din Assisi** și **Meister Eckhardt**) am descoperit de ce. Pentru că ei nu-mi permiteau să speculez și nici să chinui bezmetic despre nimic ori despre **nimicul întemeietor**: ei chiar mă obligau să fac supremul efort de a mă disciplina interior, pentru a-mi descoperi, temelia reală și rostul. Echilibrul spiritual, lumina blândă, constantă și lină – și liniștea-împăcare cu cerul, pământul și cu propria voce interioară... Și așa, am făcut cunoștință, dureros, dar vital cu mistica, apoi cu ocultismul antroposofic al lui **Rudolf Steiner**. Parcă sufeream interior mai puțin, parcă mă linișteam, din jonglerii și mersul pe sârmă de până atunci, parcă începeam să mă înnobilez pe dinăuntru, să nu îmi mai apar ca un saltimbanc și trișor, jalnic și jigărit, pe dinăuntru și pe dinafară.

Am pus mâna, serios, întâi pe **Dialogurile** lui **Platon** și am simțit șovăiala lui vinovată în fața miturilor. Dar, cu bravura încăpățânatului, **Platon** nu se lăsa: povestea și afirma mituri, chiar dacă credința lui se clătina, deja, serios, atâta de serios, încât nu i-a mai putut preda lui **Aristotel** decât **bucătăria și baia** – nu și **salonul spiritual**: adevăruri pragmatice și scrobite, bucăți de adevăr, cu sângele și roind anonim, din care se pot prepara aperitive și vieți de ocazie... și atunci, smerindu-mă pentru greșeala de a nu-mi fi urmat tradiția familiei – căci, după mamă, sunt urmaș al unui șir nesfârșit de preoți – am pus mâna, cu nădejdea din urmă a aflării și stabilității spirituale – pe **BIBLIA** lăsată mie moștenire de bunicul meu.

Nu mai era nici o speculație, acolo, în

JURNAL DE DASCĂL

Sfintele Evanghelii. Era sufletul meu, pe care, în sfârșit, după atâtea ocoluri și călătorii fără noimă (și, totuși, poate necesare, spre a mă feri, pe viitor de curiozități maladive și târzii) îl regăseam, pe acest suflet al meu, bântuit, în secret, de neliniști și nostalgii celeste, îl regăseam în Iisus, care nu era filosof, ci era OMUL și DUMNEZEUL, amândoi într-o Ființă – Ființa întru care, prin CREDINȚĂ, puteam deveni și eu Iisus – Fratele meu mai mare și mai înțelept. În sfârșit, aveam, pe Pământ,

pe cineva care să mă iubească necondiționat, absolut, cu toate ticăloșiile mele, cu toate dezertările și adulterele spirituale, și să-mi zică, precum i-a zis femeii greșitoare, simplu și încurajator de simplu: „Nu mai face.” Atâta. Doar atâta era de ajuns să înțeleg cât de odios este Răul, și câtă lumină poartă în el Binele. *Iisus*, și numai el, îmi înțelegea, total și una câte una, toate suferințele drumului meu de haimana a gândirii, și mă întreba de ceva de care, până atunci, îmi fusese cumplită rușine: mă

întreba de SUFLET. Pentru prima oară de când țineam cărți în mâini, am plâns. Și nu mi-a fost rușine, ci, dimpotrivă, prin plânsul ușurător, m-am simțit, dimpotrivă, dintr-odată, cu mult mai puternic. Aidoma cavalerilor medievali, care mi-au încântat copilăria, mă simțeam în stare să înfunt orice rătăcirii și zgaibe ale rătăcirii. Ucigând teoriile amar-seducătoare și fantezmele vampirice ale ideilor goale.

Acesta a fost semnul că mă lecuisem de filosofie, de „filosofia de sistem”, de protezele ei spirituale, care cumplit mai scârțâie și se rup, sub tine și cu tot cu tine, și te trimit de-a rostogolul în beznă, în disperare, când ți-e lumea mai dragă. Acum, prin creștinism, eram în lume, dimpreună cu lumea.

O, Filosofie pe care, de ani buni, te-am repudiat, ai greșit enorm față de omenire: din pricina ta, Filosofie, istoria este atât de grea de păcate. Ba, aș zice chiar că primul FILOSOOF a fost însăși Maiestatea Sa – SATAN – căci ce altceva decât discurs sofistico-silogistic, este ispita lui către Eva? Deci, Filosofie, din pricina ta există ISTORIE, din pricina ciouturilor tale de adevăr, suferim în istorie, noi, toți oamenii! Căci, niciodată, n-ai fost în stare să faci altceva decât să te închizi în sistem, deci în limitarea minciunii: ADEVĂRUL DIVIN nu este o bucată, ci întregul senin și deplin. Ai îmbolnăvit omenirea de neîncredere, cu scepticii, gnosticii și agnosticii tăi! Tu însăși, Filosofie, mârâi bolnavă, căci simți povara celor atât de multe, rele și atât de cețoase și fumegoase INTEROGAȚII STERILE, pe care le-ai tot purtat prin sufletul inocent al omenirii, căci calvinul *J. J. Rousseau* are dreptate: „*Omul este lăsat bun de la Dumnezeu.*”

Simt, Filosofie, că tu te dai cu capul de toți pereții, de durere și oboseală și lipsă de rost și speranță. Dar, pentru că ești a lui Lu-

JURNAL DE DASCĂL

cifer, ai superbia de a nu-ți recunoaște calvarul inutil, ne-mântuitor **nici de tine, măcar!** Îți spun, eu, cel trecut prin iadul tău, purtând pe tot sufletul cicatricile păcatelor superbe minciuni, dorinței aprige de faimă – pe care mi le-ai croit tu, cu atâta cruzime nepăsătoare – îți spun eu, Filosofie, căreia i-am încredințat o tinerețe întreagă, pe care mi-ai smintit-o și întunecat-o – îți spun ție, Lucifer-Filosofie: dacă vrei să te vindeci și să nu mai gemi de teroare, dacă vrei să te mântui de bezne și de înșelătoare lumini, mereu trimițând la Minotaur și Labirint -1- fie dispari, copleșită de măreția credinței în MIRACOLUL GOLGOTEI – unica revoluție reală a omenirii! -2- fie redevino reverențioasă față de RELIGIE și față de creștinism, în primul rând (ca supremă treaptă a evoluției spirituale pe Pământ) – ca-n evii trecuți, dinainte de **Platon-Șovăielnicul** – evii lui **Pitagora** și **Zalmoxis**: slujba ta e să însoțești, cu rigoarea și luciditatea ta, de care, uneori dai dovadă, să însoțești omenirea, precum a făcut-o spiritul **Sf. Augustin**, pe drumul glorios spre **Cetatea lui Dumnezeu**.

Dacă nu vei face acest lucru, dacă nu vei înțelege să te subordonezi lui Dumnezeu Cel Viu, atunci soarta ta este pecetluită: vei fi acuzată, iar și iar, de toate crimele omenirii, de tot sângele care se vărsa, de cel puțin trei veacuri încoace, sub pretenția de "luptă a ideilor": ILUMINAȚII te folosesc, te exploatează crunt și te compromit total – din veacul XVIII și până azi, alăturându-ți numele de toate nemerniciile lor, făcute în numele PUTERII, pe care o vor absolută, asupra globalizării omenirii, mondializatei existențe a lumii terestre. Ceea ce, curând, vor ști toți că se numește Guvernul Mondial, te va folosi drept complice și mască, pentru reducerea omenirii la o gregaritate jalnică. *Dacă Biserica Catolică, în vremuri mult mai*

„cuminiți” decât ale noastre, a îndrăznit să folosească însăși religia drept pretext pentru crimele, masacrele, adevăratele holocausturi și genociduri, de pe cinci continente, crezi, naivă Filosofie, că Guvernul Mondial va pregeta să te ia drept suport „ideatic” al cataclismului socio-economic, pe care deja îl „prelucrează”, spre a fi „înghițit” cât mai deplin, de omenire?

Deja ai fost manipulată, Filosofie, drac bătrân, naiv și obosit, câtă vreme marile ordine și lojele masonice, în triumfalul veac a lui Voltaire, ca și în veacul în care trăim, sau numit și se numesc „societăți filosofice”. Iată ce spunea **Francois Furet**, în lucrarea lui **Reflecții asupra revoluției franceze: „Societatea filozofică (n-n: în sensul de ordin și lojă masonică) este prima formă de producere a unei constrângeri colective, născută la confluența unui mecanism sociologic, cu o filosofie a individualului. Alăturarea voințelor libere creează tirania Socialului, religie a revoluției franceze și a secolului XIX”**. Și al celui prezent, XXI, spun eu, azi. Tu Filosofie, care ai făcut atâta caz de „democrație”, vrei, oare, să te trezești, peste noapte, complice a celui mai teribil totalitarism, totalitarismul care să înlocuiască orice religie cu „hristoși falși” și despoți adevărați? Deși ai „fasonul” de diavol, ai fost, totuși, slăbiciunea celor mai avântați ani ai existenței mele terestre, nu te pot părăsi la greu. De aceea, te implor, Filosofie: recunoaște, dimpreună cu **Mircea Vulcănescu, Nae Ionescu, Nikolai Berdiaev**, ceea ce spiritul uman recunoaște, pe Dumnezeu cel Viu! Și vei împărtăși cu Biserica Sa-Hristos, meritele mântuirii, ale revelării luminii și păcii veșnice, într-un **înțelepciunea din veci!**

prof. doctor în litere
Adrian BOTEZ

CORINA CIUCU

Un aliaj aproape ideal între seriozitate, ținută demnă și severă, pe de o parte, aer camaradesc, dezinvoltură, un dezvoltat simț al umorului, pe de altă parte; disponibilitatea pentru afecțiune, luciditatea, farmecul și sobrietatea, naturalețea atitudinilor și limbajului

fac profilul unei profesoare, în egală măsură, respectate și simpatizate. E o performanță să predai biologia și să-i faci pe elevii tăi nu numai să înțeleagă ceea ce predai, dar chiar să aștepte cu plăcere fiecare oră! Mai puțini știu, având în vedere modestia doamnei profesoare **Corina Ciucu**, că a elaborat o **Metodică a predării biologiei** (Focșani, Ed. Zedax, 2002) și un **Memorator de biologie** pentru clasa a XI - a (2004). Iată două opinii autorizate despre una dintre profesoarele care contribuie din plin la prestigiul instituției în care ne desfășurăm activitatea.

Metodica Predării Biologiei se adresează, cu siguranță, studenților de la Secția de Biologie și poate fi folosită și de profesorii de biologie din învățământul preuniversitar.

După partea introductivă, în care autoarele își declară intenția de a pune la îndemâna studenților un material de lucru care să-i introducă în universul școlii, urmează prezentarea de Curriculum Național, cu toate componentele sale.

Autoarele prezintă ap oî, în mod firesc, principiile procesului de învățământ. Este necesar ca acestea să fie cunoscute, întrucât, pe acestea se axează modelarea personalității elevului.

Analiza metodelor didactice, clasice și moderne sau modernizate, constituie chintesența unui curs de metodică. Metodele și procedeele didactice sunt elemente cu care lucrează profesorul și pe care trebuie să le utilizeze și să

le îmbine cu multă măiestrie.

Capitolul mai sus menționat este bine realizat, fiind urmat de un alt capitol foarte important: „Integrarea mijloacelor de învățământ în predarea – învățarea biologiei”. Predarea biologiei în școală trebuie să pornească de la materialul natural, existent în colecțiile laboratorului de biologie (cabinetul de biologie). Facilitarea înțelegerii materialului natural, a structurilor și proceselor biologice complexe se realizează prin numeroase mijloace de învățământ, care trebuie să fie integrate, în lecție, așa cum spun autoarele, cu maximă eficiență

Evaluarea randamentului școlar este bine prezentată în lucrare. Evaluarea este progresivă și bipolară, rezultatele obținute de elevi (realizarea obiectivelor operaționale) fiind expresia directă a muncii profesorului. De aceea, înțelegerea nuanțelor moderne ale evaluării are o semnificație majoră în școala timpului nostru.

Autoarele abordează apoi problema proiectării și explicării Curriculum-ului la decizia școlii (C.D.S.), care reprezintă, de fapt, elementul cu adevărat nou. Este însă păcat că aplicarea lui în școală se face la voia întâmplării sau în sensul acoperirii unor orgolii. Autoarele prezintă clar ce înseamnă C.D.S. și care este menirea lui.

Lucrarea se termină cu un capitol inedit, **Standarde de performanță ale profesorului de biologie**. În cadrul acestuia, sunt prezentate obligațiile pe care le are profesorul de biologie, în vederea realizării unui învățământ de calitate.

Modele de proiecte didactice prezentate sunt bine alese și vin în sprijinul cititorului.

Consider că lucrarea **Metodica predării biologiei** realizată de Camelia Ureche și Corina Ciucu reprezintă un punct de atracție în peisajul literaturii de specialitate, drept pentru care o recomand cu căldură profesorilor și studenților.

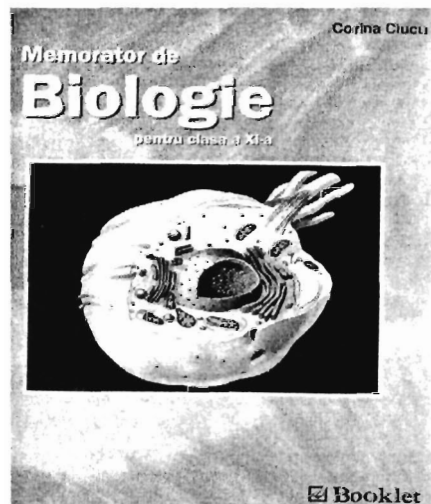
Prof. dr. Gheorghe MUSTAȚĂ
Univ. "Al. I. Cuza" Iași

DASCĂLII NOȘTRI

Comentând recenta lucrare semnată de doamna profesoară Corina Ciucu:

„Memoratoarele de biologie sunt esențe scrise ale științelor biologice. Memoratorul de față este bine conceput. Autorul nu poate fi decât un profesor care se respectă, un model al profesorilor de biologie din județul nostru, căruia îi adresăm sincere felicitări pentru ceea ce a făcut și ce face la Colegiul Național „Unirea” Focșani și îi datorăm considerație pentru întreaga sa activitate didactică.”

Prof. Neculai FLOREA
Inspector Școlar

Un om obișnuit la prima vedere!...

Mi-am respectat întotdeauna profesorii!...I-am îndrăgit și, în consecință, mi-e dragă amintirea lor. Fiecare a sculptat cu răbdare, migală, cu tact, căldură și afecțiune, lăsând urme adânci și definitive în sufletul și mintea mea. Nu cred nici o clipă că atunci, când le eram elev, nu credeau că

într-o zi voi înțelege truda lor, dar chiar așa stând lucrurile, puțini sperau că aş putea restitui altora, peste ani, căldura și energia primită de la ei.

Mi-am respectat profesorii și sunt mândru că le-am fost elev, dar pentru **Profesorul de matematică** am trăit, atât cât a vrut Domnia Sa să trăiască, un sentiment mai profund pe care mi-e foarte greu să-l definesc, deși este încă prezent în mine și-mi creează o stare de împlinire și confort interior de o rară noblețe.

Domnul Profesor **Ionel Atanasiu**, al cărui nume îl transcriu cu reverență vibrândă, nu ne-a predat matematica! Ne-a învățat cum să înțelegem matematica! Orele petrecute în prezența Domniei Sale aveau altă dimensiune: treceau extrem de repede! Nu era un bun povestitor, dar... nu putea pune mâna pe cretă până nu ne spunea ceva nostim, ceva interesant, ceva ce-l încântase peste măsură în lecturile sale cu o seară înainte. Era, spre exemplu, fascinat de cărțile de călătorii și cele de amuzamente matematice.

Avea o ținută impecabilă și asortată cu mult bun gust. Foarte rar lipsea de la ore (pe vremea aceea nu era la modă chiulul

DASCĂLII NOȘTRI

profesorilor, ce vremuri!), în schimb, foarte des făcea ore de pregătire cu cei care iubeam matematica. Se entuziasma ca un copil la soluțiile noastre și venea cu tot felul de prelucrări ale problemelor pe care ni le dicta din „niște caiete” ale sale. Tot timpul trebuia să avem probleme noi, probleme frumoase, probleme... cu probleme, deoarece, obișnuia să spună : ...**matematica-i ca femeia; dacă nu te ții de ea, te lasă!**

A fost un om obișnuit la prima vedere, foarte calm, corect, echilibrat, distins prin atitudine și ținută, respectuos și respectat. Timp de câteva decenii, împreună cu profesorul **Vasile Gheorghiuță**, a reprezentat cu cinste învățământul vrâncean la marile concursuri de matematică. Și ce rezultate de excepție au fost! Timpul le-a înecat în urâcioasa sa curgere. Memoria omenească nu se încarcă cu lucruri inutile! E trist, cât se poate de trist, dar adevărat! Poate, de aceea, îmi spunea la câțiva ani după pensionare: „**E greu, băiete! Când eram la catedră, mă chema să mă felicite chiar prima secretară (un soi de prefect de azi), iar acum nu se mai uită nici dracu' la mine!**”. A fost foarte afectat de tratamentul românesc al pensionarilor și ne-a dat a înțelege că ar fi mai bine să nu ieșim la pensie din învățământ...

Abia după ce a trecut în veșnicie (2003) am realizat că profesorul nu a fost un om obișnuit! Mi-au fost încredințate spre păstrare (și nu numai), de către doamna **Atanasiu** peste 50 (cincizeci) de caiete, majoritatea cu 100 de file, în care se află munca de o viață a profesorului meu! Fiecare caiet are pe copertă menționată perioada în care a fost scris și un număr de ordine. Te cutremuri: de la început **Profesorul** a știut că se angajează într-o muncă ce avea să dureze cât viața! Pe fiecare pagină, cu un scris impecabil, se află câte o problemă, soluția ei și data când a trimis problema spre a fi publicată în „*Gazeta de Matematică*”. Sunt caiete cu rezolvările tuturor problemelor din manualele nou apărute atunci. Sunt caiete cu probleme ce se

încadrează într-o singură temă (Ecuatii funcționale), semn că **Profesorul** ar fi vrut să publice cărți pentru elevii săi, pe care i-a iubit atât de mult. Nu lipsesc surprizele... Sunt caiete cu probleme distractive, dar și caiete cu maxime, citate deosebite și chiar poezii în care tot matematica rămâne epicentrul unei stări de suflet deosebite... Sunt caiete în care un om obișnuit (la prima vedere) a adunat un univers... de gânduri și simțire!

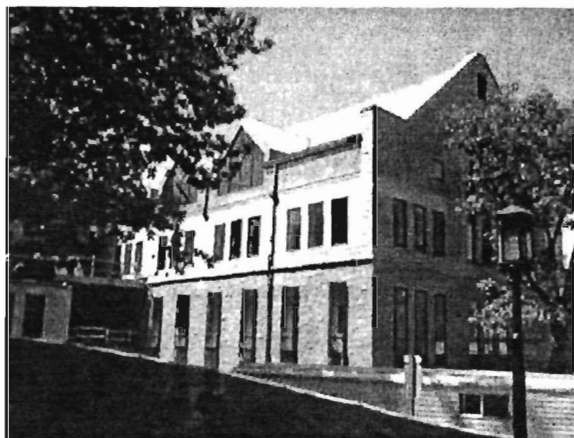
Câtă pasiune, câtă perseverență, câtă migală, câtă dragoste pentru matematică, cât respect pentru elevi!!! Ce exemplu pentru arta redactării, pentru claritatea exprimării, pentru plăcerea de a scrie atât și numai atât cât trebuie! Și cât de mult poți să iubești un om, o viață întreagă, pentru a-i crea atâta liniște sufletească, atâta căldură interioară, atâta forță, atâta timp pentru pasiunea vieții lui, ne-a arătat soția domnului **Profesor**, căreia numai acum îi putem mulțumi, căci numai acum vedem ce-a fost cu adevărat în spatele cortinei.

Acesta a fost **Profesorul** meu de matematică: un om obișnuit la prima vedere care a trăit cu o intensitate greu de imaginat astăzi, sub un clopot de dragoste, liniște și armonie familială, doar pentru copiii lui – elevii!!!

Profesor de matematică Dan POPOIU
Absolvent al
Colegiului Național „Al. I. Cuza”
Focșani, promoția 1977

O PROFESOARĂ DIN FOCȘANI ÎI ÎNVAȚĂ PE AMERICANI ENGLEZA

V-o mai amintiți pe doamna profesoară **Luminița Drăgulescu**? A predat limba și literatură engleză în Colegiul Național "Unirea" din Focșani în perioada 1997-2001, după ce, puțini știu asta, absolvise Facultatea de Litere (secția limba și literatura engleză) în anul 1994 și funcționase timp de trei ani la o școală generală din Focșani. În 1997 a ajuns titulară a catedrei de limba și literatura engleză, în urma unui concurs, funcționând la Colegiul Național "Unirea". Peste doar patru ani (2001) ajunge să predea engleza într-o universitate din S.U.A, după ce a câștigat o bursă **Fullbright Foundation**.

Bursa constă într-un schimb profesional de experiență: domnul Robert Fallet a predat timp de un an la Colegiul Național "Unirea" din Focșani, iar în locul său, la un "college preparatory school" din West Virginia a predat doamna Luminița Drăgulescu. Colegiul respectiv se numea **The Linsly School**, iar ea a predat în acel an (2001-2002) engleza și *creativitatea literară* la clasele a XI-a și a XII-a. Informațiile au fost preluate de ziarul **Libertatea** din 15 noiembrie 2004 (Victor Gurescu), de unde reproducem câteva declarații și considerații ale fostei profesoare a Colegiului Național "Unirea" din Focșani, în prezent doctorand, profesoară la West Virginia University. Genul de cursuri predate de ea este obligatoriu pentru orice elev american,

fie că urmează liceul sau facultatea.

Doamna Drăgulescu declară ziaristului Victor Gurescu de la **Libertatea** că stilul de scriere și de documentare din școala americană e foarte diferit de cel românesc, *e mult mai pragmatic, la obiect, fără înflorituri și subtilități* care, în opinia ei, complexează învățământul românesc. Ea spune că nu se poate face nici o comparație în ceea ce privește cele două sisteme de învățământ, respectiv cel din România și cel din S.U.A.

Americanii au o problemă cu gramatica standardizată, preferă să scrie după ureche, iar eu, ca profesor român de limba engleză, am cunoștințe de gramatică foarte solide, spre exasperarea studenților.

«La „West Virginia University”, universitate la care am ajuns să predau după ce mi-am încheiat contractul cu „Linsly School”, îmi proiectez singură cursul, iar relațiile dintre profesor și studenți sunt mai relaxate decât cele din România. Modelul este cel socratic, în care studentul are dreptul să pună la îndoială, să întrebe, să analizeze ... Fiecare pas trebuie justificat. În țară, modelul profesorului clasic este cel de autoritate incontestabilă asupra studentului. Personal, sistemul din S.U.A. mi se potrivește ca o mânășă.»

P.S. Cel puțin această ultimă declarație, care se referă la relațiile dintre profesor și studenți (dar nu numai), ar trebui să ne pună pe gânduri!

„ISTORIA LUI ȘTEFAN CEL MARE” (NICOLAE IORGA)

„*Istoria lui Ștefan cel Mare*”, carte scrisă de *Nicolae Iorga*, a fost publicată pentru prima oară în anul 1904, la comemorarea a 400 de ani de la moartea marelui domn al Moldovei, fiind prezentate momente esențiale din istoria sa, dar și din istoria neamului nostru românesc. Pentru că, istoria lui Ștefan cel Mare nu este altceva decât istoria neamului nostru, istoria Moldovei.

Lucrarea de față este structurată în „cărți”, în număr de șapte. Fiecare carte la rândul ei este împărțită pe capitole, purtând fiecare titluri cât se poate de expresive.

Cele șapte cărți ne înfățișează progresiv viața lui Ștefan cel Mare, începând de la înființarea Moldovei, introducându-ne astfel în atmosfera vremurilor demult apuse, și prezentându-ne contextele interne și externe de până la Ștefan cel Mare. Primele două cărți stau mărturie acestor lucruri. Prima carte intitulată „*Țara Moldovei până la Ștefan cel Mare*” este divizată la rândul ei în trei capitole: „*Țara Românilor, Țara Românească*” ce cuprinde descrierea geografică, organizarea teritorială și politică, precum și influențele manifestate de coloniștii germani în perioada de început a Moldovei. Urmează capitolul „*Moldova până la Alexandru cel Bun*” în care ne este prezentată succesiunea la tronul Țării Moldovei începând cu *Lațcu*, întemeietorul Episcopatului catolic al Siretului, urmându-i *Ștefan Vodă I, Petru Vodă, Roman Vodă, Ștefan Vodă al II-lea*. În ultimul capitol al acestei prime cărți „*Alexandru cel Bun*” ne este prezentată domnia acestuia, cu tot ce e implicat: supunerea față de Polonia, luptele cu turcii, întemeierea de mănăstiri, precum și organizarea Mitropoliei Moldovei.

În cea de-a doua carte „*Tatăl lui Ștefan*

Vodă. Tinerețea lui Ștefan” deja începe să ni se ofere informații despre viitorul conducător al Moldovei. Cartea este structurată pe patru capitole: „*Lupta pentru scaunul lui Alexandru cel Bun*”, lupta încheiată cu venirea la tron a lui *Petru Vodă* ce se închina Poloniei. „*Bogdan Vodă, tatăl lui Ștefan cel Mare*”, care sfârșeste prin a fi omorât de către *Aron*, ce-și ia mai apoi numele de *Petru Vodă* sau *Petru Aron*. „*Domnia lui Petru Vodă Aron, ucigașul lui Bogdan Vodă*”, în timpul căreia *Ștefan* e nevoit să părăsească Moldova, iar *Petru Aron*, după numeroase lupte e nevoit să închine Moldova turcilor. Ultimul capitol al acestei cărți „*Lupta dintre Ștefan și Petru Aron*”, încheiată cu înfrângerea și fuga în Polonia a lui *Petru Aron* și ungerea lui *Ștefan* de către Mitropolitul *Teoctist*.

Începând cu cartea a treia „*Domnia lui Ștefan cel Mare până la luptele cu turcii*” (1457-1475) suntem părtașii evenimentelor ce au avut loc din momentul urcării lui *Ștefan* pe tronul Moldovei și până la sfârșitul domniei sale. Primul capitol al acestei cărți „*Cele dintâi legături cu polonii. Împăcarea boierilor*” ne prezintă intențiile lui *Ștefan* de a-l prinde pe *Petru*, ucigașul tatălui său care se afla în Polonia. Reluând astfel legăturile cu această țară. „*Luptele lui Vlad Țepeș cu turcii. Încercarea lui Ștefan de a-i lua Chilia*”, în urma conflictului cu otomanii, *Vlad Țepeș* îl atrage pe *Ștefan* împotriva sa. Se știe că voievodul moldovean dorea să-i ia Chilia și pune la cale un complot pentru a fi adus la tron în locul lui *Țepeș, Radu cel Frumos*, fiul acestuia. „*Căsătoria lui Ștefan. Luarea Hotinului și Chiliei Luptele cu Mateiaș Corvinul*”, capitol în care este prezentată căsătoria lui *Ștefan* cu *Evdochia* de la Kiev, câștigarea Hotinului, dezbătut cu polonii și

Chilia. La Baia are loc lupta cu **Matiaș Corvinul**, iar în 1468 sunt reluate legăturile cu polonii. Ultimul capitol al acestei cărți „**Luptele lui Ștefan cu tătarii. Amenințările turcești. Clădirea Mănăstirii Putna. Luptele lui Ștefan cel Mare cu Radu cel Frumos și cu Basarab Laiotă. Căsătoria cu Doamna de Mangop**” ne înfățișează o răcire accentuată a relațiilor Moldovei cu turcii, care au început să atace granițele, **Ștefan** fiind obligat să apeleze la secui și unguri.

Urmează cartea a patra, în care ne sunt prezentate în detaliu „**Luptele cu turcii**” pe capitole: „**Lupta de la Podul Înalt**”, „**Lupta de la Războieni**”, „**Împrejurimile muntene până la așezarea în scaun a lui Vlad Călugăru**”, „**Căderea Chilie și Cetății Albe**” care au revenit turcilor asociați cu **Vlad Tepeș**. Voievodul **Ștefan** sfârșeste prin a da bir turcilor și ca zălog pe fiul său **Alexandru**.

Cartea a cincea intitulată „**Cei din urmă ani din viața lui Ștefan cel Mare**”, prezintă noile interese ale domnitorului: cucerirea Pocuției, ce duce astfel la un conflict cu polonii: „**Luptele cele dintâi cu polonii**”, „**Scoaterea turcilor din Chilia și Cetatea Albă**”, „**Lupta de la Dumbrava Roșie**”, „**Lupta din urmă pentru Pocuția**”. Cel din urmă capitol, „**Moartea lui Ștefan cel Mare**”, ni-l prezintă pe domnitorul moldovean la anii bătrâneții și situația Moldovei în acea perioadă.

Cartea a șasea intitulată „**Moștenirea lui Ștefan cel Mare**” relatează nedestoinicirea urmașilor domnitorului, precum și dese schimbări de pe tronul Moldovei.

Ultima carte a acestei lucrări „**Amințirea lui Ștefan cel Mare**”, prezintă ceea ce au zis alții despre el, de la cronicari cum este **Grigore Ureche**-„**Ștefan cel Mare la cronicari**”; „**Panegiricul lui Ștefan cel Mare**” care reprezintă cuvântul ahi-mandritului **Vartolomeu Măzăreanu** despre **Ștefan**. „**Ștefan cel Mare și școala literară nouă**”- pomenirea lui **Ștefan** în cuvântul de deschidere al cursului lui **Kogălniceanu**. Letopisețele reprezintă o sursă de cunoaștere a domnitorului, la fel, operele lui

Russo, Negruzzi și Alecsandri.

„**Ștefan cel Mare în literatura populară. Pomenirea lui în timpurile din urmă**”, cum sunt copilaria, legendele scrise despre el, serbarea de la Putna din anul 1871, statuia lui din Iași

Această carte scrisă despre „**Ștefan cel Mare**” se adresează unei pătri cât mai largi de cititori, dat fiind faptul că a fost concepută pentru un moment festiv, așa explicându-se și stilul literar folosit de **Nicolae Iorga**. Cu toate acestea autorul nu-i schimbă absolut nimic din caracterul științific, el tratează istoria Moldovei având mereu în vedere contextul extern, încercând în acest fel să surprindă importanța pe care Moldova o capătă pe plan internațional. **Nicolae Iorga** a acordat o importanță sporită factorului militar și politic, activității diplomatice desfășurate în timpul domniei lui **Ștefan**, reușind astfel să devină o sursă de inspirație și altor lucrări cu caracter demografic, apărute după.

Ceea ce ne-a surprins în momentul în care am deschis această carte, a fost limbajul accesibil și faptul că nu a fost nevoie de eforturi deosebite pentru a o înțelege: pur și simplu am pășit într-o lume demult apusă, dar ale cărei rosturi le-am înțeles fără mari eforturi.

Nu cred că ar fi mai potrivit un alt cuvânt de încheiere despre **Ștefan cel Mare** decât rândurile scrise de **Nicolae Iorga**, în prologul acestei lucrări, acum 100 de ani.

„Dar amintirea sa a luminat întotdeauna... Uneori mai tare, alteori mai slab, dar nici un vânt năprasnic n-a putut-o stinge și astăzi ea se înalță puternică, în marea flacără de mândrie și recunoștință ce pornește din toate inimile noastre, la pomenirea celor 400 de ani de la moartea puternicului împărat senin al românimii. O scânteie din această flacără este cartea de față”. Au trecut doar anii, însă nimic din ceea ce **Iorga** scria acum sute de ani nu s-a schimbat...

Rodica STOICA,
clasa a XII - a G

Itinerar în istorie

Trei zile captivante care ne-au apropiat mai mult decât 2 ani de conviețuire ... Trei zile în care am urmat cu interes cursul istoriei și ne-am lăsat purtați de voința de cunoaștere. Totul a fost îndelung și minuțios pregătit, planificat: traseul, obiectivele. A fost modul nostru de a începe o binecuvântată vacanță!

În dimineața primei zile ne-am întâlnit cu toții în curtea liceului... zâmbete, chipuri adormite dar vesele, bagaje. Nu peste mult timp iată-ne deja la drum, la sfârșitul căruia toți ne-am îmbogățit spiritual dar am epuizat o mare parte din energia fizică.

Un prim popas a fost la binecunoscutul (și chiar apreciatul) simbol al imixtiunii culturii americane, McDonalds-ul din Buzău, ca la un important și necesar moment de repaus pentru a ne aduna forțele și a porni mai departe. Însă, aparatul fotografic l-am pus în funcțiune pentru a immortaliza pe peliculă secvențe de legendă și istorie, abia la atingerea primului obiectiv: Turnul

Chindiei. Turnul Chindiei este un turn de observație din Târgoviște, situat lângă ruinele palatului domnesc, având aproximativ 40 de metri înălțime, fiind construit în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân și necesitând numeroase renovări.

După un drum extrem de obositor, fiind nevoiți să înfruntăm căldura sufocantă cu mult stoicism, cu multe dificultăți, mai ales pentru șofer (care nu cunoștea traseul) am ajuns în cele din urmă la casa familiei **Golescu**, veche familie de boieri munteni, originari din Golești-Argeș, ai cărei membri au jucat un rol deosebit de important în istoria modernă a țării noastre. Întâmpinați de o bibliotecă impozantă încă din hol, am vizitat pe rând toate camerele și salonașele; o impresie deosebită mi-a lăsat salonul turcesc care nu avea nimic din fastul oriental, ci doar elemente care emanau căldura unui salon turcesc tradițional.

În cadrul aceluiași complex era inclus și Muzeul Viticulturii și Pomiculturii, ce prezenta gospodării specializate din toate regiunile țării, inclusiv zona Vrancei; se pare că aici s-au filmat de asemenea multe scene memorabile din filme românești. Fiori reci (și la propriu și la figurat) ne-au cuprins când am coborât în beciul familiei **Golescu**, un loc captivant și cu o istorie interesantă; în partea cea mai întunecată se găsesc celulele în care erau închise slugile pentru a fi pedepsite, iar în partea opusă a fost descoperit un tunel care se pare că făcea, cândva, legătura cu reședința familiei **Brătianu**, vila Florica.

Următorul obiectiv, într-o logică a lucrurilor, a fost vila familiei **Brătianu**. Cu sprijin divin, în pofida faptului că am ajuns exact în momentul când programul de vizită se încheia, ni s-a permis să vizităm reședința familiei care a jucat un rol marcant pe scena politică românească. Rafinamentul, suplețea decorațiunilor, elementele de mobilier (unele unicate, precum o măsuță mozaicată) ne-au impresionat plăcut și ne-au făcut să ne întrebăm cât oare pierde ambientul modern din stilul și eleganța de altădată. Nu trebuie omisă prezența celebrului „cavaler trac”, care se pare că a fost adus din Dobrogea și care străjuiește

intrarea principală a vilei.

Ultimul obiectiv atins în prima zi a fost Mănăstirea Negru-Vodă, în apropiere de Câmpulung, care a fost ctitorită, potrivit tradiției, de către domnitorul **Negru Vodă**, fiind apoi rezidită de primul voievod al Valahiei, **Basarab I** și terminată de fiul său **Nicolae Alexandru Basarab** (1352-1364); în acest așezământ monahal am avut ocazia de a fotografia cea mai veche piatră de mormânt a unui domnitor păstrată în România.

Oboșiți, dar extrem de încântați, ne-am cazat în Curtea de Argeș; după scurte plimbări de „recunoaștere” a orasului, ne-am întors la hotel pentru a ne odihni căci cea de-a doua zi se anunța și ea plină de evenimente.

Dis-de-dimineață am mers să vizităm curtea domnească care datează din secolul al XIII-lea (aflata în prezent în ruine) și care a constituit prima reședință a domnitorilor Țării Românești; a urmat Biserica Domnescă, care este considerată unul dintre cele mai valoroase monumente istorice; Biserica a fost ridicată la începutul secolului al XIV-lea de către primii Basarabi având pictura originală din secolul al XIV-lea, cea mai veche din Țara Românească.

Și pentru a încheia așa cum se cuvine vizita noastră în Curtea de Argeș, ultimul obiectiv a fost Mănăstirea Argeșului, un loc sfânt în care legenda și istoria se contopesc în armonie. Mănăstirea reprezintă cel mai interesant monument, o bijuterie arhitecturală ce datează din veacul al XVI-lea, fiind renumită atât în țară cât și în străinătate. În interiorul bisericii se găsesc mormintele familiei regale și am avut ocazia de a vedea și sicriul regelui **Carol al II-lea**, recent adus din străinătate. În vecinătatea mănăstirii am putut admira arhicunoscuta și legendara Fântână a lui Manole; potrivit legendei, fântâna a apărut în locul în care Manole a căzut de pe acoperișul mănăstirii; de asemenea, impresionanta legendă povestește cum Meșterul Manole a fost nevoit să-și sacrifice soția, zidind-o de vie într-unul din zidurile mănăstirii.

După ce ne-am reluat locurile în microbuz, am pornit extrem de entuziasmați pentru că urma să străbatem ceea ce ar putea fi rezultatul unui efort de milenii a naturii, Transfăgărășanul și culoarul Rucăr-Bran.

Cuvintele se dovedesc și de această dată

sărace, știrile nefiindu-mi deloc folositoare în încercarea mea umilă de a sugera grandoarea, sublimul muntelui; fața impresionantă cu care erai înconjurat îți tăia răsuflarea. După Lacul Vidraru, obiectivul următor a fost Peștera Dâmbovicioarei. Primul lucru care te șoca era umiditatea și aerul rece, tăios, cu totul specific unei astfel de formațiuni geologice; pentru unii dintre noi era prima dată când luam contact cu „bijuteriile” speologice sau cum ni s-a spus la geografie cu stalactite, stalagmite, care sunt dovada unui proces ce poate dura sute de ani.

Cea de-a doua zi a excursiei se va încheia (oficial) prin cazarea la o pensiune din Bran. Aici condițiile atmosferice erau cu totul diferite de cele cu care ne obișnuisem în ziua precedentă; soarelui arzător i-a luat locul ploaia mărunta și norii plumburii, iar în locul căldurii moleșitoare am fost întâmpinați de un aer rece, dar revigorant.

Ultimul, și cel mai important obiectiv turistic (atins în ultima zi) a fost Castelul Bran. Un prim lucru care m-a impresionat a fost numărul extrem de ridicat al turiștilor străini veniți din toate colțurile lumii pentru a vizita „reședința” lui Dracula, în căutarea unei legende supra-dimensionate de interesele comerciale și de imaginația exacerbată a unor scriitori străini. Castelul a fost construit între anii 1377-1382, pe o stâncă de 60 metri înălțime, îndeplinind funcții militare și de punct de vamă; degajă o atmosferă medievală, autentică și impresionează prin sobrietate, austeritate.

Și astfel se încheie itinerariul unei excursii ce a durat doar 3 zile, dar care ne-a îmbogățit intelectual și spiritual. Cu multe amintiri, cu o cultură generală îmbogățită, cu fotografii și suveniruri ne-am întors pe „tărâmul” natal, umbriți doar de o ușoară melancolie și un fin regret că totul s-a încheiat atât de rapid. Dar urmau totuși 3 luni de vacanță...

Georgiana ȘUȘU,
clasa a XI-a F

„Dacă forța unui popor vine și din conștiință despre oamenii aleși pe care i-a avut, ca și din cultura acestora, - Ștefan cel Mare face parte din existența noastră actuală și dă putere mersului nostru înainte.” (Acad. Ștefan Ștefănescu)

Cultura globală

„Diferitele culturi sunt hărți ale înțelesului și semnificației prin care lumea devine inteligibilă.”

(Peter Jackson, geograf, 1989)

În secolul și mileniul în care suntem, omenirea a atins un prag al progresului tehnologic care nu mai poate rămâne apanajul câtorva țări mai dezvoltate și trebuie răspândit și generalizat în toate țările și pentru toți oamenii, pentru a constitui o premisă a treptei următoare de progres.

Contactul cu civilizația tehnologică prezintă aspecte interesante și uneori chiar șocante mai ales când se realizează cu grupuri de populații tradiționaliste, cu un decalaj față de momentul actual de cel puțin 50-100 de ani sub aspectul civilizației materiale. Exemple sunt numeroase.

În partea indoneziană a insulei Noua Guinee, gruparea de populație Amungme nu a avut contacte cu lumea din exteriorul teritoriului până la sosirea companiei miniere McRohan în 1960. De atunci și până în zilele noastre, această populație a învățat o nouă meserie, mineritul, utilizând gigantice camioane și utilaje de excavare pentru a săpa muntele.

Cu noul mileniu, tehnologia modernă a început să facă simțită creșterea nivelului de viață și a confortului. Și totuși, în același timp distruge mii de culturi ale unor civilizații. Astăzi, oameni din toată lumea vorbesc aproximativ 6000 de limbi, iar în jurul anului 2100 numărul lor s-ar putea reduce la jumătate (3000) din cauza schimbării culturilor tradiționale. O parte din ceea ce este și

va fi pierdut sunt practici rituale ca războaiele barbare și mutilarea. Dar așa cum arată **Wase Davis** în lucrarea „*Culturi ce dispar*” amenințările ce se îndreaptă către culturi, se îndreaptă și către perspective unice de a privi viața, reducându-se diversitatea atât de specifică umanității. Pierderea culturilor tradiționale înseamnă și pierderea unor cunoștințe: Vracii au reușit să găsească plante ce pot combate veninul șarpelui. Dispariția rapidă a unor culturi face parte dintr-o „modă” mult mai răspândită. Societățile umane s-au amestecat și s-au schimbat dintotdeauna, dar bunurile, oamenii și ideile avansează cu rapiditate, răspândind o cultură bazată pe tehnologia orientată către mediul urban, ce devine cunoscută pe tot globul în câteva generații. Mulțumită radioului, televiziunii, casetelor video, această nouă cultură a lumii ajunge la aproape oricine, deși există aproximativ două milioane de persoane analfabete. Departe de a fi uniformă, noua cultură globală își schimbă experiența cu inovația, situație de care profită societățile mai puțin dezvoltate. Unele schimbări precum cererea din ce în ce mai mare pentru democrație și drepturile omului sunt benefice, altele totuși sunt mai puțin de dorit (drogurile, violența, armele).

În toată istoria omenirii culturile dominante au avut intenția de expansiune. Sanscrita a dominat Asia de sud secole la rând până în anul 1200 datorită invaziilor noilor religii, grupuri distincte ce vorbeau limbile Panjabi, Hindi și Bengali. În prezent, contextul istoric, social este diferit,

Engleza, acum vorbită de mai mult de o cincime din populația Globului, este un element esențial al noii culturi globale. Nu cumva aparatele electronice, civilizația tehnologică pe ansamblu, răspândesc atât de repede această cultură încât înăbușe orice altă limbă care i-ar putea lua locul? Tot ce-i posibil! Dar noua engleză vorbită este o

limbă, un limbaj în evoluție așa cum afirmă **David Crystal** în lucrarea sa „*Engleza, o limbă globală*”. De exemplu: Ghana, Nigeria, Singapore dezvoltă noi versiuni ale englezei, de neînțeles pentru cei din exterior. Sengleza din Singapore combina engleză cu o limbă numită Hokkien. Astăzi suntem în apogeul reformării globale a culturilor și într-un schimb continuu de obiceiuri, proces numit de către cercetători „*globalizare*”. Este totuși un termen inexact pentru sălbaticile schimbări în politică, afaceri, sănătate și divertisment. Industria modernă a pus bazele pieței lumii în care toate industriile naționale învechite fac loc celor noi care produc bunuri ce nu sunt consumate numai în propria țară, dar și în fiecare colț al planetei. Oamenii au dorit legături comerciale și culturale cu mult înaintea aventurii primei caravane. Dacă în secolul al XIX-lea aceste legături au fost realizate prin serviciul poștal, ziare, căi ferate, imensele nave maritime, în prezent se realizează prin mijloace mai rapide precum televiziunea, telefonul celular, internetul. Astfel dinamica legăturilor interumane sporește, iar diferența față de secolul trecut constă în viteza și țelul acestor schimbări. Televiziunii i-au trebuit 13 ani ca să acumuleze 50 milioane de utilizatori, pe când internetului i-au trebuit doar 5 ani pentru același număr de navigatori.

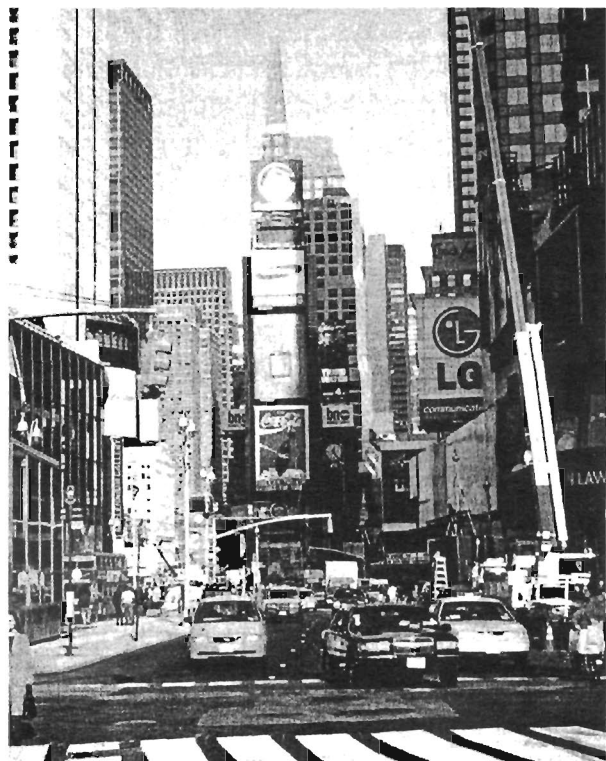
„Asediul cultural” al McDonald’s, Coca-Cola, Disney, Nike, MTV, având ca suport limba engleză, vor influența fiecare cultură și astfel va apărea „McLumea”.

Nu toată lumea este încântată de acest lucru. De exemplu China unde în lucrarea „*China poate spune nu*” sunt date sfaturi de respingere a tot ceea ce este străin. Totuși, așa cum observă unii cercetători, criticii culturii occidentale blamează Coca-Cola și Hollywood-ul, dar nu și computerele și transplantul. Societățile și civilizațiile încearcă să modeleze, să nuanțeze „asediul occidental”. În India, unde sunt mai mult de 100 de limbi și câteva religii stricte, McDonald’s servește carne de oaie în loc de carne de vită și oferă un meniu vegetarian acceptat chiar și de cel mai riguros hindus. În China, țara unor experiențe unice de tip economic, politic se încearcă armonizarea cu asaltul modernismului pe baza principiului „*am împrumutat o cutie americană și am pus conținut chinez*”.

De sute de ani femeile din Africa, Orientul Mijlociu și Asia de sud și-au decorat trupurile cu desene pictate cu o pastă făcută din frunzele plantei Henna. În India aceasta practica se numește mehndi, la fel și la Los Angeles unde e considerată „very cool”. Curioși incorigibili, alergând după noutăți, americanilor le place să experimenteze mâncare etnică, îmbrăcăminte, cuvinte. „Mehndi” este unul din aceste „exotisme”, cea mai recentă „găselniță”. Și când ceva devine „la modă”, devine comercializabilă și comercială. La fel s-a întâmplat și cu muzica rap. Cât timp s-a cântat numai în ghetouri, nu o știa nimeni. Când însă câțiva tineri albi au început să o cumpere, muzica „rap” a devenit o mare afacere, a devenit comercială aducând mulți bani.

Cultura globală nu înseamnă numai televizoare, McDonald’s și pantofi Nike. Urmând impulsul natural specific uman, destinul comun, oamenii din toată lumea nu sunt egali numai prin progresul tehnologic și comercial ci au, mai ales, condiția de „strune” ale aceleași „inimi imense”, specia umană.

După „National Geographic” (august 1999)
Traducere: **Arina CIOCÎLDĂU**
clasa a XII - a F
Prelucrare: **prof. Mariana PECETESCU**

Curiozități din minunile geografice ale planetei noastre

desen realizat de *Toth Arthur*

Siați că:

Prima traversare a marelui deșert Sahara cu un mijloc mecanic de transport a fost efectuată în perioada 17 decembrie 1922-7 ianuarie 1923 cu ocazia expediției organizate de constructorul francez de automobile Andre Citroen și condusă de G.M Haardt și L.L'Audou în-Dubreuil și s-a desfășurat între Algeria și Niger.

Cea mai veche hartă datează din timpul faraonului Ramses al II-lea (sec. al XIV-lea î.Hr) reprezentând exploatarea unei mine de aur dintr-o regiune muntoasă din apropierea Nilului.

Depresiunea Afar din nord-estul Africii, cu altitudinea sub nivelul mării (-120m) este singurul loc de pe glob unde poate fi studiată „la zi” deriva continentelor; structura geologică a teritoriului cuprinzând în bază scoarța oceanică și deasupra un strat gros de sare de 5000 m (din perioada când era golf al Mării Roșii).

Istmul Perekop situat lângă Peninsula Crimeea este cel mai îngust istm de pe glob având lățimea minimă de 8 km și lățimea maximă de 23km.

Insulele componente ale Arhipelegului Comore (Oceanul Indian) sunt denumite și Insulele Parfumului datorită cultivării a plantei Ylang-Ylang ale caror flori au un miros foarte puternic și plăcut din care se extrag uleiuri eterice utilizate în parfumerii.

Insulele Aruba, Bonaire și Curacao (din Antilele Mici situate în Marea Caraibelor) sunt cunoscute și sub numele de Insulele ABC.

Cele mai mari peninsule ale planetei sunt: Arabia (2730000 km²), India (2088000 km²), Indochina (2050000 km²), Alaska (1500000 km²), Labrador (1300000 km²), Scandinavică (8000000 km²).

În România se cunosc peste 10500 de peșteri dintre care Peștera Mare din Munții Retezat este situată la cea mai mare altitudine (2424 m), iar cea mai ramificată este Grota Zânelor din Munții Rodnei cu o lungime de 4270 la altitudinea de 1527 m.

Peștera de la Mânzălești (numele complet Peștera 6 S Mânzălești) situată în Subcarpații Buzăului este cea mai lungă cavitate în sare cunoscută până acum în lume având o lungime de 3160m.

Unul dintre cele mai puternice cutremure din sec al XX-lea (8,2 grade pe scara Richter) s-a produs în august 1994 în Insula Guana din Oc Pacific (SUA) și a fost unicul de mare magnitudine din zonele locuite care nu a făcut victime omenesti.

Cel mai mare val provocat de alunecări de teren s-a produs în G. Lituya din Alaska la 9 iunie 1958 și a avut înălțimea de 524 m.

Cea mai catastrofală alunecare de teren s-a produs în noaptea de 16-17 decembrie 1920 în provincia Gansu (nordul Chinei), provocată de un cutremur de 8,6 grade pe scara Richter, în urma acestor două evenimente peisajul geografic fiind modificat complet: colinele au fost înlocuite cu lacuri, văile s-au transformat în munți.

**Selecția realizată de
prof. Mariana PECETESCU**

Evoluția De ce sex?

La majoritatea celorlalte specii animale, împerecherea nu este nici pe departe atât de plăcută ca la specia umană, lucru deloc uimitor, dacă acceptăm că adevărata afirmație că organul „cel mai” sexual al oamenilor este creierul. Omul, animalul care a fost înzestrat de evoluție cu cel mai mare creier, este și specia care a separat comportamentul sexual de cel reproductiv și i-a asociat foarte strâns o valoare absolută inestimabilă, după care tânjește fiecare individ al speciei noastre, dragostea.

Pentru femelele insectei călugăriță (Mantis Religiosa) a se împerechea înseamnă mai mult decât a se lăsa fecundată de masculul speciei: imediat după acuplare, uneori chiar în timpul acesteia, insecta își devorează partenerul. **Somnul** din apele Oceanului Pacific depune un efort extraordinar pentru a urca pe firul apelor care se varsă în ocean și a-și depune icrele în amonte. Odată ce reușesc să facă acest lucru, peștii se pregătesc să moară. Chiar și la specia umana, cu toate că majoritatea oamenilor nu și-ar da viața pentru o partidă de sex, cei mai mulți și-ar asuma riscuri mortale pentru a apăra viața copiilor lor, aceștia fiind cei care le poartă genele.

Evoluția este o istorie scrisă de nenumărate generații. Moștenirea și transmiterea mai departe a zestrei genetice este, poate, cea mai importantă componentă a luptei pentru supraviețuire, vorbind din punctul de vedere al speciei, nu al individului. Este vorba despre forma

de nemurire a organismelor sortite morții, legătura noastră ancestrală cu părinții, cu strămoșii noștri de acum câteva secole sau milenii cu primii hominizi care trăiau în caverne, cu organisme primitive și forme de viață unicelulare care au apărut în trecutul inimaginabil de îndepărtat al Pământului.

Instinctul de reproducere și genele constituie unul cele mai puternice motoare ale evoluției.

Reproducerea prin clonare

Jerry Johnson și studenții săi au analizat timp îndelungat o specie de șopârle dintr-o regiune din sud-vestul statului american Texas, numită *Cnemidophorus sonorae*, pentru motivul că acest animal are o strategie de reproducere radical diferită de aceea a majorității viețuitoarelor de pe Pământ.

Este o specie constituită numai din indivizi femele, care se reproduc fără împerechere, într-o manieră asexuată despre care mult timp s-a crezut că se limitează la formele de viață primitive.

Fiecare ovul al acestui animal conține un set complet al genelor mamei. Astfel, fiecare pui de șopârlă este copia exactă sau clona-mamei sale, iar reproducerea se desfășoară fără intervenția sexului masculului. Este nevoie de masculi cu adevărat?

Arta de a se reproduce prin clonare, caracteristică speciei *Cnemidophorus sonorae* ridică o întrebare fundamentală pentru biologie. Dacă aceste animale se pot înmulți și își pot transmite genele mai departe fără a avea nevoie de masculi, fără

a face sex , atunci de ce există, totuși, sexul? De ce natura nu a ales o cale mai simplă pentru ca viețuitoarele să se poată reproduce? Oare sexul masculin este realmente necesar vieții?

Oamenii se nasc și cresc într-o cultură patriarhală, care exaltă virtuțile masculine ale curajului, forței și pasiunii. De aceea, în afara feminismului extrem, rar se naște întrebarea dacă bărbații, masculii specii umane, sunt cu adevărat necesari.

Dar pentru biologia evoluționistă, întrebarea este una reală și nu are nimic de a face cu gândirea feministă. Dată fiind eficiența clonării, se pune întrebarea de ce femelele și-ar asuma complicația reproducerii sexuate, când ar putea pur și simplu să transmită întreaga zestre genetică generației următoare, în loc să-și transmită numai 50% din totalul genelor?

Mai mult, de ce ar fi dezvoltat evoluția de comportament o reproducere-curtare și o împerechere - care implică un consum mare de energie și timp? Și totuși, aproape orice viețuitoare care se naște pe această planetă este rezultatul reproducerii sexuate, nu al clonării.

Este evident că masculii au un rol esențial în procesul evolutiv, iar sexul oferă un avantaj. Biologia ne dictează imperios comportamentul care trebuie să asigure transmiterea spre mai departe al genelor noastre. Majoritatea speciilor folosesc în acest scop reproducerea sexuată.

De ce?

Căutând răspunsul la aceasta întrebare, cercetătorul **Robert Wrijenhoek** a mers în Sonora, o localitate din Mexic, pentru a cerceta peștii care trăiesc în micile lacuri din această regiune secetoasă. **Wrinjenhoek** a studiat maladiile legate de

sex, patologia sexuală a acestor animale, și a descoperit că unii pești mici care trăiesc în ținutul mexican atât de arid au abandonat sexul ca modalitate de reproducere, preferând calea asexuată.

Acesta i-a oferit cercetătorului ocazia de a consulta rezultatele unui experiment natural, pentru că în același lac existau pești care se reproduceau pe cale sexuată și alții care se reproduceau într-un mod asexuat. **Wrijenhoek** a descoperit că 40 % din puietul de pește a fost infectat cu un parazit care provoacă o pigmentare a peștilor, aceștia căpătând o culoare neagră. La analizele de laborator s-a descoperit că numărul peștilor „asexuați” contaminați cu parazitul era mult mai mare decât al celor care se reproduceau normal.

Întrebarea pe care și-a pus-o cercetătorul era: de ce aceștia au fost infectați în număr mai mare decât ceilalți? Până la urmă, el și-a dat seama că răspunsul rezidă într-o teorie uitată, care demonstra valoarea masculilor: o teorie numită Teoria Reginei Roșii.

Teoria Reginei Roșii

Wrijenhoek știa că aceasta este una dintre cele mai pertinente teorii de la **Darwin** încoace. Ea a fost formulată de **Leigh Van Valen**, un biolog care a pornit de la următoarea întrebare: oare speciile își încetează evoluția atunci când sunt perfect adaptate la mediu? Răspunsul a fost categoric negativ: evoluția este o întrecere și nu orice fel de întrecere, ci una asemănătoare celei din cartea pentru copii **Alice în Țara Minunilor**. Într-un episod al acestei cărți celebre, deloc atât de inocente pe cât pare, Alice se ia la întrecere cu Regina Roșie și amândouă aleargă cât le țin picioarele, în timp ce

fetița remarcă: „*Ce curios, nimic nu se schimbă în jur. S-ar zice că stăm pe loc.*” Iar Regina Roșie răspunde: „Așa este, trebuie să fugi cât te țin picioarele ca să stai pe loc.”

Ceea ce părea o glumă a unui biolog cu simțul ciudat al umorului este, de fapt, intuiția unui adevăr profund al biologiei. Trăim într-o lume complexă plină de viruși și bacterii, de prădătorii și plăzi, de specii competitive, și trebuie să evoluăm cel puțin cu aceeași rapiditate precum celelalte organisme, deși avem impresia că evoluția speciei umane a încetat.

În momentul în care o specie încetează să răspundă la amenințările și provocările mediului, cea specie este pierdută.

Peștii care se reproduceau prin clonare și-au încetat evoluția, devenind o țintă ușoară pentru un parazit cu viață scurtă și cu o evoluție rapidă. Dar peștii cu reproducerea sexuală reprezentau o țintă în mișcare, mult mai greu de atacat.

Fiecare individ este o nouă combinație genetică, moștenită de la părinții săi, masculul și femela care l-au zămislit. Variația genetică reprezintă astfel cea mai bună cale de a supraviețui într-o lume competitivă. Misterul reproducerii sexuate a căpătat, astfel, un răspuns: combinația genelor reprezintă cea mai bună apărare împotriva maladiilor care amenință organismele evolute.

Sexul generează variație, care îmbunătățește șansele de supraviețuire ale speciei într-o lume dominată de o competiție neîncetată. Masculii și-au câștigat dreptul la existență printr-un rol foarte bine definit: ei constituie polița de asigurare a femelelor împotriva riscului de

a-și pierde progeniturile.

Dacă rațiunile pentru care sexul există sunt ceva mai clare în zilele noastre, originea lor se pierde în vremuri atât de îndepărtate, încât teoriile referitoare la acest subiect au un caracter puternic speculativ.

Unii cercetători cred că a început cu milioane de ani în urmă, când două organisme unicelulare s-au întâlnit întâmplător în întunericul primordial și între ele a avut loc un schimb de gene, un moment efemer, datorită căruia cele două creaturi au devenit mai puternice, având mai multe șanse de supraviețuire.

Masculii și femelele și-au făcut apariția mai târziu pe scara evolutivă, când o mutație la fel de întâmplătoare a produs niște celule reproducătoare mici și rapide, în căutarea unor celule cu altă specializare, aceea de a produce substanțele nutritive din care se va hrăni o nouă viață.

Primele celule sunt spermatozoizii, iar purtătorii lor sunt numiți masculi. Al doilea tip de celule sunt ovulele produse de femele.

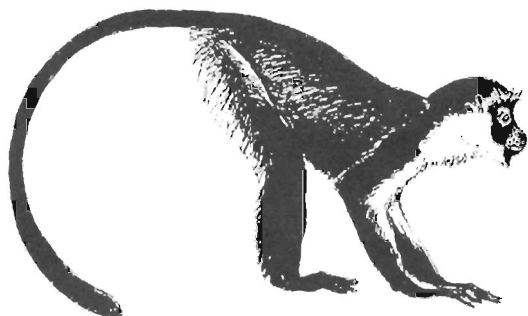
Masculii produc milioane de spermatozoizi, nu se pune problema de a face economie în încercarea de a produce cât mai multe progenituri.

Ovulele, însă, sunt celule mai mari și necesită o investiție mai mare de energie, de aceea femelele le produc într-un număr limitat. Aceasta înseamnă că, la majoritatea speciilor, femelele trebuie să fie pretențioase în privința masculilor cu care urmează să se împerecheze, pentru a nu-și irosi potențialul reproductiv. La un nivel biologic profund, masculii și femelele doresc lucruri diferite.

Cristina BÂNDAR
clasa a XI - a D

OMUL ȘI LUMEA DIN JURUL SĂU ... CURIOZITĂȚI

- Dacă numeri de câte ori cântă un greier într-un minut, împarți la 2, aduni 9 și împarți la 2 din nou, vei obține temperatura corectă în grade Celsius.

- Anual au loc aproape 2500 de coliziuni între păsări și avioane.

- Puricii au schimbat istoria! Mai multe morți umane au fost atribuite puricilor decât tuturor războaielor purtate VREODATĂ. Ca purtatori ai ciumei, puricii sunt responsabili de moartea unei treimi din populația Europei din secolul al XIV-lea.

- Ești mai predispus a fi ținta țânțarilor dacă mânânci banane.

- S-a descoperit că țânțarii preferă să înțepe oamenii cu picioare urât mirositoare.

- Țânțarii sunt de două ori mai atrași de culoarea albastră decât de orice altă culoare.

- Într-o vacanță la plajă este mai probabil să fii omorât de o nucă de cocos care îți cade în cap decât prin atacul unui rechin.

- Un câine a fost rege al Norvegiei în sec. XI d. Hr.

- Un hipopotam poate alerga mai repede decât un om!

- Este mai probabil să mori din cauza unui dop de șampanie decât să fii omorât de un păianjen veninos.

- Pisicile rareori miorlăie către alte pisici. S-ar părea că miorlăitul este rezervat pentru a „comunica” cu oamenii.

- 26 % din toate ruperile cablurilor electrice și 18% din toate distrugerile cablurilor de telefon sunt cauzate de șobolani – care sunt responsabili și de distrugerea a **o treime** din resursele de hrană

ale lumii în fiecare an. Șoarecele a fost desemnat cel mai distructiv mamifer... după om.

- Majoritatea rujurilor conțin solzi de pești.

- Anual, numărul oamenilor care sunt omorâți de măgari este mai mare decât al celor care mor în accidente aviatice!

- Hipopotamii au omorât mai mult de 400 de persoane în Africa, mai multe decât oricare alt animal sălbatic.

- O maimuță a fost cândva dată în judecată și condamnată pentru fumarea unei țigări în South Bend, Indiana S.U.A..

- Amprentele urșilor koala sunt practic nedistins de cele ale unui om, într-o asemenea măsură încât ar putea fi încurcate într-o scenă de crimă.

- Mai mult de 99,9% din toate speciile de animale care au trăit pe Terra au dispărut înainte de apariția omului.

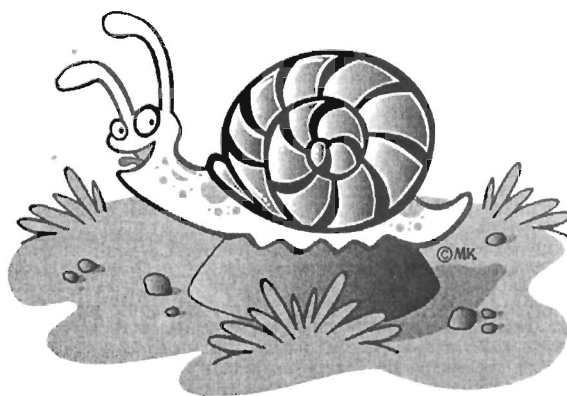
- Împărțim 98,4% din ADN cu un cimpanzeu și 70% cu un melc.

- În Cleveland, Ohio este ilegal să prinzi șoareci fără o licență de vânatoare.

- Pisica are aceleași regiuni ale creierului răspunzătoare de emoții ca și omul.

- Este mai probabil să fii omorât, lovit de fulger decât prin atacul unui rechin.

Andrei BUDESCU
Vlad - Codrin ALEXANDRU
clasa a XII - B

Din uimitoarele miracole ale chimiei

Unde un savant și un șoarece fac descoperiri uimitoare!

De fapt este vorba de un singur savant, chimistul englez Joseph Priestley, că șoarecii au fost mai mulți. Ei i-au fost "colaboratori", dar mai ales ... subiecte de experiențe. Întâmplările care s-au soldat cu importante descoperiri științifice s-au petrecut în secolul al XVIII-lea, pe când o nouă știință, chimia, se mai străduia încă să se deconteze de medievala alchimie, amestec ciudat de fantastic și superstiții, aventură, șarlatanie și rare cercetări fructuoase.

La ordinea zilei era pe atunci problema „substanței care întreține arderea”, a „gazului vieții”. Printre cei care făceau cercetări în acest domeniu era și cunoștința noastră, Priestley și ... prietenii săi cenușii. În anul 1771, el introduce un șoarece sub un clopot de sticlă închis ermetic și constată, după cum ni se pare astăzi firesc, că după scurt timp animalul moare asfixiat. Refăcu, apoi, experiența, introducând, de aceasta dată sub un clopot, și o crenguță verde de mentă. Acum, micul rozător continuă să trăiască dând chiar semne de sporită voiciune. Experiența a durat trei zile, timp în care s-a constatat și creșterea crenguței. S-a dovedit astfel că plantele regenerează aerul consumat de animale și pentru prima oară a fost pus în evidență importantul fenomen al fotosintezei.

Din nou sub clopot.

Dar aventurile și cercetările celor doi "parteneri" nu s-au oprit aici. Patru ani mai târziu, mai precis pe 1 august 1775, ei au fost eroii unei alte celebre și pasionante experiențe. În ziua aceea, rămasă memorabilă în istoria chimiei, savantul a introdus sub clopotul de sticlă o lumânare aprinsă și pe "amicul" său șoarecele. Tot aici, printr-o țevă, venea un gaz ce rezulta din încălzirea oxidului de mercur, cu ajutorul luminii solare concentrată în focarul unei lentile. Rezultatul experienței a fost uluitor: gazul permitea lumânării să ardă mai viu, iar șoarecele nu numai că trăia, dar alerga și se zbeanguia cu

deosebită voiciune. Priestley a fost tentat să respire și el din gazul descoperit și iată care i-au fost impresiile după ce "a gustat" din rezultatul experienței: "...când am inspirat acest gaz în plămâni, ei nu au reacționat prea diferit față de comportarea la aerul obișnuit. Am constatat nu numai că respir, ci și că respir cu mult mai ușor!"

Astfel a fost descoperit "gazul vieții" căruia, în anul 1767, chimistul francez Lavoisier avea să-i dea numele de **oxigen**.

Aur din substanțele aurii.

Tot evul mediu a fost bântuit de febra căutării "pietrei filozofale", substanța magică ce trebuia să transforme orice metal în aur curat. Unul dintre acești aventurieri ai retortelor și alambicurilor a fost și alchimistul german Hennig Brandt care-și zicea că "tot ce-i auriu trebuie să conțină aur".

Bazat pe acest principiu el și-a pornit cercetările pe un material ... la îndemână și care, mai ales, nu-l costa nimic: lichidul eliminat de rinichii animalelor și oamenilor. Experiențele sale au decurs astfel: respectivul lichid era evaporat zile în șir în retorte, până când se obține un reziduu siropos. Aici încălzirea era oprită și materia în cauză era lăsată să fermenteze. Apoi se adăuga nisip și se distila. Rezultatul operației era cules sub apă. Se obținea o substanță care semăna la aspect cu o ceară, se topea ușor, lumina în întuneric și se aprindea în contact cu aerul.

O adevărată minune! Acestea se întâmplau în anul 1669. Brandt își botează descoperirea "focul rece" și va nutri o vreme convingerea că grație lui va reuși să transforme metalele comune în aur.

După lungi și zadarnice încercări, el se convinge, în sfârșit, că "focul rece" nu transformă nimic în aur. În cele din urmă vându rețeta și astfel obținu niște ...galbeni sunători, dar mai ales gloria de a fi descoperit un important element chimic – fosforul.

Andra NOANA
clasa a XI - a C

Tabloul fizic actual al lumii

Tabloul științific fizic actual al lumii este rezultatul generalizării celor mai importante realizări ale teoriilor fizice concrete: mecanica, termodinamica, electrodinamica, teoria relativității, mecanica cuantică, cosmologia etc. În el și-au găsit reflectarea proprietățile fizice și legile de mișcare ale obiectelor materiale, micro și macrocorpurilor, corpurilor și sistemelor cosmice accesibile studiului prin mijloacele actuale de investigare. Reprezentările cu care operează aceasta imagine a universului, sunt reunite într-un sistem logic, ce reflectă unitatea materială a lumii și constituie baza unei interpretări cu adevărat științifice.

Ca orice imagine științifică a lumii, tabloul fizic actual al lumii se bazează pe admiterea materialității și unității lumii, a interconexiunilor și condiționării universale, a nivelelor structurale ale materiei a inepuizabilității materiei și cunoașterii ei.

Unitatea lumii constă în materialitatea ei (toate obiectele și fenomenele reprezintă stări și proprietăți ale materiei în mișcare), în interdependența fenomenelor, în existența proprietăților (atributelor) universale ale materiei,

în existența legilor universale de mișcare a materiei

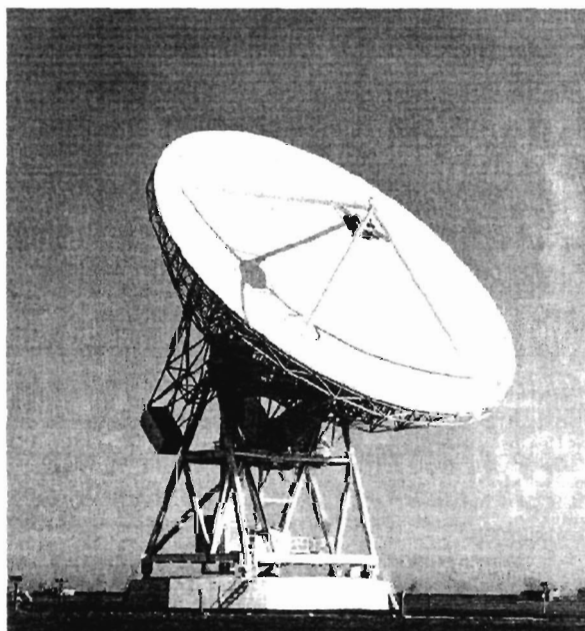
Din punctul de vedere al fizicii actuale, toată varietatea de tipuri ale materiei la macronivel se reduce, în ultima analiza (fără a se identifica cu ele) la două tipuri principale – substanță și câmp. Substanța este un tip de materie care are structura atomică-moleculară sau de plasmă. Câmpul fizic, este de asemenea, un aspect al materiei. Câmpurile fizice au proprietatea de a lega particulele de substanță în sisteme structurale nucleu atomice, atomi, molecule, macrocorpuri, corpuri cosmice etc.

Elementele structurale ale substanței și câmpurilor fizice sunt particulele elementare și, cu toate că între particulele elementare de substanță și cele de câmp se manifestă deosebiri bine conturate, predomină, înainte de toate unitatea lor materială, generalitatea principalelor lor proprietăți: caracterul unitar al proprietăților corpusculare-ondulatorii, structuralitatea, stabilitatea și instabilitatea, transformabilitatea lor reciprocă, valabilitatea legilor de conservare etc.

profesor *Nicolae PINTILIE*

REALIA

Ce sunt găurile negre?

Pe înțelesul tuturor, o gaură neagră este o regiune din spațiu care are atât de multă masă concentrată în ea încât nici un obiect din apropiere nu poate scăpa de atracția ei gravitațională. Având în vedere că cea mai bună teorie despre gravitație pe care o avem în acest moment este **Teoria Generală a Relativității a lui Einstein**, trebuie să folosim niște rezultate ale ei pentru a înțelege găurile negre mai în detaliu. Dar să începem mai ușor, gândindu-ne la gravitație sub circumstanțe destul de simple.

Să presupunem că ne aflăm pe suprafața unei planete. Aruncăm o piatră pe direcție verticală. Presupunând că nu o aruncăm prea tare, ea se va ridica un pic, dar până la urmă accelerația datorată gravitației planetei o va face să cadă din nou. Dacă aruncăm piatra destul de tare am putea

s-o facem să scape total de gravitația planetei. Se va ridica la nesfârșit. Viteza cu care aruncăm o piatră pentru ca ea să scape de atracția gravitațională a planetei se numește **viteză de evadare**. După cum probabil v-ați dat seama viteza de evadare depinde de masa planetei: dacă o planetă este extrem de masivă, atunci gravitația ei este foarte puternică, deci viteza de evadare este foarte mare. O planetă mai ușoară va avea o viteză de evadare mai mică. Viteza de evadare depinde de asemenea de distanța la care ne aflăm de centrul planetei: cu cât suntem mai aproape, cu atât mai mare viteza de evadare. Viteza de evadare a Pământului este de 11,2 km/s, în timp ce aceea a Lunii este de doar 2,4 km/s.

Acum să ne imaginăm un obiect cu o concentrație enormă de masă într-o atât de mică rază încât viteza de evadare este mai mare decât viteza luminii. Deci, cum nimic nu poate merge mai repede decât lumina, nimic nu poate scăpa din câmpul gravitațional al obiectului. Chiar și lumina va fi trasă înapoi de gravitație și nu va fi în stare să scape.

Ideea unei concentrații de masă atât de densă încât nici lumina nu poate scăpa datează încă din timpul lui **Laplace** în secolul XVIII. Aproape imediat după ce **Einstein** a dezvoltat relativitatea generală, **Karl Schwarzschild** a dat soluția ecuației matematice care descria un astfel de obiect. Abia mult mai târziu, prin 1930, datorită muncii lui **Oppenheimer** (Da, e tot ăla cu Proiectul Manhattan), **Volkoff** și **Snyder**, oamenii s-au gândit că acest tip de obiecte chiar există în Univers. Acești cercetători au arătat că atunci când o stea suficient de masivă rămâne fără combustibil, nu mai e în stare să reziste împotriva propriei atracții gravitaționale, și colapsează într-o gaură neagră.

În relativitatea generală, gravitația este o manifestare a curburii spațiu-timp. Obiectele masive distorsionează spațiul și timpul, astfel încât regulile uzuale ale geometriei nu se mai aplică. Lângă o gaură neagră, distorsiunea spațiu-timp este foarte severă și din această cauză găurile negre au niște proprietăți foarte ciudate. O gaură neagră are ceva ce se cheamă **orizontul evenimentului**. Acesta este o suprafață sferică ce marchează granița găurii negre. Poți „intra” în gaură prin acest orizont, dar nu mai poți ieși niciodată. De fapt, odată ce ai trecut de orizontul evenimentului, ești condamnat să te apropii din

ce în ce mai mult de **singularitatea** din centrul găurii negre.

Ne putem imagina orizontul evenimentului ca fiind locul unde viteza de evadare este egală cu viteza luminii. În afara acestui orizont, viteza de evadare este mai mică decât viteza luminii, deci dacă turați motorul îndeajuns, puteți scăpa de atracția gravitațională. Dar dacă vă aflați în interiorul orizontului, oricât de puternic ar fi motorul tot nu veți scăpa.

Orizontul are niște proprietăți geometrice foarte ciudate. Pentru un observator care stă nemișcat la distanță mare de gaura neagră, orizontul pare a fi o suprafață sferică frumoasă și statică. Dar odată cu apropierea de orizont, ne dăm seama că are o viteză foarte mare. De fapt se mișcă spre exterior, relativ la singularitate, cu viteza luminii! Asta explică de ce e ușor să treci orizontul spre interior, dar e imposibil s-o faci în direcția opusă

Dacă asta vi s-a părut ciudat, nu va faceți griji. E chiar foarte ciudat. Orizontul e static, dar dintr-un anumit punct de vedere el poate fi considerat ca fiind în mișcare. Ca să folosesc o exprimare mai plastică el trebuie să fugă atât de repede numai ca să rămână pe loc.

Odată intrat în orizont spațiul-timp este distorsionat atât de mult încât coordonatele care descriu distanța radială și timpul își schimbă rolurile. Adică „r”, coordonata care arată cât de departe suntem de centru, devine o coordonată asemănătoare timpului, iar „t” devine asemănătoare spațiului. O consecință a acestui fapt este aceea că nu te poți opri din mișcare spre un „r” din ce în ce mai mic, la fel cum în circumstanțe obișnuite nu te poți opri din mersul spre viitor (adică spre valori din ce în ce mai mari ale lui t). În final, ne vom lovi de singularitate la $r=0$. Am putea încerca s-o evităm, turând motorul, dar e inutil: nu contează direcția în care mergi, nu-ți poți evita viitorul. Încercarea de a evita singularitatea, odată trecut orizontul evenimentului, e la fel ca și cum ai încerca să eviți ziua de mâine.

Numele „gaură neagră” a fost inventat de **John Archibald Wheeler** și s-a încetățenit datorită faptului că are mai mult lipici, ca să spun așa, decât celelele dinaintea lui. Înaintea lui **Wheeler**, aceste obiecte erau uneori denumite „stele înghețate”.

Oana PĂVĂLOIU
clasa a X - a B

Astrofizica despre univers

Universul este o noțiune care descrie lumea ce ne înconjoară și care a avut în timp o extraordinară evoluție. Dacă pentru antici universul se limita la Pământ, aflat în centru, el și-a îmbogățit conținutul, ajungând ca în accepția unor vizionari precum **Giordano Bruno**, să fie considerat infinit. Legile lui **Kepler**, legea atracției universale a lui **Newton**, au adus ordine în concepția despre universul înconjurător, arătând că Pământul este o simplă planetă ce gravitează în jurul Soarelui. Totuși, până la începutul secolului XX, universul se limita la Calea Lactee, la stelele și planetele din ea, la nebuloase, dintre care unele au dat mult de furcă observatorilor cerului.

La începutul secolului XX, o metodă nouă de calculare a distanțelor folosind stele variabile,

cefeide, i-a permis lui **Harlow Shapley** să aprecieze dimensiunile Galaxiei noastre, considerate în acel moment universal întreg, la 300.000 ani lumină. Dar în 1925, astronomul **Edwin Hubble** (vezi foto) găsește în așa-numita nebuloasă NGC 6922,

11 cefeide, pe care studiindu-le, a putut să estimeze că presupusa nebuloasă se află la 700.000, deci dincolo de limitele Galaxiei noastre.

Acesta a fost semnalul care a declanșat studierea așa ziselor nebuloase cu ajutorul unor instrumente mari, ca telescopul de 2,5 metri de la Mount Wilson. Concluzia a fost zguduitoare: Galaxia noastră este înconjurată de alte galaxii, așezate la diferite distanțe de noi. Geniul lui **Hubble** îl face să studieze și spectroscopic aceste galaxii pentru a găsi vitezele lor radiale. De aici, din nou, o concluzie bombă: cu cât erau mai îndepărtate galaxiile, cu atât viteza lor radială era mai mare. Deci, în 1929, prin legea care-i poartă numele, **Hubble** ne arată că universul studiat de el se află în expansiune, galaxiile având tendința de îndepărtare față de noi. Apare celebra

constantă a lui **Hubble** (H_0), una dintre principalele constante ale universului cunoscut azi, având o valoare cuprinsă între 50-100km/s/Mpc (parsecul (pc) este o unitate de măsura de distanță în astronomie, egală cu 3,26 ani lumina. 1 Mpc (mega parsec) înseamnă 1.000.000pc).

Dezvoltarea mijloacelor de observație prin creșterea puterii instrumentelor optice, prin perfecționarea mijloacelor de înregistrare a imaginii, trecerea la era observațiilor spațiale, toate acestea au făcut ca imaginea universului observabil să devină tot mai complexă. Astfel, galaxia noastră face parte dintr-un grup local în care componentele cele mai masive sunt galaxia din Andromeda și a noastră. Acest grup local are 32 de componente și se întinde pe aprox. 600Kpc pătrați sau 2 milioane de ani lumină. Alte grupări asemănătoare au fost detectate în direcția constelațiilor Ursa Mare și Căinii de Vânătoare. Studiul distribuției galaxiilor pe bolta cerească a arătat existența unor roiuri de galaxii care conțin sute de mii de membrii. Astfel, cel mai bogat roi se consideră a fi cel din direcția constelației Părul Bereniciei, care conține 11.000 de galaxii. Cel mai apropiat roi de galaxii față de noi (la 13 Mpc sau 14 milioane de ani lumină) este cel din Fecioară, cu aprox. 1000 de membri.

Există și o ierarhie superioară a roiurilor de galaxii și anume superroiurile. Astfel, în jurul roiului din Fecioară există superroiul respectiv, în care intră și grupul din care face parte și galaxia noastră. Diametrul unui astfel de superroi este de 40 Mpc sau 130 mil. de ani lumină. Vecinii superroiului local sunt superroiul din Leul, la 82 de Mpc sau 270 de milioane de ani lumină și cel din Hercule, la 98 Mpc sau 320 mil de ani lumină. Aceste formațiuni uriașe numite superroiuri sunt despărțite între ele prin goluri de materie foarte mari, dând astfel universului observabil aspectul de structură celulară, într-o primă aproximare, se pare că materia observabilă ocupa numai 10% din volumul universului, restul de 90% fiind vid.

Lucian ONEA,
clasa a X - a B

Numerele lui Fibonacci

Cum arată oare Europa secolului XII? Dacă vă închipuiți doar o beznă totală și popoare de sălbatici vă înșelați. În epoca respectivă s-au scris unele din cele mai mari tratate de știință, și, se pare, că se organizau concursuri de matematică. Multe nume ale perioadei respective s-au pierdut, însă numele matematicianului Fibonacci a rămas...

Leonardo din Pisa, cunoscut sub numele de **Fibonacci**, a fost unul dintre cei mai mari matematicieni europeni ai Evului Mediu. Născut în Italia, el a fost educat în Nordul Africii, unde tatăl său deținea un post diplomatic. Cu toate că el a publicat o serie de tratate de aritmetică, algebră și geometrie a rămas în memoria noastră prin binecunoscutul șir Fibonacci:

0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, ...

Se pare că și pe vremea lui **Fibonacci** se organizau concursuri de matematică. În Pisa, a participat la un astfel de concurs condus de însuși împăratul **Frederik II**. Problema propusă concurenților suna astfel:

Plecând de la o singură pereche de iepuri și știind că fiecare pereche de iepuri produce în fiecare lună o nouă pereche de iepuri, care devine "productivă" la vârsta de o lună, calculați câte perechi de iepuri vor fi după n luni (iepurii nu mor niciodată).

Rezolvarea problemei constă în notarea cu $f(n)$ numărul de perechi de iepuri după n luni. Se va obține astfel următoarea relație de recurență:

$$f(n+1) = f(n) + f(n-1)$$

$$f(1) = 1;$$

$$f(0) = 0;$$

Problema înmulțirii iepurilor nu este prea realistă, însă acest șir are o mulțime de aplicații mai ales în informatică.

Următoarele două exemple sunt două tipuri de probleme ce folosesc șirul lui Fibonacci.

P1: Scrieți un program care să afișeze numărul de posibilități în care un om poate urca o scară cu n ($n \leq 256$) trepte, știind că la un pas, el poate urca o singură treaptă sau cel mult două.

Soluție: De fapt se cere calcularea $f(n)$ deoarece pe treapta $n+1$ se poate ajunge după n sau $n-1$.

P2: Există multe jocuri cu grămezi de pietre, chibrituri sau alte obiecte mici pe care le vom numi piese, din care unul sau mai multi jucători iau piese după anumite reguli, operație pe care o vom numi mutare. Unul dintre cele mai simple jocuri între două persoane folosește o singură grămadă, din care jucătorii iau alternativ piese după următoarele reguli:

- cel care începe jocul poate lua oricâte piese, dar nu toate.

- jucătorul care urmează la mutare trebuie să ia cel puțin o piesă.

- dacă un jucător a luat k piese, cel care urmează poate lua cel mult $2k$ piese.

- cel care ia toate piesele rămase în grămadă câștigă jocul.

Calculatorul vă invită la un astfel de joc; el fiind un foarte bun jucător vă oferă șansa de a face prima mutare.

Soluție: Rezolvarea face apel la celebrul șir 1,1,2,3,5. Concret mutarea câștigătoare pentru o grămadă cu N piese se găsește astfel: se caută cel mai mic număr Fibonacci F_1 care nu depășește pe N , apoi cel mai mic număr Fibonacci F_2 care nu depășește pe $N - F_1$ etc. obținând în final o descompunere $N = F_1 + F_2 + \dots + F_k$. Dacă $k=1$ nu există mutare câștigătoare, dacă $d > 1$ se iau la prima mutare F_k piese din grămadă. În continuare se merge pe aceeași idee. La fiecare mutare descompunem numărul pieselor rămase.

Secvența numerelor lui Fibonacci a fascinat de-a lungul istoriei pe foarte mulți oameni de știință, matematicieni, fizicieni, biologi, deoarece acest șir nu apare doar în informatică ci și în natură.

Plantele nu au cum să cunoască numerele lui **Fibonacci**, dar ele se dezvoltă în cel mai eficient mod. Astfel, multe plante au aranjamentul frunzelor dispus într-o secvență **Fibonacci** în jurul tulpinei.

Anumite conuri de pin respectă o dispunere dată de numerele lui **Fibonacci**, și de asemeni și floarea soarelui. Inelele de pe trunchiurile palmierilor respectă numerele lui **Fibonacci**. Motivul pentru toate acestea este realizarea unui optim, a unei eficiențe maxime. Astfel de exemplu, urmând secvența lui **Fibonacci**, frunzele unor plante pot fi dispuse astfel încât să ocupe un cât mai mic spațiu și să obțină un cât mai mult soare.

Numerele lui **Fibonacci** sunt considerate a fi, de fapt, sistemul de numărare al naturii, un mod de măsurare al Dinivității. Aceste numere apar peste tot în natură, pornind de la aranjamentul frunzelor, de la șabloanele petalelor unei flori și ajungând la falangele mâinii umane. Descrierile și pozele prezentate pot fi argumente ale acestor afirmații, mărturii ale acestei fascinante secvențe a numerelor lui **Fibonacci**.

Alegeri prezidențiale

Probabil că toți cititorii știu (sau cel puțin cei cu drept de vot ar trebui) cum se desfășoară alegerile prezidențiale. Pentru cei care încă nu au drept de vot, dar în curând vor avea, voi face o scurtă prezentare: fiecare alegător optează prin vot secret pe unul dintre candidații propuși, iar dacă un candidat are un număr de voturi mai mare decât jumătate din totalitatea voturilor este declarat încă din primul tur de scrutin președinte oficial. Dacă acest lucru nu se întâmplă, se organizează un al doilea tur în care candidatul cu numărul maxim de voturi este învingător.

Lui Gigel, mare informatician contemporan și fost elev la CNU, este responsabil cu statisticile primului tur, i-a venit ideea să folosească un calculator pentru a anunța cât mai rapid rezultatele. Astfel el trebuie să anunțe dacă există un candidat cu un număr majoritar de voturi și care este acesta, respectiv dacă va avea loc cel de-al doilea tur de scrutin.

Problema este relativ simplă în momentul de față deoarece nu există un număr mare de candidați, însă peste câteva sute de ani sistemul se va schimba datorită creșterii populației și fiecare locuitor va fi și un posibil președinte (fiecare locuitor este candidat). Gigel vrea ca programul lui să funcționeze în viitor.

Astfel responsabilitatea lui Gigel este să rezolve următoarea problemă:

Se dau numere naturale cu valori între 1 și n. Să se afișeze dacă există nu

element care are un număr majoritar de apariții.

Problema nu este chiar așa simplă cum pare, deoarece situația diferă în funcție de valoarea lui n, timpul de execuție a programului fiind direct proporțional cu n.

1) Pentru $n < 30.000$ o primă idee este folosirea unui algoritm simplu prin care se contorizează pentru fiecare element numărul de apariții și dacă acest număr depășește $n/2$ se afișează elementul. Se observă însă că ordinal de complexitate a algoritmului implementat ar fi $O(n^2)$ ceea ce-l face ineficient pentru numere mari, însă destul de performant pentru numere mai mici ca 30000.

O altă variantă de algoritm care rezolvă aceeași problemă are o complexitate mai mică $O(n)$ și constă în păstrarea pentru fiecare candidat numărul voturilor obținute, fără a reține voturile.

Și această variantă a algoritmului poate fi optimizată folosindu-se de elemente de probabilitică care constau în alegerea la întâmplare a unui candidat votat și căutarea pentru acesta a numărului de voturi obținute. Dacă se găsește un candidat cu un număr majoritar de voturi se afișează. Un calcul logic ar demonstra că pentru n încercări probabilitatea de a nu găsi câștigătorul este de $1/(2^n)$. Pentru valori suficient de mari ale lui n acest raport poate fi ignorat.

Tudor ROȘU
clasa a X - a C

10 Super Alimente

Te întrebi ce să mai mănânci? Trebuie să pleci la cumpărături în curând? Noi te sfătuim să pui aceste 10 super-alimente în coșul tău și poți fi sigur că te întorci acasă cu elemente nutritive de excepție și cu portofelul în siguranță! Având în vedere că au crescut enorm costurile pentru vitaminele și mineralele produse în laborator (și, fie vorba între noi, de ce să apelăm la substanțe artificiale?), asigură-ți necesarul din surse oferite de Mama-Natură, la îndemâna oricui, și potrivite stilului vegetarian. Din fericire, natura este generoasă și ne oferă multe opțiuni, care pot pava drumul către sănătatea optimă.

1. Apa

Deși, din punct de vedere tehnic, nu este un "aliment", corpul este complet dependent de apă pentru supraviețuire, fiind chiar alcătuit din apă, în majoritatea sa. Apa este un super conductor pentru electricitate, așa încât, având din ce în ce mai multe aparate electrice în jurul nostru, devine din ce în ce mai important să bem cantități mari de apă. Deshidratarea este una dintre cele mai importante motive cauze ale oboselii. Bând cel puțin 8 pahare de apă zilnic, vei observa o creștere importantă a nivelului de energie, a vitalității și sănătății pielii și părului tău. Asigură-te însă că bei apă plata purificată, evitând clorul din apa de la robinet!

2. Broccoli

Acest gigant verde reprezintă o sursă nutritivă extraordinară și o importantă sursă de vitamina C. O parte din proprietăți derivă din compușii săi, capabili să stopeze creșterea tumorilor și să îți potenteze sistemul imunitar.

3. Soia

Fără să conțină colesterol și grăsimi, cercetările au demonstrat că soia conține isoflavoni, care ajută în bolile de inimă, cancer și osteoporoză. Această boabă micuță reprezintă o sursă excelentă de proteine, pe care le poți găsi și în tofu, tempeh și alte produse derivate.

4. Orezul brun

Înlocuiește albul cu brun, atât pentru o scădere în greutate, un colon sănătos și o descreștere a colesterolului. Nu există nimic care să întrecă acest aliment consumat de milenii, încărcat cu vitamina B, fibre, fier, potasiu, zinc etc.

5. Fructele de pădure

Capșuni, mure, zmeură, afine, coacăze, etc - toate acestea reprezintă darul colorat, puternic al naturii, conținând substanțe ce oferă protecție

împotriva cancerului, ajută în lupta împotriva infecțiilor urinare, a bacteriilor periculoase, precum E-coli. Coacăzele negre au fost declarate super-alimentul cel mai potent, dintre sute de fructe și legume.

6. Iaurtul

O bună sursă de calciu și vitamina D, iaurtul reprezintă un aliment cunoscut încă din Antichitate, care oferă tractului intestinal bacterii benefice. Un aliment răcoritor, iaurtul cel mai bun este cel organic, ce conține culturi de acidophilus.

7. Spirulina

Această algă, foarte ușor de digerat, conține o mulțime de proteine folositoare. Putând fi adăugată la supe, sucuri de legume și shake-uri, spirulina constituie o bună sursă de fosfor, potasiu, sodiu, vitamina B3, beta-carotene, acizi grași. Spirulina este benefică pentru regenerarea celulelor, întinerirea organismului, rinichii, lupta împotriva tumorilor, având și proprietăți anti-fungice și anti-bacteriale.

8. Vegetale cu frunze verzi

Pline cu componenți anti-cancer, vitamine și minerale. Conțin, de asemenea, acid folic, antioxidanți (beta-carotene și vitamina C), fibre. Încearcă să mănânci în mod regulat spanac, varză, napi, ceapă verde, salată, pătrunjel etc. Mănâncă-le crude sau numai ușor gătite, în salate sau garnituri.

9. Nuci și Seminte

O gustare excelentă, bogată în acizi grași, omega-3, zinc și fier. Pentru o valoare nutritivă optimă, cel mai bine este să mănânci semințele crude și în cantități moderate! O mână de nuci și semințe zilnic, poate reduce riscul inflamațiilor, oferă proteine benefice, vegetale și grăsimi necesare corpului. Semințele de susan, floarea-soarelui și dovleac sunt delicioase, dacă le vei amesteca în salate, orez sau iaurt.

10. Usturoiul

Acesta, considerat atât legumă, cât și o extraordinară mirodenie, are proprietăți puternic anti-fungice, anti-virale și anti-bacteriene. Studiile științifice au demonstrat că usturoiul reduce nivelul colesterolului și tensiunea. Pentru a beneficia de aceste efecte, este foarte important să tai în felii și să zdrobești usturoiul, înainte de a-l mânca.

prof. Angela ALUPULUI

Din Colegiu adunate și iarăși la lume date

Olimpiade

În anul școlar 2003-2004 au participat la faza națională 48 de elevi, dintre care următorii 20 au obținut distincții:

- Săvescu Cristian** – clasa a IX - a C – matematică – MENȚIUNE
(profesor Dan Popoiu)
- Stoica Cătălina** – clasa a IX - a C – matematică – MENȚIUNE
(profesor Dan Popoiu)
- Ionașcu Laurențiu** – clasa a X - a C – matematică – MENȚIUNE
(profesor Cornel Noană)
- Mihalache Mihaela** – clasa a XI - B – matematică – PREMIUL SPECIAL
(profesor Enache Pătrașcu)
- Roșu Teodor** – clasa a IX - a C – informatică – PREMIUL III
(profesor Liliana Colin)
- Benea Bogdan** – clasa a XII - a B – informatică – MENȚIUNE
(profesor Liliana Colin)
- Dumitrăscu Constantin** – clasa a XII - a B – informatică – MENȚIUNE
(profesor Liliana Colin)
- Prunache Ionuț** – clasa a XII - a B – informatică – MENȚIUNE
(profesor Liliana Colin)
- Marin Rațu** – clasa a X - a B – informatică – MENȚIUNE
(profesor Marișana Oprea)
- Pavăloiu Oana** – clasa a IX - a B – istorie – MENȚIUNE
(profesor Daniela Mălinoiu)
- Ciobanu Georgiana** – clasa a X - a F – istorie – MENȚIUNE
(profesor Carmen Ataricov)
- Calistru Elena** – clasa a XII - a D – istorie – PREMIUL SPECIAL
(profesor Carmen Ataricov)
- Trif Ionuț** – clasa a IX - a C – geografie – MENȚIUNE
(profesor Aneta Popa)
- Hanță Andra** – clasa a IX - a E – limba latină – MENȚIUNE
(profesor Elena Soare)
- Scinleț Luciana** – clasa a IX - a E – limba latină – MENȚIUNE
(profesor Elena Soare)
- Istrate Carmen** – clasa a XI - a B – fizică – MENȚIUNE
(profesor Nicolae Pintilie)
- Hapău Denisa** – clasa a X - a D – chimie – MENȚIUNE
(profesor Maria Dochia)
- Apreotesei Cătălin** – clasa a IX - a C – biologie – MENȚIUNE
(profesor Corina Ciucu)
- Potică Ionelia** – clasa a X - a D – biologie – MENȚIUNE
(profesor Corina Ciucu)
- Crăciun Daniela** – clasa a XII - a E – biologie – MENȚIUNE
(a făcut parte din lotul olimpic internațional lărgit – profesor Corina Ciucu)

Din Colegiu adunate ...

CONCURSURI DE MATEMATICĂ

Nu mai puțin de 76 de premii și mențiuni, premii speciale au obținut elevii Colegiului Național "Unirea" la cele 13 (treisprezece) concursuri interjudețene la care au participat în cursul anului școlar 2003-2004. Profesori îndrumători : Cornei Noană, Marius Mohonea, Enache Pătrașcu, Dan Popoiu.

Concursul „Octav Onicescu” Botoșani

Istrate Carmen – premiul II
Secară Andreea – mențiune

Concursul „Cristian S. Calude” – Galați

Ionașcu Laurențiu – premiul I
Săvescu Cristian – premiul II
Mihalache Mihaela – premiul II
Stoica Cătălina – premiul III
Mustăța Elena – premiul III
Turcitu Carmen – premiul III
Danțiș Raluca – mențiune

Concursul „Gheorghe Vrânceanu” – Bacău

Mihalache Mihaela – premiul III
Prunache Ionuț – premiul III
Săvescu Cristian – mențiune
Ionașcu Laurențiu – mențiune

Concursul “Al. Hyller” Iași

Săvescu Cezar – premiul I
Danțiș Raluca – mențiune
Ducan Irina – mențiune
Stoica Cătălina – mențiune
Tofan Tudor – premiul special

„Memorialul Alexandru Cojocaru” – Roman

Săvescu Cristian – premiul III
Ionașcu Laurențiu – premiul III
Istrate Carmen – premiul III
Ducan Irian – mențiune
Mihalache Mihaela – mențiune

„Memorialul Ștefan Dârțu” – Vatra-Dornei

Matei Andreea – premiul III
Petrișor Cătălin – premiul III
Danțiș Raluca – premiul III
Bondroiu Oana – mențiune
Ducan Irina – mențiune

Concursul „Unirea 2004” Focșani

Dediu Valentin – mențiune
Danțiș Raluca – mențiune
Dumitrache Alexandru – mențiune
Ducan Irina – mențiune
Ciorici Andra – mențiune
Stoica Cătălina – mențiune
Brancovici Gabriela – mențiune
Săvescu Cristian – mențiune
Ionașcu Laurențiu – mențiune
Chelaru Andrei – mențiune
Tiugan Radu – mențiune
Trifan Laurențiu – mențiune
Prunache Ionuț – mențiune

...și iarăși la lume date

Concursul „Henri Coandă” Câmpulung-Moldovenesc

Chelaru Andrei – premiul III
Grama Monica – mențiune

Concursul “Victor Vâlcovici” – Brăila

Ciorici Andra – premiul I
Ionașcu Laurențiu – premiul I
Mocanu Dănuț – mențiune
Ducan Irina – mențiune
Secară Andreea – mențiune

Concursul „Anghel Saligny”, Focșani concurs pe echipe (matematică aplicată)

Echipa 1:

Mocanu Dănuț
Danțiș Raluca
Ducan Irina – premiul II
Ciorici Andra

Echipa 2:

Stoica Cătălina
Ionașcu Laurențiu
Mihalache Mihaela – premiul II
Kelerman Diana

Concursul „Dimitrie Pompei” – Botoșani

Bondroiu Oana – premiul III
Petrișor Cătălin – mențiune
Matei Andreea – mențiune
Măimăscu Dragoș – mențiune
Cernica Andra – mențiune
Danțiș Raluca – mențiune
Dumitrache Alexandru – mențiune
Ciorici Andra – mențiune

Concursul „Viitorii matematicieni” Roman

Matei Andreea – premiul II
Bondroiu Oana – premiul II
Dumitrache Alexandru – premiul II
Mocanu Dănuț – premiul II
Dediu Valentin – premiul III
Danțiș Raluca – premiul III
Medeleanu Camelia – mențiune
Măimăscu Dragoș – mențiune
Cernica Andra – mențiune

Tabăra națională de matematică – Muncel-Iași

Săvescu Cristian – Marele Premiu
Stoica Cătălina – mențiune
Secară Andreea – mențiune

Din Colegiu adunate ...

UN PROIECT ȘCOLAR EUROPEAN

«COMENIUS»

Țări partener:

FRANȚA (țara coordonatoare)

Collège „Raoul Rebout” de Montlouis

ITALIA

Instituto „Sandro Pertini” din Lucca

SPANIA

Colegio „Irabia” din Pamplona

ROMÂNIA

Colegiul Național „Unirea” din Focșani

Tema proiectului:

„À la recherche des traditions alimentaires locales”

În primul an (2002-2003) a avut loc o vizită pregătitoare a acestui proiect la Colegiul „Raoul Rebout” în Montlouis în ipostaza de gazdă. Cu această ocazie s-au stabilit obiectivele proiectului, etapele de lucru, produsul final pentru o primă etapă.

În cel de-al doilea an (2003-2004) s-a intensificat activitatea:

- O vizită de studiu în orașul Lucca din Italia (Instituto „Sandro Pertini”)

- O reuniune de lucru cu obiective precise la Colegiul Național „Unirea” din Focșani (5 noiembrie 2004) unde au participat profesori și elevi din cele patru țări partener.

Din partea română coordonator a fost doamna profesoară Jenica Schmoll, sufletul și creierul acestui proiect, atât în latura teoretică, cât și în cea practică. Această ultimă întâlnire de lucru s-a finalizat cu un CD și o broșură de 175 de

pagini ce conține, între altele, o pagină Web, fotografii, date istorice, geografice și economice despre ținutul Vrancei, considerații generale despre alimentație, un mic dicționar culinar, scurtă gastronomie ilustrată etc.

În ce scop?

Pe măsură ce globalizarea supune statele și societățile la un efort uriaș de adaptare și le determină să își redefinească bazele contractului social, formulând noi reguli valabile pentru întreaga planetă, europenii trebuie să se întrebe, cu toată seriozitatea, ce anume le conferă identitatea și care sunt punctele de asemănare. A trăi împreună, chiar la acest nivel, presupune să-ți îmbogățești experiența personală printr-o mai bună cunoaștere a valorilor culturale și artistice din patrimoniul unei țări. Grație acestui proiect, având ca temă „Căutarea tradițiilor

alimentare locale”, vom putea induce tinerilor ideea apartenenței la un spațiu european având caracteristici asemănătoare.

Proiectul „Comenius” vizează integrarea în spațiul cultural european a fiecărei țări în ceea ce are ca specific, cu respectul identității culturale și nu numai. Acest proiect reunește elevi și profesori de la liceele din Spania, Franța, Italia și România. Un fenomen demn de tot respectul ce are loc în contextul globalizării atât de mult discutate și disputate.

„À la recherche des traditions alimentaires locales” se constituie într-un veritabil ghid pentru „călătorul” interesat în tradițiile culinare reunite ale mai multor țări francofone. Sumarul acestei culegeri („România pe scurt”, „Considerații generale despre alimentație”, „Scurtă privire asupra istoriei bucătăriei”, „Ținutul Vrancei”, „Focșani – trecut și prezent”, „Ches-tionare și centralizarea datelor”, „Mic dicționar culinar”, „Scurtă gastro-nomie ilustrată”) este destul de cuprinzător și face dovada unui studiu atent asupra unor aspecte variate ale domeniului gastronomiei începând cu o istorie a bucătăriei - în general - și ajungând la cazul particular al bucătăriei românești și vrâncene.

Cititorul acestei culegeri poate găsi aici atât articole teoretice de istorie și sociologie culinară, cât și rețete, mici dicționare ilustrate de termeni culinari, dar și proverbe ce au legătură cu domeniul alimentar. Ori, rolul acestui proiect este tocmai acela de a surprinde

o diversitate în unitate (identitatea geografică și gastronomică a fiecărei țări partenere din spațiul european în curs de unificare) și de a-i antrena pe elevi în activități de socializare cu ceea ce, nu demult, era considerată alteritatea bizară. Participanții la acest proiect au inclus un articol intitulat „În ce scop?” (din care am reprodus mai sus un fragment), unde motivează această activitate de cercetare în colaborare cu mai multe țări europene în contextul procesului de globalizare, de preluare și uniformizare a valorilor. Acest proiect nu reprezintă un „punctum finalis” al activităților de acest tip, participanții propunându-și noi obiective pe viitor: ateliere pe tema OMG (organisme modificate genetic), despre piramida alimentară, finalizarea paginii Web www.socrates.lufo.ro

În sfârșit, proiectul „Comenius” își dovedește complexitatea prin faptul că reprezintă un studiu (e adevărat foarte concentrat) de istorie, geografie, gastro-nomie, istorie a mentalităților, sociologie, având drept miză majoră europeanizarea.

*Pentru conformitate,
prof. Jenica SCHMOLL*

Din Colegiu adunate...

Cenaclul artelor „Hyperion” (între deziderate, proiecte și împliniri)

După o întrerupere de aproape un deceniu, cenaclul artelor și-a reluat activitatea sâmbătă, 2 octombrie 2004, sub conducerea domnilor profesori **Adina Enache**, **Toader Aioanei** și **Mircea Dinutz**. A fost o ședință de constituire care s-a desfășurat după canoane previzibile: intenții, obiective, modalități de popularizare, mijloace de realizare... Doar nouă elevi, pentru început, care și-au exprimat preferințele, au încercat să-și facă auzită vocea alături de cea a profesorilor. O singură lectură, **Irina Ferariu**. Mai mult un mod de a testa reacțiile celor de față, un exercițiu pregătitor al democrației de cenaclu.

Ședința următoare, de lucru cu adevărat, s-a desfășurat sâmbătă, 16 octombrie, cu următorul program: **Mihaela Prodan** - Medalion „Paul Verlaine”; **Mihaela Șandru** - poezie; **Oana Nițu** - poezie și proză. O asistență sensibil mai numeroasă (21) și mai animată. Rezerve și considerații pozitive pe marginea textelor citite, propuneri pentru ca unele dintre acestea să fie publicate în „Revista noastră”, chiar dacă stângăciile se aflau la vedere. Promițătoare a fost prestația participanților la discuții, ce impun un ton constructiv. De asemenea, s-a discutat programul unei ședințe cu caracter special, când se vor împlini 124 de ani de la nașterea lui Mihail Sadoveanu.

Ceea ce s-a întâmplat în data de 5 noiembrie 2004 sub genericul „SADOVEANU 100-124. Teme sadoveniene - profilul spiritual” cu elevi ai claselor a IX - a D și a XI - a F. Dezbateră a avut loc pe ateliere de lucru, pe bază de fișe, micro-eseuri, referate sub coordonarea atentă și stimulativă a doamnei profesoare **Adina Enache** și a domnului profesor **Toader Aioanei**. Iată principalele teme ce au concentrat atenția celor de față:

TEMA I Condiția mito-folclorică și frumusețea sufletului simplu

TEMA II Condiția istorică a omului sadovenian, perspectiva epopeică

TEMA III Poezia naturii, condiție a libertății omului sadovenian

TEMA IV „Lumea oamenilor necăjiți”, a „durerilor înăbușite”

TEMA V Condiția umană în vechiul târg moldovenesc unde “nu se întâmplă nimic”

TEMA VI „Dialectul sadovenian”, mare clasic

Elevii, organizați pe șase grupe, s-au angajat într-un dialog viu, cu argumente pertinente ce-și aveau acoperirea în textele sadoveniene ilustrative pentru o temă sau alta. A fost o acțiune complexă, bine gândită, în mod sigur, activitatea cea mai prestigioasă a cenaclului „Hyperion”. Invitații (profesorii de literatură română din municipiu și județ) au fost plăcut impresionați de nivelul intelectual al elevilor și, mai ales, de capacitatea lor de interpretare.

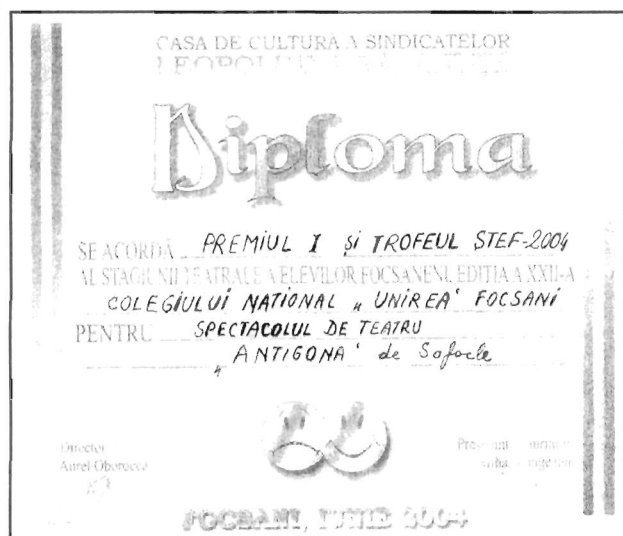
Următoarea ședință de lucru a avut loc vineri, 12 noiembrie cu 14 participanți coordonați de domniile profesori **Toader Aioanei** și **Mircea Dinutz**. După un medalion „Anton Pavlovici Cehov” (texte comentate), au citit **Irina Ferariu**, poezie (sunet eminescian, atmosferă muzical-romantică, cu efuziuni lirice desuete), **Ana Maria Trandafir**, eseu (scriitură fluentă, apetit pentru idee), **Anca Parvana** (aproape o revelație prin 2-3 texte) și eseu (unde Camil Petrescu este doar un pretext pentru subtile divagații pe teme morale).

În sfârșit, sâmbătă 4 decembrie, ședința de cenaclu a propus pe **Valentina Badiu** cu proză, **Mihaela Prodan** cu poezie, **Cristina Mogda** cu poezie și **Oana Joean** cu eseu. A fost una dintre cele mai reușite ședințe de lucru sub raportul calității textelor prezentate. Membrii cenaclului au salutat apariția unei dotate eseiste - **Oana Joean**. Putem rămâne optimiști. Singurul nostru regret este doar că mai sunt destui colegi talentați care nu au găsit (încă) drumul spre cenaclu. Rămânem cu speranța că, până la urmă, ne vor căuta.

Cronicar

...și iarăși la lume date

UN SUCCES DE PRESTIGIU

„Antigona”, de **Sofocle** în viziunea unui viitor regizor profesionist - **ANDREI GROSU**.

Premiera acestui spectacol realizat de trupa de teatru a Colegiului Național „Unirea” Focșani în cadrul S.T.E.F. 2004 a avut loc miercuri, 9 iunie 2004 la Casa de Cultură “Leopoldina Bălănuță” din municipiu, cu următoarea distribuție:

ANTIGONA.....**Adriana Bordeanu**
ISMENA.....**Livia Jelea**
CREON.....**Cristina Mogda**
HEMON.....**Cristina Bălea**
CORIFEUL.....**Vlad Mișu**
CRAINICUL.....**Vlad Mișu**
PAZNICUL.....**Mădălina Mihăescu**
EURIDICE.....**Oana Nițu**
TIRESIAS.....**Alin Manole**
UN CETĂȚEAN.....**Mihaela Șandru**

Spectacolul a obținut premiul I și trofeul S.T.E.F. 2004 al Stagiunii teatrale a elevilor focșăneni, ediția a XXII - a (Președintele juriului - regizorul **Mihai Lungeanu**, iar directorul - **Aurel Oborocea**). Nu e nici pe departe unicul trofeu obținut în cele 22 de ediții ale S.T.E.F. Noutatea absolută stă în faptul că regizorul spectacolului a fost un elev al Colegiului Național „Unirea”, elev

în clasa a XII-a A, profilul matematică-informatică – **ANDREI GROSU**, care în cursul aceluiași an a reușit primul pe o listă foarte restransă, pregătindu-se pentru cariera de regizor profesionist. „Sunt numismatul gândurilor mele...le voi aranja așa cum sunt eu.”, scria acesta în chiar programul tipărit cu această ocazie, la 5 iunie 2004.

„Succesul piesei „Antigona” de Sofocle se datorează în cea mai mare parte tânărului regizor Andrei Grosu care a reușit să facă o piesă veche de 2000 de ani pe înțelesul tuturor.”

(**Vlad Mișu**)

„Am reușit pentru că am fost o echipă, pentru că ne-am implicat trup și suflet, dar, mai ales, pentru că fiecare a dat ce-a fost mai bun în el pe scenă. Am reușit pentru că Andrei a știut ce vrea și ne-a făcut NU să jucăm pus și simplu, ci să înțelegem ce jucăm, ce mesaj transmitem. Am reușit, cu toate că nici unul dintre noi nu s-a gândit înainte de S.T.E.F. că am putea câștiga”

(**Oana Nițu**)

Și iată confesiunea tulburătoare a principalei interprete:

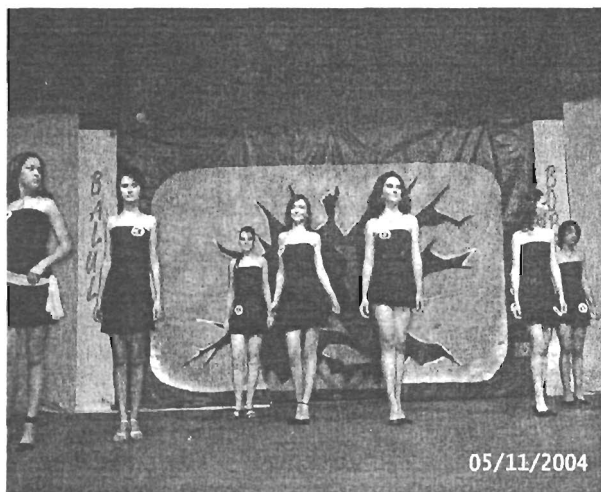
„Antigona m-a învățat să urăsc și să iubesc teatrul în același timp. Să-l urăsc pentru că te stoarce și de ultimul strop de energie până te “ucide” și, în sfârșit, ia naștere personajul. Să-l iubesc pentru că nimic nu se compară cu momentul în care descoperi personajul în tine.

Antigona este un rol extraordinar; a fost și rămâne o mare provocare pentru mine. Nu mi-am dorit și nu-mi doresc să fiu pe scenă pentru a fi văzută și auzită, ci pentru a putea privi mai adânc în mine. Am învățat de la Andrei că teatrul nu este o joacă, ci un joc între Eu, personaj, colegi, decor și public. Am învățat ce înseamnă o echipă.”

(**Adriana-Raluca BORDEANU**)

Din Colegiu adunate...

Și a fost ... BALUL BOBOCILOR! UNIREA 2004

An de an, în fiecare toamnă, mare zarvă mare în toată lumea, căci, iată, vine momentul ca în fiecare împărăție să fie aleasă cea mai frumoasă dintre frumoase, cea mai spontană, originală, grațioasă, charismatică și (se mai spune) cea mai deșteaptă dintre tinerele domnițe!... Da, vine timpul BALURILOR BOBOCILOR! Ajută-mă, muză, să cânt neasemuita poveste a acestui bal, încercările de a o încorona pe cea mai cea dintre cele mai cele!...

Foicica cucului,
CIUCULUI, a LUPULUI.
A fost odată ca-n povești
Ce Ne Umblat, urât palat
Pe care timpul l-a uitat
Cum nicăieri nu mai găsești!

Destul cu descrierea puternicului regat (ați înțeles că este CNU) căci datoria mea sfântă este să vă povestesc despre minunatul său bal, de care mulți s-au minunat!... și se mai minunează și acum!...

lume, lume, Mare Bal Mare, lumea de pe lume !!

CNU organizează anualul său bal al bobocilor !!

Tam ta ta, tam tam ta ta tam (ajunși aici, vă imaginați o muzică adevărată pentru o atât de fastuoasă ceremonie)...

Și, încet, încet, unul câte unul au început să vină de peste mări și țări prinți și prințese, zmei și zmeoaice, ba chiar și câțiva balauri încercați în lupte grele (din clasa a XII-a) .. Au venit Sânziene Consânzene, Ilene, Ilenuțe, toată floarea cea vestită a Apusului, Răsăritului și a altor puncte cardinale.

Au venit chiar și Madonna, Britney Spears și Cristina Aguilera, iar între tinerele prințese voia să concureze și Gianina Corondan! (ei, ce mai ziceți?!). Au mai încercat și alții: Leonard Miron, Dan Negru, dar n-au găsit loc într-o asemenea adunare decentă și s-au retras rușinați. Ciao, Darwin!

Ah, dar uitasem să vă spun! Acest neumblat, de timp uitat regat era, totuși, în timpul său cel mai avansat! Fusesse primul între regate, în ordine cronologică, care-și încântase asistența cu un film, iar anul acesta a ajuns la performanța de a prezenta chiar două!! Așadar, după ce fiecare și-a ocupat locul și s-au liniștit „spiritele”, a-nceput primul film și, odată cu el, balul propriu-zis. Filmul, după un vechi obicei, îți prezenta ținutul (cam denivelat) și pe supușii săi (cam deconcertați). Nimeni nu s-ar fi așteptat ca acesta să fie atât de... controversat!! După bal, evident. Imediat după film, așa cum era firesc, au urcat pe scenă împărătesele ultimei ediții pentru a „preda” ștafeta noii generații, ca în natură, pentru că, știe oricine, nu poate încolți o nouă pădure acolo unde mai apar copaci trecuți de prima junețe!...

...și iarăși la lume date

lată dar că a venit timpul ca fiecare tânără domniță să se prezinte și să răspundă la o întrebare-surpriză. Sfioase, acestea s-au îmbujorat foarte tare, au susurat că nu-nțeleg prea bine ce li se cere, iar la sfârșitul acestei „probe de foc” am putut trage câteva prețioase concluzii: că fetele sunt foarte frumoase, că fotosinteza ar fi ... o simbioză, nefiind clar câți ani avea Ion Creangă când a scris „Popa Tanda”!!

După ce spectatorii au fost animați cu grațiosul club al majoretelor care beau (doar apă plată cu lămâie) a venit momentul pentru cea de-a doua încercare-surpriză!! Că încercarea moarte n-are! Așa se spune! De fiecare dată, suavele domnițe ne-au încântat fie prin bravura lor, fie prin aptitudinile lor artistice de necontestat (pictură dermatică, interpretări insolite ale imnului)... mă rog, toate au respirat ușurate când s-a terminat și această probă!

Spiritele (care bântuie CNU-ul) s-au încins din nou datorită unui fe-no-me-nal (ați citit bine!) dans inspirat după un videoclip al lui M. Jackson, pentru care fetele (nici Crina, nici Alexandra n-au fost mai prejos) chiar merită felicitări! Așa că, felicitări, fetelor !! Dar să nu mai zăbovim, căci... „cuvântul din poveste / înainte mult mai este! ,,,,

Rând pe rând - una câte una - probele de dans au exaltat sala prin mișcări electrizante, pur și simplu, câtă suplețe, cât nerv, ce temperament !! urmând firul epic, să spunem că pe scenă, am mai văzut o interesantă paradă cu picturi pe corp (bodypainting – v-am mai zis doar că regatul era totuși foarte avansat!) și o altă paradă cu ținute dintre cele mai trăsnete, sugerând oaspeților (înalți, firește), veniți de peste mări și țări că, odată cu debutul anului școlar câștig de cauză au avut blugii - deci, PARADA BLUGILOR mai mult sau mai puțin aerisiți!! Aceste inedite și pasionante defilări au prefațat cum nu se

poate mai bine probele de originalitate ale micilor și fermecătoarelor principese (cea mai așteptată probă), acestea fiind menite să le departajeze și, oricum, nu a fost treaba mea să le dau note!! ...

Ei, dragii moșului, ușor, ușor s-a scurs balul, s-a scurs ca o frumoasă poveste și a venit (deja) vremea pentru cel de-al doilea film! Acesta a început ca toate filmele care promit, a venit apoi noaptea și ... spiritele care o bântuie! Cu siguranță că a fost altceva, dar, dacă a fost cu bine sau rău, cine sunt eu să-mi dau cu părerea ?! ...

A venit și momentul culminant! Trompeții sunau, sălile palatului fremătau, zmeii și zmeoaicele (din sală) se bucurau, balaurii (de la a XII-a) făceau pariuri! ... MISS BOBOC 2004, noua regină încoronată - **Andreea DAMIAN**. Organizatorii i-au acordat un premiu special **Oanei BUCȘA**; premiul de MISS PERSONALITATE a fost câștigat de **Cristina ZAHARIA**, MISS POPULARITATE a fost **Nicoleta GĂITĂNARU**, iar premiul II și MISS ELEGANȚĂ a fost, de data aceasta, **Mariana BÂRZAN**. Așa au trecut, pe nerăsuflăte, cele trei ore ale balului și așa mi-am încheiat și eu povestea.

Totuși, nu pot încheia fără a sublinia că sarea și piperul balului au stat în micile detalii: decorul - televizorul uriaș ce a reprezentat tema spectacolului, canapeaua și programele TV invocate, fermecătoarea Geanina Corondan și multe, multe altele pe care am uitat a le evoca!!

Felicitări tuturor, mai ales organizatorilor care s-au ostenit, cu deosebire doamnei ANGELA SÂRBU, sufletul și mintea acestui moment sărbătoresc pe care nu-l vom putea uita prea curând!

Povestitor (de vocație),
Andrei BUDESCU

Din Colegiu adunate...

COMPETIȚII SPORTIVE

În cadrul întâlnirilor bilaterale cu echipele Colegiului Național „Nicolae Bălcescu” din Brăila, în ultimele jocuri disputate în orașul de pe malul Dunării s-au înregistrat următoarele rezultate:

FOTBAL profesori

C.N. „Unirea” - C.N. „Nicolae Bălcescu” 9-1

FOTBAL elevi

C.N. „Unirea” - C.N. „Nicolae Bălcescu” 3-4

BASCHEE elevi

C.N. „Unirea” - C.N. „Nicolae Bălcescu” 46-21

VOLEI eleve

C.N. „Unirea” - C.N. „Nicolae Bălcescu” 1-2

Componenta Catedrei de educație fizică și sport a C.N. „Unirea”

Prof. Viorel Paizan, prof. I, gr. I - șef de catedră

Prof. Maria Rusan, prof. I, gr. I

Prof. Carmen Grosu, prof. I, gr. II

În locul d-nei profesoare Carmen Grosu, care se află în concediu postnatal, în anul școlar 2003-2004 a suplinit **prof. Corneliu Broș**, iar în anul școlar 2004-2005 suplinește **prof. Vladimir Anghel**.

Echipa de baschet (elevi de liceu) a C.N. „Unirea”, pregătită de doamna profesoară Maria Rusan, a obținut în cursul anului școlar 2003-2004 locul I la etapa pe județ. Iată elevii componenți ai echipei reprezentative: **Dragoș**

Brânză, Dănuț Ionașc, Ionuț Acristei, Alexandru Pescaru, Marius Mocancea, Cosmin Liciu, Alin Bercuci, Bogdan Vescu, Florin Ispas, Cosmin Carabașu.

Echipa de baschet (elevi de gimnaziu) a C.N. „Unirea”, pregătită de doamna profesoară Maria Rusan, a obținut în cursul anului școlar 2003-2004

locul II pe județ. Iată elevii componenți ai echipei reprezentative: **Victor Solomon, Constantin Popoiu, Radu Grama, Adrian Atarcicov, Răzvan Moțu, Daniel Ilie, Mădălin Dincă, Andrei Sârbu, Cătălin Petrișor.**

Meciul tradițional de sfârșit de an dintre elevii claselor a XII-a și profesorii lor a fost câștigat de elevi cu scorul de 3-2. Iată componenții celor două formații: ELEVII- **Andrei Oancea, Răzvan Gheorghe, Ștefan Ilie, Nicuță Puică, George Roată, Florin Epure, Dragoș Brânză;** PROFESORII- **Bodaș Sorin, Marius Mohonea, Cornei Noană, Enache Pătrașcu, Viorel Paizan, Corneliu Broș.**

Anul acesta s-ar împlini 10 ani de când ne desfășurăm activitatea fără a beneficia de un spațiu adecvat (o aniversare tristă, să recunoaștem). Se pare că anul 2005 va veni cu o mare bucurie în familia uniriștilor. Aproape sigur, inaugurarea viitoarei săli moderne de sport va avea loc la începutul anului 2005 și se anunță de pe acum un mare spectacol pe măsura evenimentului.

A consemnat prof. **Viorel PAIZAN**,
șef catedră educație fizică și sport

...și iarăși la lume date

Profil de sportiv

G e o r g e Călcăianu, clasa a XII-a C. S-a născut în 23 aprilie 1986 la Focșani. A început să practice șahul și tenisul de masă la vârsta de 7 ani, când în Adjud s-

a deschis un mic club sportiv. Din păcate, acest club nu a rezistat decât doi ani. După desființarea clubului, și-a continuat activitatea la Casa Copilului din Adjud. Deja, la vârsta de 8 ani câștigă primul premiu la șah și tenis de masă, dovedind aptitudini deosebite pentru ambele sporturi. Fiind înconjurat de elevi care-și dedicau și ei timpul șahului și tenisului de masă, acesta a progresat rapid și sigur. Au urmat numeroase locuri I la ambele sporturi practicate, rezultate ce au culminat cu obținerea primului loc la Concursul Național de tenis de masă de la Piatra-Neamț.

Când împlinea vârsta de 14 ani (2000), secțiile

de șah și tenis de masă de la Casa Copilului din Adjud s-au desființat și de aceea a fost nevoit să se înscrie la Palatul Copiilor din Focșani. Sub îndrumarea profesorului Daniel Bănică a reușit să participe la un număr mare de concursuri naționale de șah, de unde s-a întors cu premii și distincții importante. Astfel, în 2002 a câștigat locul III la individual și locul II pe echipe la Concursul Național de șah de la Botoșani, apoi locul II la Concursul Național de la Pitești, locul 11 la Concursul Internațional de la Eforie Nord, locul IV la Open Mangalia. Tot în 2002 a participat la cele mai importante concursuri, ajungând în finala Concursului Național de Șah de la Buziaș. În 2003 s-a calificat la Olimpiada Națională la tenis de masă pe licee, unde s-a comportat onorabil, ocupând locul 7 pe țară.

De asemenea, în 2004 s-a calificat pentru faza finală a Olimpiadei la tenis de masă. Plăcerea jocului de șah i-a fost inspirată de tatăl său, un foarte bun jucător de șah și un adversar de temut. Acum trăiește bucuria de a avea șansa să reprezinte C.N. "Unirea" în competițiile naționale!

prof. Viorel PAIZAN

DEBATE

- De la un bilanț la altul -

Clubul de dezbateri academice «Seism» se întâlnește pentru bilanț!!!!!!

Pornind de la această observație cât se poate de reală, ajungem și la concluzia că, direct proporțional cu numărul elevilor care vin în club, acesta din urmă îmbătrânește și în egală măsură capătă și experiență.

Așa s-a întâmplat și în anul școlar anterior, activitățile însă depășind spațiul real al acestuia, prelungindu-se până pe 20 noiembrie a.c., când, la nivel național s-au

cam sfârșit activitățile. Dar să ne întoarcem în luna noiembrie a anului 2003, când clubul participă la un trainig la HEMEIUȘI, cu nici mai mult nici mai puțin decât 10 elevi; toți fiind îndrumați și atunci – dar și astăzi – de către domnișoara prof. Maria Zgăbârdici. În urma acestei întâlniri clubul avea să-și lărgescă frontierele. În consecință și numărul demonstrativelor a crescut, urmând să stea la baza marelui eveniment: REGIONALA de format KARL POPPER.

Din Colegiu adunate și iarăși la lume date

S-a lucrat mult și rezultatele nu au întârziat să apară: din cei patru elevi care au participat la regională (**Andrei BUDESCU, Aurelian - Cezar CHERCIU, Cristina MOGDA și Raluca PETRESCU**) doi dintre ei s-au calificat la etapa națională (Andrei Budescu și Raluca Petrescu). Însă surprizele organizatorilor regionale nu aveau să se oprească aici. În paralel cu formatul K.P. s-a prezentat unul nou: formatul dezbaterilor legislative care a avut și competiție pentru selecționarea participanților la faza națională; și aici din nou surpriză: numărul era de trei (**Andrei BUDESCU, Cezar CHERCIU, Raluca PETRESCU**), unde participanții au ocupat locuri meritorii, sau cel puțin mulțumitoare.

Dar cum timpul, din nefericire sau poate din fericire zboară, a trecut și competiția națională și câteva zile mai târziu avea să înceapă un nou an școlar. Unul nou, care probabil se vrea mai bun decât cel anterior.

Și într-adevăr, cel puțin pentru dezbateri, pare a fi unul prosper, care aduce noi membri și noi proiecte.

Prima activitate desfășurată a fost dezbaterile de la Consiliul Județean, în cadrul căreia s-a discutat despre Constituția Europeană, participând și câțiva dintre noii membri (**Cristina GOLOMOZ, Andrei GUZU, Irina DUCAN, Cătălina CĂLDĂRESCU, Răzvan MATEI**), dar și dintre veterani. Următorul proiect s-a desfășurat la invitația asociației Pro Democrația unde s-a dezbătut o temă de interes civic. A urmat apoi o demonstrativă în liceu, ultimul eveniment ARDOR a fost naționala de legislative. Voi toți cei care citiți sau răsfoiți revista sunteți invitați a fi membri ARDOR, atât în calitate de spectatori cât și în calitate de jucători.

Vă așteptăm!!!

prof. **Maria ZGĂBÂRDICI**

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Laurențiu IONAȘCU – clasa a XI – a C
Anca Irina PARVANA – clasa a XII – a F
Oana OPREA – clasa a XI – a B
Mihaela ȘANDRU – clasa a XII – a E
Lucian ONEA – clasa a X – a B
Teodor ROȘU – clasa a X – a C

TEHNOREDACTARE :

Aurelian - Cezar CHERCIU – clasa a XII – B

PROFESORI COORONATORI:

Romulus BUZĂȚELU
Mircea DINUTZ

ULTIMA ORĂ

ȘAPTE ÎNALTE DISTINCȚII PREZIDENȚIALE PENTRU PROFESORII COL.EGIULUI NAȚIONAL „UNIREA”

Ordinul „*Meritul pentru Învățământ*” în grad de **COMANDOR**

prof. *Emil Dănuț* **POPOIU**

prof. *Cornel* **NOANĂ**

Ordinul „*Meritul pentru Învățământ*” în grad de **OFIȚER**

prof. *Corina* **CIUCU**

prof. *Mircea* **DINUTZ**

Ordinul „*Meritul pentru Învățământ*” în grad de **CAVALER**

prof. *Aneta* **POPA**

prof. *Carmen* **ATARCICOV**

prof. *Enache* **PĂTRAȘCU**

Este încă o probă ce atestă valoarea de excepție a colectivului de cadre didactice din instituția noastră. Meritele profesionale au impus această recunoaștere și nimic altceva! Faptele viitoare vor confirma această realitate, tot așa cum faptele trecute au impus-o. O recunoaștere ce ne înnobilează și ne obligă pe mai departe!

